

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körút 18.

Főszerkesztő:
VÉSZI JÓZSEF.

Felolós szerkesztő:
BRAUN SÁNDOR. A SZERKESZTŐSÉG.

Kiadja:

Egész évre 28 k., (14), 1/2 évre 14 k., (7), 1/4 évre
7 k., (3.50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1.20 frt).
Egyes szám Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

Tanulság.

Budapest, október 7.

(s.) Nem győzzük kiemelni, hogy a mostani választások eredménye kiüldözött közéletünkben egy silány babonát: azt, hogy a szabadelvűség uralmát Magyarországon csak hivatalos presszió, pénz és alkohol segítségével lehet fenntartani. A szabadelvűségnek ez a fényes erkölcsi elégtétele kellő méltatásban részesült már ezen a helyen is. Most pedig egy bécsi lapban magának a miniszterelnöknek felfogását visszatükröztető elmélkedésre bukkanunk, mely az új rendnek a választásokban való érvényesüléséről szól. És ebben a világításban a szabadelvűség rehabilitációja még teljesebbnek, erkölcsi diadala még fényesebbnek tűnik fel.

Egyebetve látjuk itt a választások eredményét a kuriai bíraskodásról szóló törvénynek az első ízben való funkcionálásával. Ebből pedig megállapítható, hogy a törvényt sok részben félreértették, helytelenül magyarázták s ennek a téves magyarázatnak a konzekvenciái szinte mindenütt a szabadelvűpártnak váltak hátrányára. Ilyen téves interpretáció áldozatai voltak például azok a köztisztviselők, akik az alkotmányos mozgalmakból valóssággal számkivetették magukat. A törvény eltűlta ugyan a köztisztviselőket a választási mozgalmakban való iránító részvételtől, de meggyőződésüknek szabad érvényesítésétől nem fosztja meg őket. Mégis úgy láttuk szinte ország-szerte, hogy a közigazgatási és egyéb tisztviselők, akik vidéken hivatali vezetői és tanácsadói a népnek, mértéken túl való féltékenységből visszavonultak a választási mozgalmaktól. Nem használtak e részben a miniszterelnök magyarázó utasításai sem, amelyek a törvény hézagait pótolni igyekeztek. A helyzet az volt, hogy az egyik véglet helyett,

amelynek kizárása volt a törvény célzata, beállott a másik: a köztisztviselők káros kerteskedése helyett a köztisztviselők káros passzivitása. Az állampolgárok választójogának a köztisztviselők beavatkozásával szemben való csorbítatlanságát kívánta védeni a törvény és ezt el is érte; csak hogy a ferde törvényt magyarázat ugyanakkor csorbát ejtett a köztisztviselők választójogán. A helyes mérték az lett volna, hogy a köztisztviselőnek ne legyen több joga, mint más választópolgárnak; és ezzel szemben megese, hogy a köztisztviselők, mint szavazópolgárok, sok helyütt kevesebb jogot gyakoroltak egyéb polgártársaiknál. Az összes polgárok jogainak háborítatlanságára alkotott törvény megháborította a polgárok egy részét az ő joguknak gyakorlásában; és mikor egy jogtalanságot megszüntetett, akkor ezt a jogok egyenlőségének rovására tette.

Az új törvénynek ez a helytelen alkalmazása magának a törvénynek sok homályosságát és hézagosságát mutatta meg. Ezeket a homályosságokat felderíteni, a hézagokat kitölteni a Kuria feladata lesz. A Kuria, mint hivatott törvényt magyarázó fogja a törvény hieroglifjeit megfejteni s a jövőre nézve mindenek által könnyen olvashatókká tenni. Addig is azonban meg lehet állapítani, hogy a törvény intenciója az egyik irányban az emberileg lehető legnagyobb tökéletességgel érvényesült. Hivatalos presszió igazán nem volt, azt lehet mondani, sehol. Sőt ebben az irányban valóságos túllent egy törvény hatása. Ebből a túllengésből származott azután az a másik jelensége a törvény uralma alatt végbement első választásnak, hogy a választási visszaélések másik fajtája, az alulról fölfelé ható terrorizmus, sokkal erősebben érezte a hatását. Pedig a tömegek terrorizmusa az a másik eszköz, amely

foltot ejt a választások tisztaságán s amely a letűnt rendszer választásain állandóan viaskodott a hatalom terrorizmusával. Akkor a kétféle megfélemlítés közül többnyire a hatalom érvényesült, mert eszközei sokkal erősebbek voltak, mert a nyers erőszakon kívül a hivatalos apparátus és a nagyobb pénzérő is rendelkezésére állott. Most a tömegek terrorizmusa egyedül állott; elensúly nélkül maradt a küzdőtéren, mert a hivatalos hatalom nemcsak erőszakos eszközeit dobta félre, hanem lemondott még azokról a legális fegyverekről is, amelyek a tisztviselőknél, mint egyes embereknek, a társadalomban elfoglalt kiváló állásuknál, intellektuális és erkölcsi erejükkel fogva rendelkezésükre állanak.

Ez elől a terrorizmus elől a köztisztviselők hátráltak meg legelőször. A terrorizmus egyik fele tehát, tudniillik az, amely alulról hat, nem hogy megszűnt volna, hanem még jobban működött, még erősebben érezte hatásait az új törvény uralma alatt. El lehet mondani, hogy ez volt az egyetlen tényező, amely a választások tisztaságát alterálta. E nélkül abszolút tisztaságu választásokról beszélhetnénk ma. Mert hogy a kormány nem csorbította a népakarat megnyilatkozásának szabadságát, az kétségen felül áll immár.

Mint hogy pedig ezzel együtt az is kétségtelen, hogy az egyetlen tényező, amely helyi-vel-közzel megzavarta a választás tisztaságát, nem a kormányhatalom javára, hanem a kormány ellen működött: ebből következik, hogy a kormánynak s vele a szabadelvűpártnak és a szabadelvűségnek a diadala így még sokkal jelentékenyebb. A tanulsága ennek a jelenségnek az, hogy a szabadelvűség Magyarországon ma nemcsak erős, hanem egyenesen legyőzhetetlen. Hogy uralmon maradhasson, ahhoz nem volt szükség a hiva-

T A R C A.

Varrogatok.

Varrogatok, öltögetek serényen.
Kezemben a tú pajkosan cikáz.
A selyem-fonál jobbra-balra redül —
Valaki szól az ablakon keresztül:
„Virágom, mit csinálsz?”

„Varrogatok, öltögetek serényen.
Ez itten rózsá, ez meg tulipán.
És lesz belőle puha, kicsi párna,
Odateheti majd a pamlagára —
Magának készül ám.”

Varrogatok, öltögetek serényen —
Mig ő csak áll az ablakom alatt.
„Bemennék hozzád”, mondja halkán, esendben.
A csillogó tú megreszket kezemben
És szólok: nem szabad!

Varrogatok, öltögetek serényen —
Ő szomorúan le a földre néz.
„Jőjön be hát!” — A szemé tűzbe lobban. —
Azóta minden délután betoppan,
S a párna most se kész...

Erdős Renée.

Alfa és omega.

— A Budapesti Napló eredeti tárcája. —

Irta: Yartin.

I.

Lucifer és a sejt.

A föld már megvolt. Az Ur izgatottan suhant végig a rettenetes űrön, melyben csak az imént választá el a világosságot a sötétségtől. Nagy munka volt s nem is lett kész vele egy szempillantás alatt. A vacuumban itt-ott még gomolygott a folyamat; rengeteg világos foltok, derengő ködök szűrődtek keresztül a sötétség végtelen tömegén s húzódtak egy helyre, mely a világosság számára jelöltetett ki.

Az Ur alakja hol a sötét masszákba veszett bele, hol a világosság felé tömörülő ködfoltokban esillant meg, amint szertelen gyorsasággal nyílt az űr egyik végétől a másikig. Néha hosszabb időre el-elűnt, azután villámmal is gyorsabban előtermett. Talán más naprendszerekben járt, mert ugyanakkor sok elipszisnek és egyéb égi pályának készült el a katasztrófával.

Azután lelibeggett a föld felületére, mely még pusztá volt és űres. Roppant víztömegek gyűltek együvé, annyi, hogy szinte az egész földet elborították. Ezeknek a nagy vizeknek most tenger a neve. Magyarul, t. i.; mert vannak még más nemzetek is s ezek másképpen hívják. A tengerből pedig óriási szárazok álltak ki, itt-ott egymásra halmozott kőrákosokkal. A száraznak most föld a neve, valamint hogy a kőrákosokat szikláknak hívják.

Mikor az Ur a világosságot a sötétségtől elválasztotta, a száraz és a víz még nagyon csupasz vala és néma. Valahányszor körüljárta

a földet s bejárta a tengereket, mindig nagyon elunta magát e kietlen némaságban. Az angyalok soha még nem szünet, zűnmögő zsolozsmáiban sem talált már semmi változatosságot s ezért volt oly izgatott, mintha hiányoznék neki valami.

Egyszerre csak fölszökött a mérhetlen magasba, majd leesapott, azután hol erre suhant, hol arra s kiterjesztett két kezével maga felé hajta, elkaspodás a szűrődő, leülepedő khaoszban még céltalanul gomolygó őserőket. Azután megnézte fenséges tenyerét s egy picinyke, alig látható sejtcske volt rajta, az ősi, az első, az egyetlen protoplazma. A khaoszban lévő minden életerő ebbe az egyetlen sejtbe sűrűsödött össze.

Főnséges szárnyalással keringve, libegve, lejtve óvatosan leereszkedett a magasból. Letette a sejtet a végtelen óceán nyugodt felületére s összehíván angyalait, keményen megparancsolá nekik, hogy jobban vigyázzanak rá, mint a szemük tiszta fényére, mert abból az egyetlen sejtből támad majdán a földön minden, ami növekedik, mozog és él. Azután elrepült a mennyek országába pihenni, mert a teremtés nagy művét íme elvégezte.

A sejt ott ringott az óceán mérhetlen fölületén. Mintha a vizek is tudták volna, hogy abban rejlik az összes leendő élet, lágy ringatással görgötték ide s tova. A szivárványos szárnyú angyalok pedig védőleg lebegtek fölötte, körülöngték, becézték, hol elrepültek tőle, hol pedig visszazártak hozzá, mintha játszani akartak volna vele. A sejtcske bután görgött a nagy vizek tetején, mert az öntudat még csak alig hogy szunnyadt benne. Tőle ugyan zsolozsmázhattak az angyalok s zenghették szüntelen való unalmas dicséretüket a végtelenül hatalmas és bölcs Urhoz.

Az angyalok kórusába nem vegyült semmiféle disszonancia, mert ez még a nagy Lázadás

talos eröszakra, mert ime, nemcsak a hivatalos eröszak nélkül gyözött, hanem egyuttal kibirta és lebirta a tömegek eröszakát is. Ezelőtt öt évvel a hivatalos pressziót, eröszakos jogtiprást azzal mentették, hogy a szabadelvűségnek volt reá szüksége. Most kiderült, hogy ez csunya gyanúsítás, amelyre az eröszakos és jogtipró hatalomnak volt szüksége. A szabadelvűség Magyarországon nem szorul törvénytelen segítségre. Önmagában is erös, hatalmas. Olyan erös, hogy lemondhat a hatalom terrorizmusáról, olyan hatalmas, hogy nem bír vele a tömegek terrorizmusa sem.

BELFÖLD.

A miniszterelnök Bécsben. Széll Kálmán miniszterelnök ma délelőtt Ratótól a fővárosba érkezett s ma este Bécsbe utazott ahol ő felsége holnap délelőtt magánkihallgatáson fogadják. A miniszterelnök valószínűleg csak a hét vége felé érkezik vissza Budapestre.

A választások.

Budapest, október 7.

A választási küzdelmek ma egy napra elősünderedtek; holnap Félégháza városa választja meg képviselőjét s ezután a pótválasztásokon kívül még csak Csongrád és Zenta váaszt. A tegnapi fumei választást követő botrányokról adunk már hírt; az észsaka még izgalomban volt a tengerparti város s az alpolgármester ma hirdetésben szólította nyugalomra a polgárokat.

A választási küzdelmekre vonatkozó mai híreket egyébként itt adjuk:

A szentesi választás eredményét reggel 3 órakor hirdették ki. Leadatot összesen 1522 szavazat. Ebből Molnár Jenő Ugronistára 757, Tasnády Antal Kossuthpártúra 570, Mérey szabadelvűre 149 és Mezöfi Vilmos szocialistára 46 szavazat esett. E szerint Molnár és Tasnády között — mint jelentették — pótválasztás lesz. A városban rend van, a lakosság nyugalommal fogadja a választás eredményét.

Fiuméből táviratozzák: Az új folyamán összesen 124 tüntetőt tartóztattak le. Ezek közül ma negyvenhetet szabadon bocsátottak a többi az ügyészségnek adták át. Ezek többnyire nem fumei illetőségűek és közöttük néhány ismert irredentista munkás is van. Tegnap megsebesítették Ormai István rendőrségi gyakornokot, ki a választásnál az első bizottsághoz volt beosztva lajstromvezetőnek és a Bathányra szavazókat jegyezte. Este 8 óra felé a Klotild-utcában Spia Ungherese (magyar kém) kiáltással mogrohanták, földre tepertek, arcosontját betörték, fejét és oldalbordáját összerogdosták. A mentők eszméletlenül vitték el; sérülései súlyosak. A giardinonál megostromlottak az ügyészségnél följelentik dr. Kuschert. Az olasz pol-

előtt történt. Az elégedetlenség, a kritika még nem tört ki belőlük s csak Lucifernek néha el-elkomoruló nézése sejtetett valamit. A legnagyobb figyelemmel éppen Lucifer, ez a gyönyörű angyal érdeklődött a butácska sejt iránt. Vizsgálta, nézegette, de nem szólt egy kukkot sem, míg a többi angyal majd oda volt a nagy boldogságtól.

Egyszer (éppen új dicsőneket tanultak be az angyalok), Lucifer a tenyerével kimerítte a sejtet a tengerből egy marék vízzel egyetemben. Az ősejt, az egyetlen, az első protoplazma, a teremtés legnagyobb kincse, az életerő csirája ott uszált, görgött, libegett tehetetlenül az ő tenyerében.

S ahogy villogó szemekkel nézte a csöpp jószágot, lát rohanta meg az agyát s egyik gondolat a másikat kergette izzó homloka mögött.

A jövendőnek borzalmas perspektívája tárult föl benne.

Majd ha az a sejt megéri, akkor kettéválik, a szétszakadt részek ismét megoszlanak, miriárdnyi mennyiségű szaporodnak, csoportosulnak, szétválnak, forrognak s millió esztendő múlva megszületik az első moszat, mely lassanként föl fog hatolni a legmagasabb sziklák tetejére is. Mire onnan becsuszik a völgyekbe, fü, páfrány, bokor, fa lesz belöle. Nagyon szép lesz, legalább némi változatosság kerül ebbe az unalmas világba. Azután ismét, millió esztendő múlva a mérhetetlen mennyiségű sejtnek némelyike egyszerre csak önmagától megmozdul s az eddig tehetetlen nyálka elkezd fickándozni a vízben. Lesz belöle ázalag, majd hal és cápa. A vízben tudniillik. A szárazon pedig lesz belöle bogár, lepke, hüllő, madár és emlős állat. Ez is nagyon szép lesz. Nem lesz többé néma a föld. Vijjogás fog hallatszani a szélles magasból, rikácsolás az erdőkből, s vér-fagyasztó bömbölés a sivatagokban.

gárság komolyabb elemei fel vannak háborodva a tegnapi tüntetés miatt. Fio polgármester falragaszok int a lakosságot nyugalomra. Ma este esik és osúnd van.

A Times ma érkezett számában a magyarországi választásokról és Széll Kálmán politikájáról elismeréssel ír a következőkben:

A képviselőválasztás lefolyása megmutatta, mennyire alaptalan volt azoknak a liberálisoknak az agrodalma, akik attól tartottak, hogy a Széll által megvalósított nem agresszív pártpolitika korszaka megnyitja a magyar országgyűlés kaput a föliorgató elemek előtt, amelyek azután éppen úgy megbénítanák az országgyűlés működését, mint Ausztriában. A szabadelvűpárt minden hivatalos segítség nélkül léken tartotta a nemzetiségeket. És Magyarország, éppen úgy mint azelőtt, továbbra is a monárkia szárd iele marad. Attól is tartottak, hogy a szabadelvűpárt egysége meg fog rendülni az által, hogy eg esült a nemzeti párttal és fölvert kebelébe olyan elemeket, a melyek antiiberális hirben állottak. A tények ezt a jóslatot szintén meghazudtolták. A különböző nézetet való politikusk mindannyian Széll Kálmán programja alapján csoportosultak a kormány körül, már pedig Széll liberálisusanak tisztaságához nem ér semmi kétség, Gróf Apponyi Albert és Horánszky Nándor a volt nemzetipárt vezető emberei, választási beszédeikben olyan lelkesen azonosították magukat a szabadelvűséggel, hogy egészen nyugodtak lehetünk arról, hogy híveik föltétlenül csatlakoztak Széll politikájához. Magyarország és a magyar-osztrák monárkia baráti tehát bizonyosak lehetnek arról, hogy a mag arok részéről semmi veszély nem fenvegeti a fiennálló alkotmányos rendet. A levilágosodott kormányzás baráti pedig világszerle megelégedéssel látják hogy továbbra is hamisítatlan szabadelvűség natja át a magyar nemzetet és irányadó tényezőit. Általában mondhatjuk hogy a képviselőválasztás folyamán a mérsékelt szabadelvűség lényeges győzelmet aratott és hogy ez alkalommal nem alkalmaztatnak azok a korrupt fogások, amelyek a korábbi választásokat jelemezték. A Széll-kabinet bizonyára elég tapasztalattal és okossággal bír, hogy nagy többségére támaszkodva, szerenosen megküzdjön az utjába gördülőndő nehézségekkel. A külföldiek szempontjából érdemes tudnunk, hogy Magyarország mily mértékben befolyásolja vagy befoyasolnítja a monárkia nemzetközi politikáját. Széll Kálmán miniszterelnöksége óta ebben a tekintetben észrevehető változás következett be. Magyarország szava sokkal többet nyom a monárkia külügyének az intézésében, főképpen most amikor a gazdasági kérdések jelenlényű szerepet játszanak. Széll Kálmán valóságos irányadó befolyást gyakorol némely legintósabb külső politikai ügyeknek az intézésére. A monárkia barátainak nincsen semmi okuk arra, hogy sajnálkozzanak ezen változás miatt. Magyarország nagyobb befolyása nagyobb szilárd-ságot fog kölcsönözni a monárkia nemzetközi helyzetének. Ha a külügyminiszter képes lesz az egyéges Magyarország lojalis támogatását értékesíteni, akkor kétségtelenül sokkal biztosabban foghat hozzá azoknak a fontos nemzetközi problémáknak a rendezéséhez, amelyek a közel jövő földadatai jelentkeznek.

Gróf Apponyi Albert a következő sorokban közszini meg azt a számos üdvözlötlet, amelyely megválasztása alkalmából az ország különböző részéből elhalmozzák:

Jászberényi megválasztásom alkalmából oly nagy számmal veszem az üdvözlöleteket az ország minden részéből, hogy azokra egyenként válaszolnom

Es azután megjelenik a föld színén az ember is...

Bánja is ő; ha így lesz, hát így lesz. Kikutat-hatatlanok az Ur szeszélyei. Leteszi a sejtet a vizekre s hatalmas szárnyasapásokkal szárnyalt föl a térbe, hogy majd idegen tájakra látogat el. Mert időnként nagyon szeretett egyedül lenni. De addig kóválygott az úrban, míg ismét vissza nem repült a sejtbe, mely nem hagyott neki békét.

Megint kimerítette a tenyerébe s mintha a sejt megrezzent volna az erös nézése alatt. Elgondolta, hogy ime, az ő tenyerén uszált az egész jövendő, minden bűnével, gyarlóságival, kaján-ságaival, álnokságával, guszágával, gyerekes hiúsá-gaival.

Az ő tenyerén uszált a jövendőnek sötét buta-sága, konok vaksága, vallása, babonája és fanatizmus.

Az ő tenyerén uszálnak véres háborúk, milliók legyilkolása, pestis és pusztulás, özvegyek és árvtól siráma, százezrek kizsákmányolása.

Az ő tenyerén uszált az oltári szentség és a „tisztá ész kritikája“; bikaviadal és keresztrefeszítés; Schinder-Ihannes és a füzüpotétek; a boldogságos Szűz és Dzsingiszkhán; Jézus és a létért való ádáz küzdelem; hülye viadikák, mikádók, shahok és bonok; zsarnokok, vértanuk, apostolok és ostoba eszkimók. Az ő tenyerén uszált a Biblia, amely annyi bajnak leszen a kutforrása; a társadalmi problémák, a morálfilozófia és a földkerekség legostobább ész-okai, melyek fölött annyit fognak vitatkozni moddó életű tudósok.

Es az ő tenyerén uszált az emberi hiúságnak minden neme: ötven millió aranylakodalm, száz millió jubileum, ötven trillió talpnyalás és annyi görbe hát, hogy megszámlálhatatlan sokasága a tenger fővénnyél.

lehetetlen. Fogadják tehát, akik rólam megemlékezni szivesek voltak, ezen az uton náiam kite ezest és engedék meg, hogy a rokonszenvnek mindezen felet-tébb becses nyújtatásait azokra rubázsam az akik azt első sorban érdemlik meg hősies lelkű, rendület-len választóimra, akikkel alig várom, hogy találkozhassam és nekik bámulatomat kifejezhessom.

Gerendás 1901. október 6.

Apponyi Albert.

A stornói választás kaposán híre járt, hogy Gond Ignác esperes a választás helyettes elnöke, szavazatszedő-küldöttségi elnök a jegyzőkönyv kiadását megtagadta. Amint értesülünk, a tényállítás a következő:

Gond másodeelnök, mint a második szavazatszedő-küldöttség elnöke, amint hivatalos eljárás befetezte, az első szavazatszedő-bizottság helyiségébe ment, ahol ekkor még szavaztak. Eppen akkor jöttek a legsúlyosabb panaszok a miatt, hogy a Trubinyi-párt a Kom-lössy-párti választókat terrorizálja a szavazástól vissz-szaszorította, a néppárti választók továbbá a vízbe dobtak egy szabadelvűpárti embert és többeket vérosre vertek. Gond Ignác ezeknek a panaszok-nak jegyzőkönyvbe vételét kérte, azzal a megjegyzéssel, hogyha ez meg nem történék ő az előtte le-folyt szavazásról szóló jegyzőkönyvet nem adja ki. Főja választási elnök ekkor elrendelte a panaszok jegyzőkönyvbe vételét, mire Gond is kiadta a második szavazatszedő-küldöttség jegyzőkönyvét. Miután a néppárti választók tovább is erőszakoskodtak és ezek ellen semmi intézkedés sem használt az elnök a szavazást végleg lefűggesztette. E miatt nem nyert a választás belejezést. A néppárt azonban, a miatt, hogy Gond Ignác esperes nem néppárti, hanem liberális, az egész választás fölképpen történt lefűggesztéséért Gond Ignácot okolja.

Győröböl táviratozzák: A péteri kerületben Forsier Géza szabadelvű és Jankovics Béla néppárti közzöl október 17-én lesz a pótválasztás.

KÜLFÖLD.

Fejedelmi vendégek a cárnál. Ahhoz a jelentéshez, hogy Vilmos császár a közelebbi időben viszonzni fogja a danzigi látogatást és Spalában meglátogatja a cári párt s sejtet fog venni az udvari vadászatokban is, ma pétervári jelentések hozzátesszik, hogy Vilmos császár látogatásával egyidejűleg Sándor szerb király és Ferdinánd bolgár fejedelem is vendégei lesznek a cárnak. Az uralkodók találkozó helye még nincs megállapítva.

Mig Vilmos császárt tisztán csak a személyes baráti érdek és az udvariasság viszi Orosz-országba, a két Balkán-fejedelem fontos állam-erdekkei miatt utazik az atyuskához. Sándor királynak, hogy családi kalamitásaiból valahogyan kivergődjék, szüksége van a cári pártfogó presztí-zsére. Különösen a trónutódlás kérdése okoz nagy gondot Sándor királynak, mióta a gólya olyan csufosan eserbennyagya. Nemesak a közvéleményt kell lecsillapítania, amely felzudult arra a hírre, hogy Draga királyné testvérét akarják megtenni

Mikor Lucifer, a gyönyörű angyal ezeket mind elgondolta, úgy megremegett az undortól, hogy már-már ujjai közé fogta a sejtet, hogy szétmorzsolja. Nem jobb lézen-e, ha egy nyomtámsra szétmállasztja az egész jövőt s csirájában megöli az életet, az egész Létet, guszágaival és köz-szolgálati jubileumaival egyetemben? Csak egy alig észrevehető nyomás és meg van akasztva az egész Teremtés. Nem jobb-e így, a néma nyugalomban, a merev harmóniában?

S elkomorodott, de nemsokára földerült az arca. Most már szeretettel nézte a tenyerén uszá-ló kis sejtet, a teremtés drága kincsét. Mert azt is elgondolta, hogy ott uszált az emberiségnek nemesak minden guszága és kiesinyes hiúsá-ga, de becsületes törekvés is, minden szép és jó, a gondolat szabadsága, a költészet s a mind-ent kiengesztelő művészet, az emberi pszichének legistenibb játéka. Lucifer tenyerén uszáltak, abba a buta kis sejtbe szorulva a világ legmagyobb elméi, gondolkozói, poétái és művészei, apostolai és vértanúi a világ legciszeláltabb gazembereivel és leghibb hetárával együtt. Ha a sejtet szétmorzsolja, örökre szét-mállasztja ezeket is, amelyeknek fényét amazok sötét háttere emeli. Ha nincsenek gazemberek, akkor mit ér a szentek erőnye, melynek csak az ad becsot, hogy a bűnnel össze lehet hasonlítani? Ha nincsen buta fanatizmus és vak korlátoltság, akkor mi becs van az apostoloknak és az emberi elme hőroszainak?

Letette a gyámoltalan kis sejtet a víz föllöt-re, mert a többi angyalfejedelmek, Gábor és Ráfael már nagyon féltékenyen nézték őt, mert nagy volt az ő felelősségük.

Hát jó. Nem bánja. Hadd görgöjjen tova a végtelen vizek fölfeletén, míg ki nem csirázik be-löle az élet legelső szikrája. S ha kiesirázott, foly-

trónörökösnek, hanem a cár hatalmas pártfogását is ki kell kérnie az Obrenovics-dinasztia számára, melyet a Petrovicsok és Karagyorgyevicsok ismét fenyegetnek. Azzal a biztatással kell Oroszországból hazatérnie, hogy a cárnak nincsen pártfogott jelöltje a szerb trónra s nem kívánja, hogy a montenegrói fejedelmi ház foglalja el Szerbia trónját, sem azt, hogy Karagyorgyevicsök üljenek be a belgrádi konakba.

A megszorult kis király nisi látogatásának alkalmát fel is használta arra, hogy személyesen cáfolja meg azokat a kellemetlen híreket, melyeket az utóbbi időben a trónutódlás kérdéséről és a királynak a kormányval való konfliktusáról terjesztettek. A nisi polgármester üdvözlő beszédére adott válaszában hangsúlyozta, hogy ő nyíltan és leplezetlenül kijelenti, hogy *mindazok a fondorlatok, amelyeket az utóbbi időben az állítólagos trónutódlási kérdés dolgaiban szöttek, egytől-egyig Szerbiának és az Obrenovics-dinasztia ellenségeinek intrikáin alapszanak.* Természetes, hogy az ezzel kapcsolatban terjesztett *váltsóhírek is teljesen alaptalanok.* Ő a jelenlegi kormányban feltétlenül megbizik és működésével teljesen meg van elégedve.

Ferdinánd fejedelmet más gondok készítetik a cár meglátogatására: pénzügyi bajok és politikai zavarok. A bolgár kincstár viszonyai szerfölött ziláltak s a fejedelem tekintélye ugyszólván zérusra redukálódott. Pénzbeli segélyre és katonai támogatásra van hát szüksége a fejedelemnek, hogy Battenberg sorsára ne jusson. Ezt keresi majd Oroszországban.

A francia kongregációk. A Waldeck-Rousseau-kormánynak szerencséje van a kongregációs törvényvel. Az a körülmény, hogy nem kevesebb, mint 607 kongregáció folyamodott engedelmért s vetette magát alá a törvénynek, a mellett bizonyít, hogy a nacionalistáknak éppen nem vallásos izgatása hatástalan maradt s az egyház emberei is hozzá tudnak törődni a törvényekhez. Az autorizációért folyamodott kongregációk közt 64 férfi-szerzet és 543 apáca-rend van, amelyek összesen 9397 kolostort alkotnak és pedig 2001 férfi-kolostort és 7396 női kolostort. A benyújtott 607 folyamodvány közül 449-et a parlament, 158-at az államtanács intéz el.

A kínai császár Csun hercegehez. A berlini *Local-Anzeiger* a következő levelet teszi közzé, amelyet a kínai császár öcsésének, Csun hercegnek írt, mikor a herceg még Európában volt:

Ne felejtse el a miniszter, amit neki a csapatok külföldi oktatásáról és gyakorlatáról mondtam. Mongóliában nagyon derék és kiváló katonákra van szükségünk, hogy megvédelmezzenek bennünket az idegenek és a boxerek ellen. A gimnázium állíttatását már megengedtem s itt egészen úgy kell taní-

tonosan szemmel tartja s lesi a fejlődését, míg ez az első szikra lassankint lángra nem lobban s be nem tölti az egész földkerekséget. Nem; nem méltó hozzá, hogy szétmorzsolja ezt a tehetetlen kis nyáladék-gömböt. Megvárja, míg ember lesz belőle, ember, aki a szabad, bátor gondolat szárnyán akar majd felemelkedni a szabad emberi méltóság magaslatára, aki, ha sötétben tapogató, keresni fog valakit, aki a helyes utra vezérli s akit — ha az atavizmus és hagyomány vak homálya borul az értelmére — fel kell majd világosítani.

Hiszen azért nevezte el őt az Ur Lucifernek, a „világosság vívőjének”. Legálább lesz hitvátsa a földön, az idők végtelenségéig, mert már sarjadni kezdett lelkeben az a sejtélem, hogy az égből le fogják taszítani.

Végtelen boldogság fogá el, kibontá hatalmas szárnyait s a egyszerű jóvő kilátásától megittasulva, remegő, ideges csapásokkal uszott tova, hogy távol legyen a többi angyaltól, hogy egyideig egyedül legyen önmagával. Mert nagyon szerette a magányosságot...

... Es nagy szeretettel vissza-visszanézett a mély vizek fölött himbálódó buta kis sejt felé...

II.

As utolsó moszatszl.

... Lucifer még egyszer beszárnyalá a kihalt föld minden tájait s lárádtan ült le megpihenni a Vatikán romjaira.

Mindenkén vége van. Kihalt a legigénytelenebb moh is. kihalt a földről az egész élet, az emberrel együtt, örökre.

Aminék pedig örökre vége van, az hiába létezett. Es ez az ember igazi tragédiája.

Lucifer a San Pietro omladékain szomoruan

tani, amint külföldi gimnáziumokon szokás. Nem kell mindent elhinni, amit az emberek önnök mondani fognak. Nem, Khinának nem szabad tovább visszamaradni, haadnia kell a többi néppel és ezért jól be kell gyakorolni katonáit. Ez nagyon fontos. Nem akarok többet mondani, de önnök tudnia kell, hogy mit gondolok. A miniszter ne felejtse el, hogy még a hajón irjon meg nekem mindent, ami önnökkel történt.

A császár, mint a *Standard*nak Szinganfuból jelentik, az udvarral együtt elindult Kaifengfuba. Minden jel arra mutat, hogy a császárnak újabb fölkeléssel gyűlik meg a baja. Az eddigi jelentéseket ma azzal egészítik ki, hogy az új mozgalom hasonló a boxer-lázadáshoz és nehéz lesz elfojtani. A lázadók ismét elpusztítottak egy hit-térítő-állomást.

A török-francia konfliktus. A konstaninápolyi kormány érzi ugyan a Franciaországgal való szakítás kényes voltát, de éppenséggel nem tanusit elegendő jóakaratot abhoz, hogy kiegyesztelje a francia kormányt, mely alattvalói érdekeinek a megsértését túrni nem akarja. Így a Lorando-téle 345.000 fontnyi követe-ést 185.000 fontra akarja leszállítani, amibe azonban a francia kormány nem hajlandó belemenni, sőt Bapst követési tanácsos által átnyújtott jöszékében a teljes követelés megfizetését követeli. A török kormány, minden tekintet nélkül arra az irádéra, melylyel a rakpart-társaság a Franciaországgal való diplomáciai viszony megszakítása előtt minden jogainak birtokába helyeztetett: most akadályozza a társaságot abban, hogy bizonyos munkálatokat végezzen, azzal az ürüggyel, hogy a munkálatokat egy év felforgása előtt nem szabad megkezdeni, mely idő alatt a portának a közte és a társaság közt létrejött külön megegyezés alapján joga van a rakpartépítkezéseket visszavásárolni, vagy ha e jogával nem élne: ez idő letele után 25.000 török fontnyi kártérítést fizetni. Metelmben a kormányzó megtöltötte a szülőknek, hogy gyermekeiket a francia iskolába járassák. *Reedgisch* basát, egy török szolgálatban álló német tisztet, aki mint a rendes és az irreguláris lovasság instruktora Tripoliba küldetett, Konstantinápolyba rendelték.

Frankfurt, október 7.

Mint a *Frankfurter Zeitung* jelenti, az a jöszék, amelyet a Lorando-ügyben Bapst konstantinápolyi francia nagykövetségi tanácsos Tewfik pasa külügyminiszternek átadott, következőleg hangzik:

Hogy minden halasztó eljárásnak vége szakadjon a francia kormány az alulírott kezeihez való azonnal való kifizetést követeli. Mihelyt ez a fizetés megtörténik, a francia kormány haladékat ad a fényes portának arra, hogy a Lorandonak 1897 október óta kifizetett részleteket megállapítsa. E részletfizetések igazolása után a francia kormány e részleteket a már számára letett összegből levonja a tulfizetést a császári kincstárnak visszatartja és a maradványt egyenesen Lorandó örökösének adja át.

merengett. Mit ért az Urnak, hogy a világot megermentette? Összeomlottak a távolságok, nincs többé idő, nincs többé Tér, mert nincsen Elet. A föld kihívte kering a hideg űrben, mintegy szörnyűséges temető. Hol vannak a bírodalmak, a hitek, az elme diadalai, kétségei, dicsőségei, gondoljai? Hol vannak az élet boldogságai a legkisebb ázalagtól a föld uráig? Hiába volt a természet egyszerű alakulása, hiába a lét sivár, könyörtelen küzdelme, hiába az általános emberi dicsőség és a népek lokális dicsősége, mely mindig más népek nyomorával járt. Hiába marták egymást az élőlények a tengerben és a szárazon, hiába vált az egyiknek gyomra a másiknak temetőjévé. Most minden egyenlő.

Letűnt a boldog kor, mikor még az emberi önbiztség és türelmetlenség legszemb virágait termelte. Hiénák és sakalok üvöltöttek Mezopotámia homokisvátságán s az emberek kárörömmel kérdezték: de hol van már Persepolis? Szegény szatóságok tengették életüket a világ fővárosaiban s irástudóik kérkedve kérdezték: de hol vannak már a Fáraók? A szeretet vallása fényes processziókkal mutogatta a hatalmát s kihívólag tudakolák a papjai: hol vannak London romjai?

De hol vannak a sakalok és hiénák is? És hol van a Vatikán is?

Lucifer lesszárt a San Pietro omladékairól s borongva körüljárta az egykor leghelyesebb, leghatalmasabb hierarchia büszke székhelyét. Egyszerre csak meghökkent. A zsinatok egykori termében, ahonnan a Syllabust suttogták ki a világra, egy vörhenyes kőrakáson, amely valamikor a pápai trón szilárd alapzatát képezte, megpillantott egy szál moszatos, a legutolsó élő szervezetet a kietlen földön. Hol vannak a lajstromba szedett erények és bűnök? Hol vannak az egy-

A délafrikai háboru.

Budapest, október 7.

Alapos a föltevés, hogy még legalább is egy esztendeig marad meg hirádsáink közt ez az állandó rovat. Maguk az angolok, még pedig a hivatalos körök vélekednek ugyanis úgy, hogy a *délafrikai háboru még egy esztendeig eltart*, ami miatt természetesen napról-napra nagyobb az elégedetlenség Angliában. A kínos érzést, mely az egész brit népen erőt vett, még fokozza az a szomorú tény, hogy hivatalos bevallás szerint a háboru kezdete óta 824 tiszt és 16.648 ember lelte halálát Dél-Afrikában.

London, október 7.

A *Sunday Times* katonai munkatársa a következőket írja: Lord *Kitchenernek ezentul szabad keze lesz* a háboru intézésében, de azért a hivatalos körök is nagyon jól tudják, hogy a háboru még legalább egy esztendeig el fog tartani. Ezért a kormány legelső közelessége, hogy a kifáradt katonák helyébe friss csapatokat küldjön. Kitchener több lovas csapatot kér s ezért első sorban lovasított gyalogságot fognak neki küldeni, szükség esetében még három lovas ezredet is rendelkezésére fognak neki bocsátani. Kanadát és Ausztráliát is föl fogják szólítani, hogy újabb kontingenseket állítsanak. Ezentul havonként 8000 lovat fognak Dél-Afrikába küldeni.

London, október 7.

Transvaal délkeleti részében *Littleton* vezetése alatt nagy csapatmozgalom van, amelynek az a célja, hogy a boerokat bekerítsék, de az angolok attól félnek, hogy a boerok az Itálnál tett rossz tapasztalatok behatása alatt ismét próbább kommandókra fognak főszozlani. Főcsapatjuk Botha alatt még most is a brit csapatok kordonján belül van. Ugy látszik, hogy a brit csapatok Natál nyugoti határán megszüntették a boerok betörésének veszedelmét.

London, október 7.

A háboru befejezésének bizonytalansága nagy kedvetlenséget kelt Londonban. A *Sunday Special* a következőket írja: A kormány minden biztatgatása ellenére nő az elégedetlenség a háboru hosszuranyulása miatt. A kormány napról-napra veszíti hűveinek a bizalmát. A közönség nem éri már be a kormányt azzal az állítással, hogy a háboru tényleg véget ért s hogy még csak egy maréknyi lázadóit kell legyőzni. A nép türelme jóformán ki van merítve és ezen sürgösen segíteni kell. A Salisbury-kormány barátai és ellenségei egyaránt erősen kritizálják. A torylapok legalább is oly hevesen itélik el az események folyamatát, mint a liberális újságok. Egy szóval a dolgok állása igen komoly.

London, október 7.

Botha tábornok Kitchener proklamációjára szintén *proklamációval* felelt. Ebben a kiáltványban halálai tenyegyet minden boert, aki az angolok által a boeroktól lefogalt farmokat megveszi.

há szabályai és a türelmetlenségnek paragrafusai? Hol vannak a bibornokok és főinkvizitorok, akik azt hitték, hogy ha szent ügyet szolgálnak, akkor már szabadon gyűlölhettek? Egy szál moszat maradt meg belőlük, melyben az élet utolsó esirája haldoklik.

Lucifer óvatosan kiszekítá a gyökerével együtt s fölmutatá az égbe.

— Nosza Uram, hívd össze angyalaidat, hogy szolozsmákat zümmögjenek a nevednek! Világod betöltötte a rendeltetését, ime fogadd a teremtés eredményét. Nem jobb lett volna, ha rendszertelen khaoszt maradt az egész Mindenség? Nem jobb lett volna, ha meg nem teremtéd az első sejtet s nem fejlődik belőle élő szervezetek végtelen sorozata? Ha irányítani nem tudsz, akkor miért teremtessz?

Az Ur nem felelt, de Gábriel arkangyal meg nem állhatá, hogy meg ne rója Luciferet az ő beszédéért.

— Örök az Urnak bölcsesége s fontosges kedvtelésének a mélyére mi angyalok sem hatolhatunk. Teremtett lényeket, hogy érezzék a létnek gyönyörét, mit életnek neveztek az emberek odalent, — s most már nem érzi senki. Teremtett gondolkodó szervezeteket, melyek átérték a meghatottságnak pillanatait s egy sejtjelmes erő vonzotta őket az egyetemes erőhöz, az Urhoz. S ezt a föltámadás reményének neveztek az emberek odalent. Most már nem vonzza őket semmi, mert kihült a föld, kihalt minden ember. Mit merjük mi alázatos angyalok vizsgálni az Urnak dolgait; mit merjük mi számon kérni tőle, hogy miért teremtett epikurt, ha drágán kell megfizetnie a boldogságot, és miért teremtett mártírokat, ha céltalan gyönyörrel viselik a lét kínjait? Voltak, nincsenek, s ezzel betelt az Ur kedve, örökkön áldassék az ő neve.

London, október 7.

A Daily Mail szerint híre jár, hogy tárgyalások folynak a végre, hogy Fokföld, Natál és Lorenzo-Marquez vámszövetséget kössenek. A londoni portugál követ Lisszabonba utazott. Ez az utazás összességében a vámunió ügyével. Hír szerint a portugál kormány kedvezően fogadja a tervet.

London, október 7.

Dundeeből jelentik a Timesnak tegnapelőtti kelttel: Szerdán elölgtek Reitz miniszter fiát és Emez tábornok unokaöccsét.

Hága, október 7.

A lapokban közölt ama hírek, melyek szerint Krüger elnök vagy a boer küldöttség értesítést kapott volna arról, hogy a választott bíróság nem hajlandó tudomást venni az ő választott bírósági döntést célzó javaslatokról, tévesek. Sem Krüger elnök, aki a javaslatot alá nem írta, sem a küldöttség nem kapott ilyen értesítést. Ez nem is volt lehetséges, mert az állandó választott bíróság igazgatótanácsa, amely egyedül illetékes ebben az ügyben, a javaslat benyújtása óta össze sem ült. Az igazgatótanács összehívása, amiről az utóbbi napokban szó volt, eddig még nem történt meg.

A BUDAPESTI NAPLO telefonja.

Szerkesztőség 56—12
Kiadóhivatal 54—39

HIREK.

Budapest, október 7.

— BUDAPESTI NAPLO. Szeptember 30-án új előfizetés nyílt a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejárt, méltóztatásukkal a megújításról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— Személyi hírek. A szászmeiningeni örökös herceg és neje, a német császár nővére, tegnap este a bécsi gyorsvonattal a fővárosba érkeztek a központi pályaudvaron megvárosozták és 9 óra 15 perccel a predeáli gyorsvonattal Romániába utaztak. — Perczel Dezső v. b. t. t. családja: tegnap este Bártfától a fővárosba érkezett és tovább utazott Bonyádra — Bornemissa Boldizsár rendőr-őparancsnok ma reggel a kolozsvári gyorsvonattal elutazott.

— A fővármester betegsége. Bécsből jelentik nekünk, hogy a király ma délután a Löw-téle szanatórium elé hajtatott és személyesen tudakozódott első fővármesterének, Liechtenstein hercegnek az állapotáról.

— A közoktatásügyi miniszter fogadónapja. Wlassics Gyula valóságos közoktatásügyi miniszter e héten, egyéb irányú hivatalos eloglaltsága miatt, általában kihallgatást nem tart.

— Aldassék mindörökké, mondták a többi angyalok.

— Maradjatok magatoknak, ti szolgabád, mondá Lucifer. Nem vágyom a mennyországotokba, honnan az Ur letaszított engem. Csak zengjétek a dicséretét s nevezétek el az ő kiküthetetlen kedvtelésének azt, hogy nem sikerült neki a teremtés. Hol van az eredmény, melyet célnak tűzött ki főszéges agyában? S mondhatja-e, hogy ha vége van is ennek az isteni játéknak, melynek minden fázisát körülzsongottátok léha dicséretetekkel, legalább harmónia volt benne? Az egész lét disharmóniája örökös harmónia után küzdött. Az ember egy ősi sejtelen örökösön vonzotta az őserő, az Ur felé, kiből származott. Vonzotta, de értelme nem ért föl Hozzá soha. Ez az, amiben az Ur kedvét találta? Ez volt az isteni játék célja? Es az Ur is, az őserő, az öröktől való öntudat — mint ti mondjátok — nem érezte-e azt a borzalmas öntudatot, hogy nem tudta magához emelni az embert, melynek értelme őt meg sem közelíthette? Ez az, amiben az Ur kedvét találta? Ez volt az isteni játék célja? Az Ur mindig ott fűnt maradt, az ember pedig itt lent, mint két emészttó vágy, melynek nem voltak szárnyai s mindkettő kielégíthetetlen, örök vonzalom maradt. Az Ur akarata nem sikerült, az ember pedig bódultan keringett az örök sejtelen határain belül. Az Urnak célja volt az embert fölemelni magához, az ember: fölemelkedni hozzá. Két cél, melynek hidat építeni nem volt képes soha megismerés, atók és hegyeket lerontó szeretet. Emberek lenni kin volt, de istennek lenni olthatatlan győtrelem...

Az angyalsereg főlháborodva rettent föl s fogta körül az Urat, mintha védelmezni akarná. Az Ur néma mozdulatlansággal állt közöttük s

— Az angol király betegsége. Az angol király a júniusban megtartott londoni tuberkulózis kongresszushoz a következő táviratot intézte: „Isten adja, hogy nemcsak a képek legyenek a rákbetegséget gyógyítani, vagy pedig módot találni, hogy ennek tovatérését megakadályozzák.“ Ez a távirat már akkor nagy föltűnést keltett, mert beavatott körökben tudták, hogy Edvárd király is synli annak a családi betegségnek a terhét, melynek Frigyes császárné, Albert herceg, Alfréd szász-köbúrgi herceg és Alice hercegnő estek áldozatul. A hivatalos londoni táviratok Edvárd király állapotáról mindössze annyit mondanak, hogy a király egy kissé meghűlt, holott most már köztudomású dolog, hogy Edvárd király is rákbetegségben szenved. Az angol királynak szigorú diétát írtak elő orvosai, szigorúan megtiltották neki a dohányzást, de Edvárd nem tudja legyőzni a dohányzást szenvedélyét s így az orvosok nagy aggodalommal tekintenek betegségének lefolyása elé.

— Október hatédiká. A nemzet gyásznapját a szokásos kegyelettel ülte meg az ország s a főváros lakossága. A templomokban gyászzistentiszteleteket tartottak s a hazafias egyesületek külön gyászzünnepet is rendeztek az aradi gyásznapi emlékére. A fővárosban ma a ferenciek templomában volt a gyászzistentisztelet az aradi vértanuk és Bathányi Lajos emlékeztetére. Megjelentek ezen az agg honvédek, a külföltele honvédegységek, az egyetemi és műegyetemi ifjuság, több asztaltársaság tagjai és nagy közönség. Kis Arisztid helyettes háziornök mondotta az első gyászmisét Bathányi Lajosért délelőtt kilenc órakor. Az ünnepes gyászzistentiszteletet tíz órakor tartotta Mészáros Kálmán háziornök nagy segédlettel. Előbb a fő tárnál gyászmisét mondott, azután a szentélyben fölállított ravatalt szentelte be. A ravatalt a tizenhárom vértanu arcképe díszítette s két oldalán 48-as honvédek álltak díszőrséget. Ugyancsak tíz órakor csöndes gyászmisét mondott Damjanich János 48-as tábornokért Nyáry Pál 48-as honvéd, nyugalmazott esperes Bakó Adam premontré tanár és Rausz Alajos pécsi egyházmegyei áldozópap.

— Bosnyák kereskedők Budapestben. A bosnyák kereskedők nagy lelkesedéssel készülnek budapesti utjokra. Eddig is már százhuszonhatan jelentkeztek az utra, közöttük 34 mohamedán akik e hó tizenhatodikán, vasárnap érkeznek a magyar fővárosba. Szerajevóban a nagybizottság Budapestben pedig a magyar kereskedelmi csarnok és kereskedelmi részvénytársaság intézik a kirándulási ügyeit. A kereskedőket a bosnyák kormány is melegen támogatja s a bosnyák vasuton ingyen utazást engedélyezett nekik. A fővárosban nagyban készülődnek a bosnyák vendégek fogadására és mindent e követnek, hogy itt tartózkodásuk idejét minél kellemesebbé és tanulságosabbá tegyék.

— Új táviró- és telefonhivatalok. A kereskedelmi miniszter a békéscebbai második számú postahivatalnál és a bihariódszegi posta- és telefonhivatalnál táviróhivatalt rendezett be s a nagytapolcsányi-bosnyák-trencsényi helyi érdekű vasutnak chynorani, sztricei zibenyi, baani, ozgri és turnai vasuti táviróit magántáviratok kezelésére felhatalmazta.

szemét mereven Luciferre szegé, aki keserű mosolyal folytatá:

— Ime, megfagyott a föld s már a multnak lapjaira van róva az élet. Mi léssen ezután? Örökké az ti zsolozsmáitokat fogja hallgatni az Ur? Vagy elmúltok ti is, miként a földi lelek elmulnánk az Ur ismét maga marad? Utatót egyedülvalóságában kintzó vágygyal fog háborogni, mint a teremtés előtt? Kintzó vágygyal, melynek nem léssen tárgya, mert nem lesznek rajta kívül álló lények? Vagy unalmas önforgása közben újra kivet magából egy erőtlő dudakozó sejtet, melyből új élet fog kezdődni új világokon s újra kezdődik a teremtő és teremtmény kölcsönös vágyakozása, mely egymást nem éri el soha? Ez az, amiben az Ur kedvét találja? Ez az örökké megismétlődő isteni játék célja?

Gábrriel haragos szárnyalással csapott le Lucifer elé.

— Hallgass, lázadó, némulj el, vakmerő kritikus. Lássuk a te eredményeidet: vajjon sikerült-e, amire vállalkoztál?

Az Ur azonban visszainté, s angyalaival együtt fölemelkedett az egébe.

Lucifer meghökent. Mereven nézett egy ideig maga elé a földre s azután elkezdett gondolkodni. Végigjárt elméje az első sejtől kezdve mindekkoráig történt dolgokon s mélyen elszomorodék.

Föl tudta-e emelni az embert a szabad gondolat által a szabad emberi méltóságra? Megmérlegelő az emberiség egész történelmét, sora vevé sikereit, a támadásokat és a megértést, s úgy találá, hogy a megértés kisebb rést vala. Ha föladata nem sikerült, akkor az Ur az oka, ki kevés életet szabott az emberiségnek. Vagy talán ebben is tehetetlen volt, s az egyszer megindult élet fejlődését többé nem irányíthatta?

— Szerajevyi József Bosznában. A szerajevyi Bosnische Post jelenti, hogy Szerajevyi József miniszteri tanácsos, aki kiváló érdemeket szerzett Magyarországi ipari felvirágozása körül, most hosszabb tanulmányutat tesz Bosznában és Hercegovinában a háziipar tanulmányozása és a Kereskedelmi Muzem ügynökségeinek felülvizsgálása végett. Szerajevyi miniszteri tanácsos e hó 2-án érkezett Broskába, ahol megtekintette a szilvakeresztyárat és a Kereskedelmi Muzem ügynökségét; azután pedig Doinja Tuzlán át Szerajevóba utazott.

— A csorbai tó sorsa. Napok óta kísért az a hír, hogy a csorbai tavat, a Kárpátok legfölségebbi gyöngyét, eddigi tulajdonosa, Szentiványi József el akarja adni s hogy e végből tárgyalásokat folytat Hohenlohe herceggel, aki három millió koronát kínál a tóért. Iglórol most azt táviratozzák, hogy Darányi Ignác földmivelésügyi miniszter tegnap a csorbai tóhoz utazott, ahol Szentiványi Józseffel érkezett ebben az ügyben. Bécsi tudósítók egyikekett arról értesül, hogy azok a tárgyalások, amelyeket Darányi Ignác földmivelésügyi miniszter a Csorba-tó eladásá ügyében Szentiványi Józseffel, a csorbai tó tulajdonosával személyesen folytat, eredményre vezettek. Biztos forrásból nyert információja szerint a magyar kormány beavatkozása arra bírta Hohenlohe herceget, hogy visszavonja a tó megvétele tárgyában tett ajánlatát.

— Tüzlőtűnnap Alesuthon. Alesuthról jelentik, hogy az alesuthi, továbbá az uradalmi pusztai tüzlőtűk közül azok, akik megszakítás nélkül 10—15 évet szolgáltak ma szolgálati érdmet kaptak, melyet József főherceg főparancsnok sajátkezűleg tűzött a mellükre. A tiszves szolgák érdmének lapbejese ezüst, a tizenöt évesek aranynyomat. József főherceg ma a mise után tüzlőtű-egyenruhában a kívül felállított csapatok elére állt. Őket a gyakorlóterre vezette ahol lelkesítő beszédet intézett hozzájuk. A főherceg beszédét lelkesen megélejezték. Ezután Riffer parancsnok felolvasta a kitüntetettek neveit, közöttük első sorban Libits udvari tanácsos, helyettes főparancsnokét, kinek a főherceg sajátkezűleg, meleg kézzorítással mellét tűzte meléire az érdmet s utána a többinek is, számszerint negyvenegyet. Az aktus végével Libits tanácsos h. főparancsnok állott a főherceg elé, szép szavakkban mondta köszönetet. Beszédét — ugymond — nem fejezheti be méltóbban, mint azzal, hogy mindannyian háromszor szívvel-lelélekkel kiálták: Éljen József főherceg ő c. és kir. fensége. A lelkes éljenés után a csapat József főherceg előtt elvonulva, az Alesuthhoz közelekvő szép Máriavölgybe ment, hol terített asztal várt rájuk, József főherceg pedig lakására távozott. A tüzlőtűk késő estig mulattak s a mu atságon a szomszédbeli tüzlőtűk parancsnokai által voltak képviselve.

— Lemondás. Dr. Neumann Armin országgyűlési képviselő az osztályorsorsjáték részvénytársaság mai napon tartott igazgatósági ülésében a társaságnál viselt jogtanácsosi alásáról az összejelhetlenségi törvény alapján lemondott. Az igazgatóság e lemondást sajnálattal tudomásul vette s Neumann Arminnak a

Oktatta az embereket, hogy ha isten megérthetetlen, értse meg az ember legalább egymást itt a földön s szeretettel rendezze és enyhítse a földi lét viszonyait. Oktatta az embereket, hogy a szeretet erejével termékenyítsék meg a földet, itt keressenek szeretetüknek tárgyat, s ne vivják az elérhetlent. Oktatta őket, hogy ne nézzenek addig az égbe, míg földi dolgaikat el nem végezték, és szeressék egymást, mert csak a szeretetben vagyon az egyedül lehetséges földi üdvösség. Oktatta az embereket az élet helyes föltölgására. Megmutatta nékik, hogy mily kegyetlen bölcsesség az, mely képzelt végokok miatt a jelent nem becsüli meg; és még kegyelenebb bölcsőség az egyházaké és hatalmasoké, mely a jövő büntetés rémével akarja elterelni a szegény emberiség figyelmét a jelenről és a jövő hiru reményével, a tulvilág kétséges boldogságával fizet a jelen emberszerete helyett. Mert a jövővel aludni lehet, de a jelen kérelhetetlen.

Megértették őt a kiválasztottak, de nem volt erejük átgúrnai a lomha, állati hajlandóságu tömeg ferde föltölgását. Ha pedig a tömeg értette meg... de nem, nem, ezt nem is akarta.

Gábrrielnek igaza van, neki sem sikerült teljesen, amire vállalkozott. Es ez végzetlen szomorúsága vala néki.

Megindult. Majd ismét megállt. Tekintete a moszatszára esett, amelyet még mindig a kezében tartott. Elkeseredetten morzsolta szét, hogy még ez a parányi élet se tengődjék e földön.

Azután fölemelkedék a kibírt, élettelen földről s lehajtott fejjel, hatalmas, főnséges szárny-csapásokkal, vissza sem nézve nyíltat belé a láthatár fölött terjengő homályba.

Eltűnt; nem tudni, hova.

társaság körül szerzett érdemeit jegyzőkönyvileg elismeréssel megőriztette.

— **A megsértett nagykövet.** Mikor augusztus hónapjában a cár palotájában: *Gascinában* Olga nagyhercegnőnek, a cár legkisebb húgának egybekelését ünnepelték Péter oldenburgi herceggel, általánosan feltűnt, hogy az ünneplő sorából, amelynek sorában teljes számmal jelent meg a diplomáciai kar, éppen csak az angol nagykövet hiányzik. Annak idején a *Frigyes* császárné halálakor elrendelt udvari gyászszal magyarizgatták a dolgot. Most sült csak ki, hogy Sir C. C. Scott távollamaradásának egészen más volt az oka. A diplomatákkal együtt meghívták tudniillik az akkor *Pétervárot* időző dr. *Leydset*, a transvaali küldöttség titkárát is Olga nagyhercegnő nászünnepére és amikor erről az angol nagykövet értesült, azonnal tudtára adta az orosz külügyminiszternek, hogy rögtön elhagyja a cári ünnepeket, mihelyest a transvaali küldöttség titkára megjelenik. Erre gróf *Lambdorff* magánlevélben fölkérte dr. *Leydset*-t hogy ha csak lehetséges, maradjon távol a gascinai szertartástól. Mire a titkár röviden így felelt:

— Minthogy meghívatom „legfelsőbb parancsra” történt, csakis abban az esetben maradhatnék távol, ha erre nézve ismét „legfelsőbb” parancsot kapnék.

Erre gróf *Lambdorff* nem tehetett egyebet, jelentést tett az ügyről a cárnak, aki akként határozott, hogy, miután az udvarhoz való meghívást visszavonni lehetetlen, adja gróf *Lambdorff* az angol nagykövetnek tudtára, hogy abban az esetben, hogyha illetlennek találná a császári palotában ugyanazon tétl alatt a transvaali megbízottal együtt lenni, maradjon ő maga távol az ünneptől, és pedig a *Frigyes* császárné halála alkalmából elrendelt udvari gyász ürügye alatt. Így is történt és a gascinai ünnepeken az angol nagykövetség egész személyzete távollétével tündökölt.

— **A rendőrség és a választások.** Dacára annak a szenvedélyes küzdelemnek, mely a főváros egy némely kerületében lángra gyulladt a választások napjaiban, sehol rendezés nem történt, ami első sorban a rendőrség tapintatos és ügyes fellépésének köszönhető. *Rudnay* Béla főkapitányának a választás alkalmából kiadott külön rendelete a legteljesebb tájékoztatást nyújtotta a választóknak, másrészt a rendőrség tisztviselői, rendőrök elismerésre méltó módon jártak kezére mindenkinek, aki segítségüket igénybe vette. A pártok a rendőrség korrekcióját viselkedésének kiválóképpen hasznát vették s azért az egyes kerületek pártjai elhatározták, hogy egyesített követtséget küldenek a főkapitányhoz s így közzéadják a rendőrség tapintatosságát és nagy társadalmi a választási mozgalomban. A kerületek vezető embereiből alakult küldöttség a napokban keresi fel a főkapitányt. Az ő-budai választó polgárok küldöttsége ma tisztelgett *Sajó* Sándor III. kerületi kapitányt hogy báláson megköszönje a kapitányt az a kiválóan korrekt, tapintatos eljárást, amelyet a kerületi kapitányság minden egyes tisztje és rendőre, valamint maga a kerületi derék kapitánya tanusított a választások folyamán. A küldöttség vezetői budai *Goldberger* Sámuel és *Végh* János voltak.

— **Harmincötves jubileum.** Szép jubileumot ült tegnap, vasárnap *Balassa* György, a magyar királyi államrendőrség segédhivatalának az igazgatója. Tegnap volt ugyanis harmincötödik évfordulója annak, hogy állami szolgálatba lépett. Ebből az alkalomból a rendőrség kezelő-személyzete lekesen ünnepelte a derék igazgatót és egy értékes írókészséggel lepte meg.

— **Eltemetett világ.** Turkesztánban olyan ásatások sok vannak folyamatosan, melyek egy régen leltűnt világ hajdankori kulturáját hozzák napfényre. Az ásatásokról a következőket meséli el a Reuter-ügynökség egyik képviselőjének dr. *Stein*, a hírneves angol régiségbuvár:

Olyan területek bontakoznak előttünk melyeket valóságos homoktenger borított el mintegy kétezer év előtt és amely területeken lezajlott eseményekről mindezeideig alig volt tudomásunk. Olyan civilizációról van itt szó mely összekötő kapocs gyanánt ékelődik a régi Kína és India, valamint a klasszikus Nyugat fejlődési stádiumai közé. Hogy erről az eltemetett és bomlályban maradt *közbeeső civilizációról* fogalmatszerzhessünk magunknak, meg kell majd vizsgálnunk a kiásított templomokban és lakóházakban föltalált freskókat, ábragyományokat, cimereket és a különböző iparművészeti tárgyakat s a leletek tömegtudatára mennyiségét. A keresztény idősámítás első százezreire kell visszamutatnunk, ha meg akarjuk jelölni azt az időpontot, melynek eseményei itt fölszínre kerülnek. Ez az első alkalom, hogy a sivatagok homok által beborított kínai-turkesztáni települések falvainak és lakóinak életmódjába, kulturájába, művelődési szokásaiba behatóan tudhatunk és a maradványok tanulmányozása által gondolatban rekonstruálhatjuk a múltnak lepergett mozzanatait. A nagy és élettelen sivatagok, melyeket a kutatások földerítettek és egykori alkotásaikkal együtt láthatóvá tesznek, bizonyos lételemre hangolják a benn-

szülőtteket és mivelhogy víz- és élelem-hiányban is szenved itt a kutató, ez a körülmény tartja távol a vállalkozószellemű indusokat attól, hogy a mult idők fölhathait sirjában kincseket keressenek. Kétségteien, hogy itt valamikor buddhisták laktak és pedig igen magas ku turális viszonyok között. Sőt észrevehető az ásatási eredmények beható vizsgálata alkalmával az is, hogy a görög és római civilizáció egészen idáig érezette hatását. Legnevezetesebb a leletek között a kétezeréves irattárak és írásgyűjtemények napfényre hozatai. E hajdankori irat-somók, mintha csak a kutató tudomány számára rendezték volna a régen elporladt elődök: teljes épességben maradtak meg. Bizonyára községvárosok okmánytárai azok, melyeknek alapos áttanulmányozása bepillantást enged az egykori viszonyok, társadalmi és közügyi állapotok közé. Meg fogja könnyíteni a beható tanulmányozást hogy az iratok mind hozzáférhető előtűnik ismeretes nyelvein vannak tartva. A házak mellett gyakoriak a kertek, az ümenfén ták, gyümölcsösök virutak. Legérdekesebbnek tartom a templomokban föillett régi maradványokat melyek közül különösen említésre méltó egy sajiáságos írott imádság. Egyazon imalorműiáré szét van tépve darabokra és a köből, meg fából faragott bálványok elé van helyezve egy-egy részét. Az imádság arra enged következtetni, hogy a végveszély idején a kétségbeesett hívő egyetlenegy közös imával fordult a jóindulatához és hogy valamennyinek megnyerje a bálványokat: szétosztotta közöttük az imádságot. A bálványokat is, az imádságot is megővta mindezeideig a mulandóság elől az, ami a imádkozót fenyegette: a dűlő homok. Az imádkozó elpusztult, bálvány és imádság megmaradt.

— **Az ismeretlen Detroit.** Ez a Detroit egy amerikai város, amelynek nemrégiben az jutott eszébe, hogy tanácsot kér — a budapesti tanácsostól. Villamos vasutainkról tudakozódott, s az udvarias budapesti tanács felelt is neki, elmondván mindent, amire Detroitnak szüksége volt. Ezt a választ elküldték a király szómélye körüli miniszternek, hogy továbbítsa Amerikába. A miniszter azonban visszaküldte Budapestre az egész aktaesemőt, azzal a megjegyzéssel, hogy nem tudja kézbesíteni, mert Amerikában több Detroit nevű város van. Kéri a várost, írja meg, hogy melyik államban van Detroit. Ezt azonban a városházán senkire tudta megmondani. Az akta-esemőt eszöndesen eltették az irattárba, örök álmat aludni. Detroit pedig várhat a feleletre...

— **Katonai jubileum.** *Bécs* helyről jelentik hogy az ottani katonai akadémiában tegnap érdekes ünnepség volt. Azok a tisztiek jubiláltak, akik ezelőtt ötven esztendővel hagyták el az intézetet. A nyolcvanegy tiszt közül, akiket akkor kimustráltak, ma már csak huszonegyen élnek s ezek közül is csak tizenötön jelentek meg az ünnepségen. Ott voltak a többi közt báró *Fejervary* honvédelmi miniszter, gróf *Waldfstet* János csapatfőlegyelő, báró *Popp* tábornagy, *Krisztianovics* Gyula altábornagy, a király volt szárnysegéde. A jubilánsok tegnap együtt vacsoráltak egy ottani vendéglőben. Ma ünnepi mise volt, amely után megtekintették az akadémiái helyiségeit. Tegnap odaérkezett báró *Krieghammer* közös hadügyminiszter is.

— **A párisiak játéka.** Mi, akik karácsony táján még mindig a putók arcú, vizes szemű norinbergi babával kedveskedünk gyermekeinknek s még mindig parafa-lövegekkel fölszerelt puskát adunk a kezükbe, mondvány, hogy ezt a kis Jézus hozta, méltó megilletődéssel vehetünk tudomást arról a kedves ötletről, melyet a párisi rendőrség főnöke, *Lepine* ur produkált. A rendőrtőnök pályázatot hirdetett egy új és ötletes játékszerre. Aki valami eredeti, kedves játékszerrel ki tud gondolni, az küldje be *Lepine* urnak. *Lepine* ur viszont kiállítást fog rendezni a beküldött játéktárgyakból s a jury ki fogja válogatni a sok közül azt a játékot, mely legjobban megfelel a gyermekek játékkedvének. Az új játék tervezője akkor érmet nyer s ezenfelül sok pénzhez jut, mert jóga lesz kiténtetett játéktalálmányát Páris utáin áruni.

Vajjon Magyarországon mikor leszünk annyira, hogy komoly hatóságok ilyen gyerekes dolgokkal is foglalkoznak?

— **Örjöngő katonatiszt.** Monasztirben a napokban egy török katonatiszt részeg lövel sértő nyilatkozatokat tett a török szultánról. A nyilvános helyiségben holt ezek a nyilatkozatok elhangzottak, sok tiszt és polgár volt jelen, akik le akarták tartóztatni a felségérséért, de az kirántotta revolverét s három tisztet és egy polgárt megölt, néhány más embert pedig megsebesített. A jelenlévők erre rávetették magukat s addig ütöttek bottal és hajgátták követél meg összerogyott. A felszűlt tömeg a földön levő tisztet ezután addig ütötte, míg ott a helyszínen elvérzett.

— **Házasság.** *Gröz* I. Kálmán, a *Kein* I. D. fővárosi szállító-cég hivata noka eljegyezte *Altstädter* Aranka kislányt Budapesten.

Wachsberg Miksa keskenyeműi nagykereskedő eljegyezte *Gál* Mór ugyanottani lakos, törvényhatósági bizottsági tag leányát, *Szerenkét*.

— **A női szépség temploma.** A párisi *Journal* kiadója lapjában nemzetközi szépségversenyt hirdet, amely a francia fővárosban tul is feltűnést fog kelteni. Az ötlet Paul Adamé, az ismert író, aki a terv céljáról a következőképpen nyilatkozott:

— Nem valami közönséges szépségversenyéről van szó, amelyben a pályázók között díjakat osztanak szét, hanem — ugyazólván: — általános kiállítását tervezük a női szépségnek. A szépség s a faj diadala, a fajnak legtökéletesebb megtestesülése az egyben. A világ minden fővárosában újságrókból, akik fajukat a legjobban ismerik, bizottságot alakítanak, amely az ország szépei közül a legszebbet kiválasztja. A kiválasztott hölgyek aztán összejönnek Párisban, hogy a szépség templomában, mint kiválasztott eszmények bemutatkozzanak. Hogy e sajátos faji szépség még inkább érvényesüljön, mindenki hölgy a saját maga egyéniségének megfelelő és művészek által tervezett nemzeti kosztümben jelenik meg a közönség előtt. Ettől a vállalkozástól sokat reméllek, első sorban az esztétikai érzék tökéletesbülését. Meg vagyok róla győződve, hogy a nivelláló napi divatot a maga szolgálatába állítaná az érvényesülésre törekvő egyéniség és végvevalahára föfedeznők a legelőszörűbb öitözökös módját. A közönség pedig, amelynek sok tekintetben igen ferde nézetei vannak a szépségről, az összehasonlító szemlélés útján megtanulná a kellő normát és szempontokat a szépség megítélésére és nem tartaná többé előnynek azt, ami az esztétikus szemében hiba, avagy betegség tünet. A művészek pedig alkalmat találnának, hogy az összes fajok legtökéletesebb típusainak összehasonlításával az általános emberi szépség törvényét megállapítsák.

Amint látszik, óhajtkák, hogy a női szépség tervezett szempontú kulturális intézménynek tartásák. De skeptikusok attól tartanak, hogy azok az eleven női szépségek, kik majd nem áttallanak a női szépség panteonjában helyet foglalni, ahhoz a világhoz fognak tartozni, amelyet fövilágnak neveznek és hogy a női szépség temploma esetleg konkurenciát fog csinálni a *Casino de Paris*nak.

— **Letartóztatott színész.** A *Theater An der Wien* színpadán ma este, mint Bécsből jelentik közvetlenül az előadás után letartóztaták *Meister* színészt, aki két évig a Carl-Theaternek volt egyik elsőrendű tagja. Két impresszió, *Schulde* és *Walner* művész körütra szerződötték Meistert Oroszországba. E hó 13-ikára terveztek Meistert Bécsből való elutasítását, bár a Carl-Theater igazgatóságával kötött szerződése értelmében még négy hónapig kellett volna Bécsben játszania. Az igazgatóság noszté vette a színész eszterződségének és a törvényeszkénai panaszt emelt ellene szökési szándék címén. A törvényszék helyt adott a panasznak és a följelentett színészt, aki ma este a *Theater an der Wien*ben vendég szerepelt, már az előadás alatt is két detektívvel állandóan szemmel tartatta, akik előadás után Meistert öitözőben letartóztaták.

— **Halalozás.** *Pataky* Soma, a győri állami tanítóképző intézet igazgatója, e hó 5-én Budapesten meghalt. Holtestét Győrbe vitték s ott temették el.

— **Az alkoholizmus ellen.** A nemzetközi *Good Templars* erkölesnemesítő és mérsékletet terjesztő rend európai képviselője, *Gray* Sarolta, október 9-én este nyolc órakor VII. Erzsébet-körút 7. szám alatt a földszinten kísérletekkel összekapcsolt német nyelvű előadást tart az alkoholizmusról és a *Good Templars*-rend céljáról. A rend budapesti Hungária-pályola szívesen látja az ügy iránt érdeklődőket.

— **A statisztikai kongresszus csoportfőnyképe.** A nemzetközi statisztikai kongresszus tagjai a egkellemebb benyomásokkal hagyták el hazánkat. *Hegedüs* Sándor kereskedelemügyi miniszter, aki a kongresszus tartama alatt is annyi figyelmest jelé adta érdeklődésének most hogy a kongresszus tagjai immár esziedtek, uabb kedves figyelemben részesíték őket. A zárulási végzetéivel ugyanis a miniszter megbízásából *Erdélyi* udvari lényképező a kongresszus összes tagjait egy csoportképben örökítette meg. Ezt a csoportképet a miniszter most a hazánkban föitött kellemes napok emlékeiül megküldi a kongresszuson résztvevő valamennyi külföldi tagnak. A képek most készűnek *Erdélyi* műtermében.

— **A giszgádák létminimuma.** Pozsony város közgyűlése egyhangulag esatlakozott Szabadka város körlevéléhez a giszgádák létminimumának törvényhozás útján leendő biztosítása tárgyában.

— **Titokzatos halál.** *Pozsony*ból jelentik, hogy a Sárvár és Szobathely között lévő vonalon izgalmas jelenet történt. Egy egráns ur egy hölgy és egy szoba eány társaságában *Gleichenberg*ből jövet, Gyanaia-ia városon hirtelen rosszul lett és meghalt. A hölgy és szobaleány kijelentették, hogy az urat nem ismerik és csak véletlenül kerültek össze vele. Mint hogy az eset gyanusnak tűnt lett a hölgyet és a szobaleányt *Pavlik* rendőrtőnökögyelő Budapestre való érkezésükor kihallgatta.

— **Lezuhant a mélységbe.** *Grából* jelentik: *Hiltaler* Ferenc műgyetemi hallgató *Stiebing* mellett hatvan méternyi mélységbe lezuhant és szűrnyet halt.

— **Becslött hölgyek.** Amerikai orvosok azt a szomorú tapasztalatot tették, hogy a jobb házból való asszonyok és fiatal leányok közül sokan utóbbi időben feltűnően gyakran — be vannak csipve. A dolog eleinte nagyon rejtélyesnek tűnt föl a szakértők előtt, minthogy az illető hölgyek hozzátartozók bevallása szerint egyáltalán nem hódolnak a szesz italok élvezetének. Most azonban fölfedték, hogy az embernek nem kell éppen innia az alkoholt, hogy ha berugni akar. Az alkoholt — bár kissé szelidebb következményekkel — „enni” is lehet. Az Egyesült Államokban t. i. most mindenféle tortácskát, bonbon és piskótát ámulnak, amely mind tisztességes mennyiségben a legerősebb cognacot és whisky tartalmazza. Nem csoda, hogy a hölgyek, akik különben szegénynek, hogy a pálinkás poharat ajkukhoz emeljék, a kísérésnek ebben a csodító formájában alig tudnak ellenállni. Az amerikai leányok és asszonyok, akik azelőtt alig voltak barátai a cukrász nyálakosáinak, mostanság szenvedélyesen fogyasztják a bonbonokat és a tortákat és minthogy a nők semmiféle szenvedélyükben se tudnak mértéket tartani, a „sveats” élvezetében is túllépik a határt. Most már tudják, hogy mitől csipnek be az amerikai hölgyek.

— **Mesterséges eső.** Ha ki lehetett találni a módját annak, hogy miképp lehet elkergetni a felhőket, ki lehetett találni azt is, hogy olyan nagymennyiségű vizpárat fejlesszenek, hogy felhők alakuljanak. Japánból érkezik híre, hogy ott egy esőcsináló gépet találtak föl, mely lényegűleg nem más, mint hatalmas akkumulátor, melyből villamos áramokat bocsátanak a levegőbe, miáltal elősegítik a felhőképződést. Erdek, hogy a hatás csak másnap mutatkozik. Az eddigi kísérletek után másnap mindig megered az eső, de csak néhány négyzetkilométernyi területen. És éppen ez a korlátolt területhez köztűt csapadék bizonyítja, hogy nem véletlen folytán jött létre, hanem az esőcsináló gép okozta.

— **Jégeső.** Hamburgból táviratozzák, hogy ott ma délelőtt fél óráig tartó jégeső volt. A nagy viharban a kikötőből egyetlen hajó se indulhatott utnak. *Mannheimban* szintén jégeső volt.

— **Öngyilkosságok.** Ma reggel a Lánchídról egy középkorú férfi a Dunába ugrott. Utána ezettek s az Eötvös-térnél kilógták; de a parton pár perc múlva meghalt. A nála talált iratokból azt hiszik, hogy *Reitter* Henrik ügynök az illető. — *Feldmann* Ármin kereskedőségét ma reggel a Városligetben, az Iparcsarnok mögött forgópisztolyalja fémbe lökte magát s azonnal meghalt. Holttestét a törvényszéki orvostani intézetbe vitték. — *Greckna* József nagy-tapolcsányi főjegyző 22 éves neje, *Szűcs* Franciska, tegnap reggel elávozott József-körút 33. szám alatt bérelt lakásáról s máig nem tért vissza. Az urinó, aki tegnapelőtt jött a fővárosba, levelet hagyott hátra, amelyben azt írja, hogy a Dunába öli magát.

— **Rendőri hírek.** *Bartl* Géza, az Orient szállóbeli szerelmi dráma második ádozata, az északra a Rókus-kórházban meghalt. — *Csabi* András berkocsos lovai tegnap délután a Stefánia-úton megvadultak s neki mentek *Weinberger* Antal berkocsos kocsijának. A kocsiur úgy vagta fémbe Weinbergert, hogy súlyos zúdásokkal vitték a Rókus-kórházba. — Ma délután a rákosi pályaudvaron *Fazekas* Pál naprázamos megölte a töle külön élő feleségét és revolverrel kétszer rálőtt. Az egyik golyó nem talált, a másik az asszony karját horzsolta. A merénylő férjet letartóztatták. — A Szabocs-utca 5. szám alatti lévő korcsmában az este több részeg ember összeverekedett s eközben *Albert* Kaint valaki úgy oldalba szúrta, hogy eszméletlenül esett össze. A mentők a Rókusba vitték. — *Kan* Lajos lakatossegéd ma reggel ment haza Váci-ut 109. szám a utti lakására. Azonban hiába zörgött az ajtón, nem eresztették be. Erre annyira dühbe jött, hogy öklével beverte az ablakot. Az ablaküvegdarabok su yosan összevagdalták a kezét. — Ma reggel *Demeter* Lidi cseléd az Andrássy-ut és Váci-körút sarkán megcsuszott és úgy esett, hogy súlyos zúdásokat szenvedett. A mentők a Rókus-kórházba szállították.

— **Osztyársorsjáték.** Az osztyársorsjáték mai húzásán tízezer koronát nyert 65907, ötszáz koronát 13971 35954 69994 6880 9933, kétezer koronát 22548 22374 90959 95868 39040 62098 4558 56329 82847 10452 60543 61164 6534 1120 51520 66550 66531 60491 82318 80664 21718 669 4 24588, ezer koronát 59221 50760 72037 38761 2689 12067 3618 41127 12312 56594 70445 82503 36161 12324 50355 63856 34496 24665 50630 85246 10157 87092 73129 78390 27474 94535 17218 24218 38664 2574 59142 61772 33334 72005 36109 65259 19452 67311 27070 99264 6595 8335 87199 621 48020 79457 65668 21432 95183 63598 81877 99613 85718 42111 26957 67661 91987 47333 86708 ötszáz koronát 20038 30052 54756 7507 97914 97384 79173 22728 83698 70569 69618 67019 40776 62289 54234 66503 87634 67766 90292 65126 19321 41294 56878 16224 29160 66312 8908 36498 99724 36897 27549 78657 94559 79913 29548 17820 2299 83686 43419 57608 65333 50035 14530 22454 1212 19575 96033 26537 63717 90610 88268 12397 61696 4794 95475 55245 99225 91928 81529 57303 89095 35447 11945 32823 98118 54437 1861 89002.

Vásároljanak osztyársorsjegyeket *Lukács* Vilmos bankházában, Budapest, V. Fűrdő-utca 10.

(x) **Dr. Kovács közpasztyája** félhold védjeggyel valódi. Három nap alatt minden kezét gyöngédő és fehéré varázsol. Egy tégely 1.20 K. Főraktár: Dr. Kovács gyógyszár, Budapest, Gyár-utca 17. „Toilet titkok” kívánatra ingyen.

(x) **Kérjünk mindenütt F. M. K. E. vagy E. K. E. gyűjtőt.**

A női elme fiziológiája.

Budapest, október 7.

Egy tudós német professzor *A nők fiziológiai gyengeelméjűsége* címén szenzációs értekezéssel lepte meg a művelt nyugatot. Kötelekre menő tudomány munkálatait avagy feltevéseket is ritkán provokálnak olyan ekkeseredett, éles és nagymennyiségű kritikát, mint ez az értekezés. Valóságos iurórélt kellett a szociológusok, filozófok s különösen a feministák körében.

A szenzációs munka szerzője dr. *Möbius* P. I., egy lipcsei neurolog. Rettenhelen bátorsággal tart ki a művének oiméből is kivethető dogma mellett, mert a támadásokkal és kritikái fegyverekkel szemben nemcsak, hogy mit sem engedett tanából, hanem — ugylátszik benső titkos gunyból — a mű harmadik kiadásához mellékelte az ellene irt legdramább támadásokat s még csak azt sem tartotta szükségesnek, hogy ezek elensúlyozására hozzákapcsolja azokat a kritikákat, amelyek álláspontját ellógdádk, avagy legalább is respektábilissnak minősítették. A professzor minden idegen védelmet visszautasítva maga akart megfelelni a harmadik kiadásához irt előszavában azokra a támadásokra, amelyekkel valószínűleg nem sokra tart. Nagy a hite és még nagyobb a bátorsága!

Möbius felállítja azt a tant, hogy az ember elmekepeségeinek van egy normája és ez a férfinen átlagos elmekepesége. Tehát már a kiindulási pontban jelzi azt, hogy a női nem kívül áll a normatívumon s átlagos kepeségeinek elbírálásánál a férfiaktól eltérő minősítésben kell részesülnie: e önyere vagy hátrányára. *Möbius* egészen herekén kijelenti, hogy a nő a férfinen képviselte normához viszonyítva, általában egy bizonyos fokú elme gyengeségben születnek s következésképp ebből azt, hogy a női nem hivatásának helyes betöltése mellett ebből az elme gyengeségből nemcsak hogy nem gyógyulhat ki, de kigyógyulnia nem is szabad.

Goromba, kiméletlen és nagyon kockázatot ki-jelentés — ugyebár? De *Möbius* ezzel elég keveset törődik. A felállított tan irgalmatlanságához illő tónusban tárgyalja a kérdést és sorakoztatja érveit.

Az első támadást az anatómia fegyverével eszközöli. Hivatkozik *Bischoffa* és *Rüdingerre* akik mérések útján megállapították, hogy a nők agyveleje általában lényegesen kevesebb súlytal bir, mint a férfiaké és koponyájuk szerkezete több tekintetben a fejletlenség bélyegét viseli. E mérések és megfigyelések tekintélyét *Lombroso* és *Ferraro*, a két nagy modern antropologus hozzájárulásával erősíti meg, de megerősíthető még *Garofalo* elismerésével is, mert tudommal és a tudás is alapul vette az említett méréseket. Ezekből az anatómiai tapasztalatokból megállapítja dr. *Möbius*, hogy a női nem már fizikumánál fogva sem képes azt a szellemi funkciót végezni, amit férfiak, más szóval: már szervezetében adva van az elmebeli inferioritása.

A tudós professzor megfigyelés alapján konstatálja, hogy a nőknél sokkal nagyobb szerepe van az ösztönnek, mint a férfiaknál, hogy tehát kevesebbat gondolkozik, mint az erős nem, cselekvései lényegében és nagy ában ösztönökön és nem reflexiókon alapulnak, minéltoigva a nő hasonló az állathoz: önállóság nélküli, de egyttal bizonyos határozottság és élekedv mutatkozik náluk. Az állathoz való hasonlósággal függ össze *Möbius* szerint kritikai és ítélőkepeségük gyengesége, maradásuk és önzésük. A nő az új iránt csak akkor mutat különösebb érdeklődést ha ösztöne abban individuális hasznót sejt.

Igen természetes ezek után, hogy a tanár ur szerint az emberség ma sem különböznék az állatok világtól, ha csupa nőkből állana. A haladás mindenütt és mindig a férfiak kezdeményezésének köszönhető.

Csalódás volna azonban azt hinni, hogy *Möbius* beéri ennnyivel tanának bizonyítását. Az ösztönyszerűsége alapján önzésből kimagyarázza azt, hogy a női szeretet rendszerint csak azon korlátokon belül nyilvánul meg intenzívebben, amelyekben belül érdekelve van: tehát a család körében. Azonntal a kegyetlenséghez áll közelebb. Politikai zavarok idején gyakran adták jelt az igazságtalanságuknak és kegyetlenségüknek. A szerző ugyan nem hoz fel gyakorlati példákat, de valószínűnek tartom, hogy a francia forradalomra és ennek borzalmisan tipikus női alakjaira, az ugynevezett tricotuse-kre céloz.

Mután ezt a nagyon lesújtó kijelentést is meg-tette a professzor ur, rámutat még arra, hogy az

életben a nők csak a nyelvésben tanúsítanak kiválóbb tehetőséget. Ennyi gyengeség konstatálása után *Möbius* egy koncessziót is tesz és elismeri a nők tanulmányosságát. Igen jó tanítványok, de csak magolni képesek és ezt is hamarosan elfelejtik, mert ami nem szolgálja egyéni érdekeiket, azzal keveset törődnek. Innen van az, hogy a teremő és feltaláló erő hiányzik náluk, még a zenében és a művészetben is csak igen-igen kevés érdemet és eredeti alkotást, sőt még a ruházkodás és a konyhaművészetben is elől halad a férfi.

A ravaszsgot és a tettetést szintén nem vitatja el a nőktől *Möbius* doktor. Amit azonban a ravaszsgokkal elérni tudnak az csak úgy viszonylik a férfiak kepeségeihez, mint a kereskedelem a művészethez és tudományhoz. De a tettetésben előhaladnak; ezt a tulajdonságukat — más szóval a hazugságot — alaptermészetükhöz számítja, erre helyzetük és hivatásuknál fogva szükségük van. A tanár ur monstérgéme konstatálnom kell, hogy itt nem a rut és rosszhiszemű hazudozást érti, hanem azt a mesterkedést, amelylyel a nő a férfira nézve ingerlővé kívánatos és vonzóvá teszi magát. És ebből a névleg csunya, de valójában hazug tulajdonságból vezetí aztán le *Möbius* doktor a nők legkiválóbb és legjobban kifejtett tehetőségét: művészetüket a szeremben.

Itt aztán nagyon szeretetreméltóvá válik a professzor ur a női nem irányában. Talán kevés poéta van, aki e tekintetben annyira kiemelte volna a női nem zsenialitását, mint *Möbius* doktor. A szerelemben — nincs párja a nőnek, mondja a tudós, akár csak a kis alamuszit énekező. Nincs, mert a nőnek minden ösztöne, minden érzelme és gondolata arra irányítja cselekvéseit, hogy megszerezze magának azt a férfit, akire az életben mindentéle okokból és tekintetekből szüksége van. A nőnek ebben a törekvésében a leg-erősebb fegyvere a tettetés, a szelid, jámbor hazugság; különven ezt mi kacérságnak nevezzük; az a kacérság, amely a nőiességhez tartozik, de bizonyos korlátokat tul nem lép.

A szerelmi művészet legnagyobb fokát természetesen a hajdonkor végnapjaiban éri el. Onnan tul kezdve állandóan hanyatlik, mert hiszen a nőnek rendszerint nem igen van rá többé szüksége. De a fizikum is vesztí a házasságban előnyéből és erejéből és ezzel egyttesen dekadenciába jut a nő többi szellemi kepesége is. *Möbius* szerint a házasság a nőknél rendszerint a zenit, szellemi napjuk onnan tul a nadir felé hajlik és ha nem is mindjárt a házasság kezdetén, de bizonyos aránylag elég rövid idő multán feltétlen hanyatást mutat, ellentétben a férfiakkal, akik szellemi virágkorukat rendszeren a férfior életének elején érik el. A most említett dekadencia okozza azután, hogy az idős nők általában oly kevéssé kedvelt alakok, mert testi szépségük és üdőségük mellett legfőbbnyire oda vész szellemi frissességük és kepeségük javarésze is.

És *Möbius* doktor nem öngyűlöttől mondja el mindezeket. Tanai abból a szempontból indulnak ki, hogy a természet a nőt anyának teremtette hűségét és szeretetét kíván tőle a család részére. Egyebet tőle nem kérven, nem is adott neki egyébhez kiválóbb kepeségeket. Ez *Möbius* tanítása.

A kritikusok, akiknek nagy része feminista, első sorban *Bischof* és *Rüdingere* méréseinek az értékét tagadják meg. Érvelnek azzal, hogy magának *Bischof* nak agyvelő-állománya kisebb súlyu volt, mint a nők átlagos agyveleje.

Ez a támadás a feministák ekkeseredett örökös-désének a jele — mert teljesen légből kapott. *A Bischof* agyvelőjéről állított súlycsekélység mese, éppen az ellenkezője igaz. A mérések megbízhatóságát pedig kétségbe venni annál kevesebb lehet, mert habár sokan tagadják azt, hogy az agyvelő súlya lényegesen befolyásolná az érteimi kepeséget, az a tapasztalati tény, hogy nagyobb érteimi kepeségű egyéneknél nagyobb az agyvelőállomány s megfordítva, elvitázhatalan; arra nézve pedig, hogy ez a tapasztalati tény nem függ össze *Bischof* és *Rüdingere* magyarzataival, cáfolatot nem nyújtott senki.

Amikor a feministák azt mondják, hogy *Möbius* nagyon elvetette a súlykot a nő jellemzésében magam is azt hiszem, hogy egyben-másban igazuk van. Például: a kegyetlenség és az önzés nem alapuladónságai a női természetnek. Szintazonképpen nagyon megfontolandónak tartanám a feministák azon ellenvetését, hogy a nőnek nem volt alkalmá eddigi társadalmi helyzeténél fogva szellemi kepeségeit úgy érvényesíteni, hogy az a férfiak mértéket meg-üsse. Ebből a szempontból inkább csatlakoznám *Lombroso* hoz, aki azt mondja, hogy minél nagyobb teret nyer a nő szellemi kepeségeinek érvényesítésére, annál jobban fognak ezek fejlődni és annál valószínűbben fog bekövetkezni az agyvelő fizikai erősödése is. A mi más szóval azt jelenti, hogy az emancipáció a nőket a férfiakhoz emelheti úgy az agyvelő fizikai, mint szellemi értékó

tekintetében, vagyis hogy a nők értelmi inferioritása nem abszolút, hanem relatív. Lombroso örömmel néz a jövő fejlődése elé. A mi komor Möbiusunk azonban dühöng azért, hogy Lombroso ezt lehetségesnek tartja, még inkább azonban azért, hogy ezt a lehetséges fejlődést örömmel várja.

Es ebben a dühöngésben van a Möbius könyvének az értéke. Kívánatos-e a társadalomra ez a fejlődés, amelynek lehetősége is problematikus? A feministák igent mondanak, Möbius nemet. Könyvének mindenestre megvan az a haszna, hogy bátran és irgalmatlanul kimondta, hogy az anyaság kötelessége a nőnek. Ez elől kitérnie egyenlő a maga pusztulásával. Kissé merev tanával erős impulzust ad arra is, hogy az anyaság joga tudományos megvitás alá kerüljön. Mert ha az anyaság kötelesség, akkor okvetlenül eldöntendő az a kérdés is, hogy nem-e feltétlen jog is? Ezt a kérdést pedig Möbius könyvével élesebben még senki sem provokálta.

Dr. Balog Imre.

SZÍNHÁZ, ZENE.

Szathmáry Árpád.

Ködös, zimankós őszi éjszakán, fehérre meszelt kórházi szoba rideg magányában, a résztvevő bánat nyhét adó vizsgálatása nélkül, szomorú elhagyatottságban vívta keserves, halálos tusáját a magyar színpadi művészetnek egyik legkiválóbb ékessége, Szathmáry Árpád. A szeretet éltető, meleg könnyei nem mosták kintől eltorzult arcát, jóságos kezek nem törölték verejtékes homlokát, amikor a nehéz, vonagló testtől elszakadni készült a gyöngéd, érzékeny művészi lélek.

Ködös, zimankós őszi éjszakán nehéz bánat szakadt a komédiás nép léha, bolondos világára. Megszűnt a hangos vigasság, a kicsapongó jókedv, pajzán tréfák és szertelen ötletek helyett könnyes szemekkel, szomorún járt szájról-szájra, csöndesen, bánatosan: Szatyi bácsi meghalt. Mely ő neki elvégzettet mindörökké, a halál súlyos mementója, megfagyasztotta ezeket a bolondos szíveket is. Mert ahány színész, annak mind csak Szatyi bácsi volt ő s ahány színész, az mind szerette, becézgette s bámulta őt. Ott a kulisszák között talán megütődve gondolkoztak volna, ha valaki az igazi nevén említi, direktornak és tüzoltónak, színésznek és jegyszédőnek egyaránt csak Szatyi bácsi volt a jó öreg.

Kétségtelen, hogy a mai magyar színpadnak egyik legértékesebb és legérdekesebb tehetsége volt Szathmáry Árpád. A nehézkes, formátlan és durva külső alatt bámulatosan finom lélek, szinte gyermeki naivitás, majdnem beteges érzékenység lakozott. Csodálatos ellentét ez. Aki idegen látta idomtalan, elhanyagolt, robuztus külsejét, nem sejtette, milyen gyöngéd, szubtilis lélek, milyen nemes, művészi büszkeség, minden széptől szenvedélyesen lángoló érzés, milyen napsugáros, mélységes kedély, mennyi őnzetlen szeretet, milyen tulhazó jóság s milyen tiszta lelkesedés tették ki e durva kéreg tartalmát.

Kívülről csupa ellenszenves aránytalanság, belül csupa kellemes összhang. Kívül csupa visszataszító darabosság, belül csupa vonzó báj. Kívül csupa zordon mogorvaság, belül csupa derű, csupa szín, csupa hangulat. A természet mostoha volt, megtagadta tőle a külsőség minden előnyét, hát nem törődött ő sem a külsővel. Még jobban elhanyagolta. A ruházatával nem bíbelődött, ha vendéglőbe ment, szinte félt az uri fehér terítéktől s gondosan kiképezte az olyan helyeket, ahol színes asztalterítő szolgált ki. Am azért ur maradt mindenütt, korrekt, gavalléros érzésben, gondalkozásban, tetteiben egyaránt. Egynehány évvel ezelőtt egy vidéki társulatnak volt a tagja; a társulat egy nyit levél miatt összeveszett egy vidéki szingizgatóval. Pár-hát lett a civakodásból; a társulat fiatalabb tagjai sorsot húztak, hogy melyikük hívja ki a direktort s ekkor beront a sorsolók közé Szatyi bácsi; méltatlankodva, haragtól reszkető hangon szidja le a fiatalokat, amiért őt ki akarták hagyni a lovagias elintézés ügyéből s követeli, hogy minden sorshuzás nélkül ő vonhassa számadóra az ellenfél.

Büszke volt és érzékeny. Az igazi művész nemes büszkesége s a fogékony lélek kényes érzékenysége egyesült benne. Nem tudott kérni, könyörögni soha, ám, ha hozzáfodult valamelyik szerencsétlen pályatársa, reáparazolta szíve egész melegségét és segítette a saját romlásáért is. Rajongással szerette a színpadot; egyike volt annak a kivézetlenül levő színésztársának, amelynek nem pálya, nem kenyérszert volt a színpad, de oltári szentség, ahová imádkozni járt; amelyik keserves inség és sanyaru nélkülség közepette szolgálta lelke ideálját és megrogyó lábakkal, de büszke gyönyörűséggel

járta a nyomorúság Golgotháját, a gőgös megvetetés és gunyos lenézés nehéz keresztjével vállán. Meghajolni, hizelegni nem tudott; egy pártfogója volt csak, a saját tehetsége. Nem volt modern színész; hiányzott belőle a stréberségnek, a reklámhajtászatnak, a feltűnnivágyásnak, a zajos föllépésnek az az imponáló póz-ja, amely nélkül manapság a színpad lajtorjáján nehéz feljebb jutni. Nem tülekedett a fokokért, nem irigykedett, nem veszekedett, nem gyűlölködött. Csak játszott édes gyönyörűséggel, lelkének ihletével. Hogy milyen színpadon, azzal nem törődött. Hordókra illesztett deszkákra vagy fényárban uszó pazar kényelmű színpadon egyforma nemes becsvágygyal áldozott a művészetnek.

Nem is érezte magát nagyon jól a fővárosnak legragyogóbb színpadján, a Vígsházban. Talán föl se jött volna, ha nagy előleggel nem esábitják; de hát neki szüksége volt akkor arra az előlegre; nem hogy az adósságait fizesse, nem hogy eltékozzon, de hogy sarkövet vegyen rajta. Jeltelen állott édes anyjának, a nagy Szathmáry-nának a sirja s ő a gyermeki szeretet egész rajongásával s a művészt szeretetének szent lelkesedésével csüggött édes anyja emlékére. Hát ott hagyta a vidéket, ahol őt úgy szerették s ahol ő olyan jól érezte magát, feljött ebbe a nagy, csillogó fővárosba, ahol idegennek érezte magát halála percéig, feljött, hogy sarkövet állíthasson édesanyja nyugovó-helyére. Nem tudta megszokni ezt a nagy, lármas várost. Egy izben a Népszínházhoz is felhozták, de nem tudta őt elkábítani a dícsőség mámorá, csak visszavágyott a vidéki városok patriarkális intimitásaira, friss levegőjére s meleg szeretetére. A Vígsháznál sem tudott megmaradni; itt is hagyta egy izben s még most sem tudta megszokni. A szalonok sima parkettjén, a villanyfény sugárzó ragyogásában, a parfümtől itatott levegő bódító illatában nem érezte jól magát.

Nem volt modern színész, ámbár alakításával már akkor hirdette a verizmust a színpadról, amikor olasz színészek még nem járták a magyar színpadokat. Szathmáry Árpád már akkor is maga volt az egyszerűség és természetesség, amikor a magyar természet még a német színpadok emlőjén csüggött s a művészi hatás egyetlen eszközeként a színelhagyatott kiabálást s a méltóságosan gördülő pathetikus szavalást tartotta. Egész művészi lényé perhorreskálta ezeket a hatásokat; a művészetnek azokkal az eszközeivel dolgozott már akkor, melyek elfeledték a nézővel azt, hogy színházban van. A művészetek legegyszerűbb, tehát legigazabb eszközei ezek. Eletek vitt a színpadra, igazi, hamisítatlan mindennapos életet. Teljes illuziót tudott kelteni, tehát elérte a művészet ideális fokát.

Itt fent, a fővárosban nem ismerhették meg az ő tehetségének mélységét és skálájának szélességét. Emlékezetes sikereket aratott, hogy hirtelenében mást nem említsünk, a Durand megtagadott árnyaspolgárban, Coquardier urban, vagy az Aranykakas Dachselmayerjében, de nem bonthatta ki szárnyait, nem repülhetett kedvére s vágya szerint; nem volt tere, nem volt levegője. Magyar volt minden ízében, tipikus, zamatos, törzsköcs. A régi táblabírák, földesurak, a Szigeti-tele vigjátékok kedves magyar típusai, a népszínműi alakok voltak az ő igazi nagy, maradandó alkotásai; ezekben gyakorta érte el ihlete az abszolút tökéletesség magaslátát. Bár ké, hogy köbe nem lehetett vérsni őket! Zsenijének fénye rég letűnt korokat támasztott fel a néző ámuló lelkében. Csodás varázs volt ez! Egy-egy népszínmű alakítása valóságos néprajzi tanulmányul szolgálhatott volna tudosnak, laikusnak egyaránt.

Ezekben tűnt ki igazán tehetségének csodás mélysége, színpompás varázsa, kedélyének napsugaras búbája. Megkacagtattott és megrikattott egyszerre s vígságunk pajzán derűjén, szomorúságunk csillogó könnyein keresztül a lephent mult képeit láttuk elevenen, biztatón, dícsőségesen. S voltak neki merészebb ambíciói is: Interpretálta a lélekalkotásnak legnagyobb mesterreit, Molièret, Shakespearet is. Tanulmány által nem szabályozott zsenialitása itt néha egyetlenlenné tette alkotásait, de őszöne és bámulatosan kifejlődött színpadi érzéke szerencsésen átsegítették a pszichologia legveszedelmesebb szakadékaiban is. Legutóbb IV. Henriket szcenizozta s — milyén csodás az őszön — ez a szcenárium becsületére válnék a világ legkiválóbb dramaturgiainak is. Ebben készült jubileumát ünnepeini; Falstaffot szerette volna még egyszer eljátszani; reszketett a vágától s uszott a kéjben, ha csak beszélhetett erről a tervéről. Nem a fővárosban akart jubilálni, hanem a vidéken; oda vonzotta a lelke, oda volt növe szíve minden gyökere. Négy magyar városban készült megünnepeini színészkedésének negyvenedik évfordulóját: Szegeden, Debreczenben, Kolozsvárott és Aradon.

Miesoda ünnep lett volna ez! S most gyásztor váltja fel. Régi betegsége kiújult s ő nem törődött vele, amint hogy nem törődött soha külsejével, testi bajaival. S aki annyi embert vizsgált meg szívének túlradó jóságával s kedélyével

nek szíves varázsával, meghalt egyedül, szomorú elhagyatottságban, egy kórházi szoba rideg magányában, a szeretet vizsgálatása nélkül s a kintől vonagló aera nem hullottak a résztvevőknek enyhülést nyújtó, csillapító könnyei.

Janovics Jenő.

A művészt egy elhanyagolt régi baja döntötte a sírba. Szakértő orvosok mondták, hogy meg lehetett volna menteni az életnek ha csak pár nappal előbb fordul is az orvosi tudomány segítségéhez, de a művész ezt nem tette s amikor szombaton végre elhagyta magát, hogy aláveti magát egy súlyos orvosi műtétnak, már késő volt s a tudomány sem tudta megmenteni az életnek.

Késő volt...

Alig van a magyar színművészetben valaki, akit pályatársai a rokonszenvnek és a szeretetnek oly melegével volna vettek körül, mint őt. A maga egyszerű, mesterkéletlen egyéniségével, amely alkotásaiban is megnyilatkozott, mindenkit meghódított s ő egyike volt azoknak akik becéző nevet tudtak maguknak kivívni. ami a színházi világban a legnagyobb kedveltségnek és népszerűségnek a bizonyítéka.

Ő volt a magyar színészet Szatyi bácsija. Az Országos Színész-Egyesület törzskönyve szerint Szathmáry Árpád 1848-ban Budapesten született. Ez azonban nem egészen megbízható adat, mert családtagjai szerint 1848-ban már négyévesztendő volt s így a művész ötvenhétéves korában hunyt el.

Édes anyja a Nemzeti Színház örökemlékü komikai művésznője, Szathmáry-Latkóczy Julia volt.

Suhancóveit a kereskedői pályán töltötte. Vasárusság volt, de huszéves korában kitört belőle, anyjától átörökölt művésztöredéke s ott hagyva pályáját minden anyagi segítség nélkül, Kassára ment Latabár társulatához. Hat álló esztendeig futta ott a körust. Ekkor vették csak észre a benne szunnyadó nagy színésztehetséget s ettől az időtől fogva pályája folytonos láncolata a legnagyobb sikereket az ország előbbkelő vidéki színpadán.

1884-ben a budapesti Népszínház szerződötté tagjai közé. De innét is visszavágyódott a vidékre, amelynek életviszonyai jobban megelétek egyszerű, puritán egyéniségének.

Ujra bejárta a vidék nagyobb színpadait a kolozsvári Nemzeti Színházhoz, ahova Ditrői Mór sietett őt szerződteni, a nagyváradi, aradi, debreczeni színpadokat, míg nem 1896-ban, mikor a budapesti Vígsházat megnyitották, ennek a művészi ensemble ában látjuk újra Szathmáry Árpádot. Innét ismét egy évre a debreczeni színházhoz kergette vágya, de újra csak visszakerült a Vígsházhoz s mint ennek a színháznak a tagja hat is meg.

Sikerei, amelyeket ezen az előkelő színpadon aratott, igazi művészi sikerek voltak s jóízű, igazi magyaros komikumtól áthatott alakításai sok ideig felejthetetlenek lognak maradni azok előtt akik azokat élvezték. Utolsó nagy sikerét Az Aranykakas Dachselmayerjében aratta akinek alakját elhatalmatlan komikai erővel játszotta.

Az elhunyt művész holttestét ma a Rókus-kórház hallottasházából a Vígsházba szállították, ahol a színház előcsarnokában helyezték díszes ravatára. Temetés holnap, kedden délután három órakor lesz.

Az Országos Színész-Egyesület ma délelőtti küldöttségileg kérte fel Halmos János polgármestert, hogy engedélyezze ingyenes sírhelyet az elhunyt művész számára. A polgármester eljelt tett a kérésnek s a kerepesi-úti temetőben jelöltet ki sírhelyet.

A Vígsház igazgatósága a művész haláláról a következő gyászjelentést adta ki:

A Vígsház igazgatósága és személyzete őszinte fájdalommal tudatja hogy a színház egyik jeles és buzgó tagja, társainak hű társa, a magyar színészet egyik jelese.

Szathmáry Árpád ur

rövid szenvedés után, ma hajnali 5 órakor, 55 éves korában meghalt.

A jobb házába kültözöttnek holtteste f. hó 8-án, kedden délután 3^{1/2} órakor fog a Vígsház előcsarnokában a róm. kath. egyház szertartása szerint ünnepélyesen beszenteltetni és onnan a kerepesi-úti temetőben sírba tetetni.

A béke augyala örökűdjék az elhunyt porai fölét!

Budapest 1901. október hó 7-én.

** A Katalin — szerepváltozással A Népszínházban a Katalin mára kitűzött előadását Hegyi Aranka gyöngékedése miatt el kellett halasztani s helyette a San Toy került színre a címszerepben Kéry Klárával. A Katalinra már az összes jezyek elotgytak, amelyeknek egy részét a darabváltozás következtében az

esteli pénztár visszaváltotta. Tekintettel az operett rendkívüli sikerére, az igazgatóság gondoskodott róla, hogy a már eddig kitűzött előadások sorozata, valamint a jövőheti előadások ízelőszámitást ne szenvedjenek.

**** Incidens a Nemzeti Színházban.** Megemlékeztünk arról a kis incidensről, amely a Nemzeti Színház vasárnap esti előadását pillanatra megzavarta. Ebben a dologban *Beöthy* László igazgató ma a *Budapesti Napló* felől szerkesztőjéhez levelet intézett amelyből kitétnék hogy az október 6-iki kegyeletos emlékezésre volt tekintet a délutáni előadás megállapításakor, de éppen vasárnap lévén, a műsorviszonyok lehetetlenné tették, hogy egy nap két előadást két nagy személyi apparátust követelő dráma menjen. A Nemzeti Színház igazgatójának levele így hangzik:

Igen tisztelt Szerkesztő ur! Becses lapja mai számában váddal illeti a Nemzeti Színházat a miatt, hogy tegnap, október 6-ikán este magyar vigjátékot adott elő.

Nem muaszthatom el felhívni az igen tisztelt Szerkesztő ur figyelmét arra a körülményre, hogy tegnap, vasárnap a Nemzeti Színházban két előadás volt s a délutáni folyamán *Endre* és *Johanna* — eredeti magyar történeti szomorujáték — került színre.

Felösleges kifejtésem azt, de ugyis megért minden további magyarázgatás nélkül mindenki, hogy milyen bajos, majdnem lehetetlen a műsort úgy beosztani hogy egy napon két előadásban egyforma karakterű darab kerüljön színre. Mint-hogy azonban az idén október hatadika vasárnapra esett legfeljebb úgy oldhatuk volna meg a kérdést, ha a délutáni előadásra tűzünk ki könnyebb látajú darabot s akkor délután lettünk volna kitéve Ligeti Jenő ur közbeszólásának.

Igaz tisztelettel vagyok Szerkesztő urnak készséges szolgálója

Beöthy,
a Nemzeti Színház igazgatója.

**** Operaelőadások a Várszínházban.** A *M. kir.* *Opera* a Várszínházban szerdán. e hónap 9-én kezdi meg előadásainak sorozatát Gounod *Faustjának* színrehozatalával. Ez alkalommal a címszerepet *Kertész*, Meffo elest *Kornai*, Mártát *Valent*, Wagner *Ney* Bernát énekl. *Kann M.* (Margit), *Palóczyné* (Siebel) és *Mihályi* Valentin először lépnek fel szerepekben. Az 5. felvonásban előforduló magántáncot *Schmidek* G. lejtí.

**** Björnson kritikája.** *Björnson* Björnsternének, a kiváló norvég drámarónak *Laboremus* című új drámája, azokon a német színpadokon, amelyeknek eddig bemutatásra került nem igen tudott sikert aratni. A darab a napokban egy kisebb német színpadon *Elberfeld*-ben sikerrel került színre s ezt az örvendtes eredményt a kis német színház igazgatója sietett a drámaróval táviratban tudatni. A drámaró a táviratra a következő távirattal válaszolt:

Akkor helyesen tanulták be a darabot. Gratulálok.

Björnson.

**** A Vigszínház pályázata.** A *Vigszínház*nál vasárnap hirdették ki annak az ötszáz koronás pályázatnak az eredményét, amelyet a *Vigszínház* igazgatósága egyfelvonásos vigjátékokra hirdetett. A színház próbatételében szépségű közönség gyűlt össze a bíráló-bizottság jelentésének meghallgatása végett. A bizottság, melynek elnöke *Faludi* Gábor igazgató, előadója dr. *Komor* Gyula volt, a beérkezett százegy pályamű közül a *dajját* az *Almafa* című vigjátékának ítélte oda, melynek szerzője ifj. *Eötvös* József. A pályanyertes szerzőt megéljenzették. Második helyen a *Tüspóba* című vigjátékot, azután pedig a *Vetélylársak* és a *Késik a vonat* címűket említette fel a bíráló-bizottság dicsérrel. Jobbak még az *angol kisasszony*, *Háztűznézők*, *Selyemharisnya*, *Pezsióban*, *Vilámhárító*. A magasabb régiókban szerzője az előszóban megírja, hogy eddig csak németül írt és jó neve van a német irodalomban. Most azonban magyarul is megpróbálkazzik. A fel nem bontott száz jelgés levelet egy tüzölt segédkezésével a közönség előtt elégették. Az elnök végül köszönetet mondott a *Nemzeti Társaságnak*, amely a díjat adományozta és a pályabíráknak, akik egy hónap leforgása alatt végeztek a rengeteg anyaggal és minden egyes darabról külön tettek jelentést.

**** Színházak bevételei.** Az államilag szubventionált két színház szeptemberi bevételeinek adatai a következők: *Nemzeti Színház*: 30 előadás összes bevétele 47.146 korona, 1900. szeptemberben 37.621 korona; *Magyar Királyi Operaház*: 12 előadás összes bevétele 24.773 korona, 1900. szeptemberben 28.840 korona.

**** A Vigszínház eredeti darabja.** A *Vigszínház* igazgatósága, mint értesülünk, új eredeti darabot fogadott el előadásra. Szerzője *Follinusz* Aurél, a *Náni* ismert jeles szerzője. A darabnak *Rontó Pál* a címe s három szakaszból álló történi énekes életkép. A látványosságzamba menő ujdonság még ebben az évadban fog előadásra kerülni.

**** A Pillangókisasszony bemutatója.** A *Pillangókisasszony* első előadását a *Vigszínház* igazgatósága keddre, e hó 15-ére tűzte ki. A szenzációs drámából naponként kétszer tartanak próbát. Az ujdonság eseményének színhelye egy japáni kikötőváros és a szereplők eredeti japáni jelmezeket viselnek. A darabhoz új díszletek készülnek; a butorok és kellékek között pedig értékes japáni műtárgyak is vannak. A címszerepet tudvalevőleg *Pálmai* Ilka kreálja. *Szerény* Gizella, *Rostagni* Irén, *Balassa*, *Szerény*, *Bihari* és *Rónaszéky* játszzák a többi szerepet *Pálmai* Ilka több dal énekel, köztük egy románcot eredeti angol szöveggel.

**** A Kisfaludy-Színházról.** *Eötvös* József. a *Kisfaludy-Színház* igazgatója, azzal a hírrel szemben, hogy a fővárosi tanács három napi haladékok adott neki a színház villamos világító-készülékének kijavítására, annak a kijelentésére még bennünket hogy ő ennek a kiválasztásnak már előzőleg eleget tett, a székesfőváros tanácsától semmitféle betiltó rendeletet nem kapott s az előadások az utjonnan szerződött tagokkal lennakadás nélkül tovább folynak. Az óbudai hajógyár Tiszviselői Köre e hónap 15-ikén rendezi 6-ik előadását, amelyre az összes jegyeket a hajógyár alkalmazottjai foglalták le.

**** A Magyar Színház premierje.** A *Magyar Színház* pénteki ujdonságának a *Vestaszűzek* című operettnek szereposztása a következők:

Diogenes, bölcse — *Ráthonyi*; *Patacska*, a milói szoborbizottság elnöke — *Sziklay*; *Pyrogena*, a felesége — *Ledófsky* Gizella; *Scopas*, sóbrász — *Dalnoki*; *Penelope*, a Cupido-fogadó tulajdonosa — *Sziklikiné*; *Cyprius*, unokahuga — *Szozer* Ionka; *Lysias*, diák — *Paláthy*; *Domokos*, főaugur — *Mátrai*; *Bacchus*, az Olympia-mulató tagja — *Margó* Zeima; *Callix*, hetaira — *Tomszányi* Rusi.

**** P. Lukács Juliska Kolozsvárott.** *P. Lukács* Juliskának, a *Népszínház* jeles drámai hősnőjének, mint nekünk *Kolozsvárról* írják, nagy sikere volt *Shakespeare: Romeo és Juliájában*, melyben Julia szerepét játszotta. A zsuolt hat zajos tetszésnyilatkozatokkal kísérte a művésznő kitünő alakítását s főjelelése után nem kevesebb, mint harmincszor szólította a lámpák elé.

**** Tarka színpad.** Az *Országos Színész-Egyesület* tanácsa a napokban tartott ülésében kimondta, hogy a fővárosi magyarosodása s a magyar *Variété*-színpad és irodalom megteremtése érdekében addig is, míg a vidéki színészet egyeteme véglegesen határoz ebben a kérdésben, nem vet gátat annak, hogy az egyesület tagjai a *Fővárosi Orfeum* színpadján, egy különálló magyar előadás keretében szerepeljenek. Említettük, hogy e kérdésből egy művészi vállalkozás van fejlődésben, amely magyar írók, költők és zeneszerzők közreműködésével, eredeti és érdekes előadások rendezésére készül. Ma ebben a kérdésben az *Othón* írók és hírlapírók körében a vállalkozás szellemi részét ellátó írók és zeneszerzők értekezletet tartottak. A tanácskozás rendjén egész sereg új és érdekes terv merült fel. Megállapították, hogy az új művészi vállalkozásnak *Tarka Színpad* lesz a címe s tiszta magyar irodalmi és művészi értékű műsora esténként nem terjed tovább egy óránál. A *Tarka Színpad* ez év november havában kezdi meg előadását.

A magunk részéről örömmel üdvözljük ezt az érdekes vállalkozást, amely a magyarság és az irodalmi szívnál jegyében indul. A *Tarka Színpad* nemcsak arra van bízva, hogy a nyelvben és szellemben idegen variétét kiszorítsa, hanem szép és nemes feladat előtt is áll: megteremteni magyarul az igazán irodalmi ugynevezett „könnyű genret”, amelynek a iránéki oly finom és nemzeu hangot tudtak adni.

**** Vidéki színház.** *Nagyváradról* írják nekünk: A *nagyvárad* *Szigethy-Színház*ban nagy sikere volt a napokban *Kaczány* Viola unonan szerződött drámai hősnőnek aki először mutatkozott be a közönségnek *Delia* címszerepében. Előkelő megjelenését, finom és természetes játékát s a drámai erőt mely a aktasában nyilvánul, egyhanguan dicséri a helybeli sajtó. Kiváló kiváló játékkal nagy sikert ért el *Petery*, *Dessy*, *Pataky*, *Erdélyi* Mariska, *Kutinyi* Mariska és *Krennay*.

**** Operaelőadás a Telefon Hírműködésben.** A múlt hétről emaradt *Walkürt* ma este adják a magyar királyi Operaházban Wagner e zenedrámáját a *Telefon Hírműködés* teljes egészében közvetteni fogja az előzetes lakására, kellemes szórakozást nyújtva ezzel mindazoknak, akik a klasszikus zenét szeretik. Az opera közvetítése után az est folyamán érkezett híreik és táviratait olvastatja fel a szerkesztőség, azután pedig 11 óráig cigányzene lesz hallható a gyaókion keresztül.

Itt említjük meg, hogy a *Hírműködés* délutáni katonazenét, melyet tudvalevőleg mindennap délután fél 5 órától 7 óráig közvetít, a mai napról fogva az Eute-kávéházról szolgálatja, ahol állandóan a honvédenekar játszik.

SPORT.

**** Őszi löversenyek.** A földmívelési miniszter 30.000 koronás díja teszi rendkívüli érdekessé a holnapi programot, melynek ezen kívül olyan figyelemreméltó kétőves versenye is van, mint a *Kladribudj*, az elsőrangú kétővesek e régi találkozója. A földmívelési minisztérium díjéért ezuttal is sok és igen jó klasszisu ló fut, úgy hogy győzteséért bátran adhat

5000 forintot a földmívelési miniszter, akinek tudvalevőleg joga van ezért az összegért a nyertőt, ha tenyésztésre alkalmas, megvásárolni. Papir szerint *Mindegy* nek van leg több kilátása rá, hogy a magyar állam tulajdonába jusson; alkalmasint ő és *Scharbe* intézik el egymás közt a finisht, de ebből alkalmasint báró *Springer* lova kerül ki győztesnek. Jól fog még futni *Fagon* is. A *Kladribu* dijkitűnő résztvevői között a teherviszonyok a *Dreher*-istálló crackjeinek, *Kissme* nek vagy *Fatznak* és a *Springer*-féle *Maccának* adnak leg több kilátást.

Típjeknek holnapra a következők:

- I. *Hippias*—*Hans Heiling*.
- II. *Dreher*-istálló—*Macca*.
- III. *Mindegy*—*Scharbe*—*Fagon*.
- VI. *Fidibus*—*Dupiert*.
- V. *Alihachi*—*J'insiste*.
- IV. *Kozmaöcsöce*—*Ponyvássy*.

**** Ritka II. vége.** Szomorú vég érte *Ritka* II. nek az idei Szent István-díj győzőjének versenykarrierjét. A derék ló tegnap csontrepedést szenvedett s ennek folytán nem csak hogy az Ausztria-díjban nem indulhat melynek egyik favoritja volt hanem még nem is futhat többé *Lovag Lederer* legfeljebb a tenyésztésben használhatja ezután kitünő származású lovat.

**** A budapesti löversenyek eredményét** mindezek, akik nem mehetnek ki a versenytérre, leghamarabb és legmegbizhatóbban a *Telefon Hírműködés* utján tudhatják meg, mert a *Telefon Hírműködés* kiküldött tudósítójának telefonjelentései alapján két futamokint részletes tudósítást olvastat fel a versenyek eredményeiről. A löverseny-eredmények felolvasására kétszeres radjójellel hívja fel az előfizetők figyelmét a beszélő-újság szerkesztője.

TUDOMÁNY, IRODALOM.

Az Akadémia kapunyitása.

Budapest, október 7.

A Magyar Tudományos Akadémia kapuit a nyár óta ma nyitották meg újra. Báró *Eötvös* Loránd elnök lésevel először összes ülést tartottak az akadémikusok, melyen a folyó ügyeket intézték, azután az első osztály ülésézet, melynek két nyelvtudományi előadás volt napirendjére kitűzve.

Az összes ülésen az Akadémia elnöke meleg szavakkal üdvözölte a tagokat s újabb munkásságra serkentette őket. Majd *Szily* Kálmán főtitkár jelentést be *Szilágyi* Dezső tiszteleti és *Pulszky* Agost levelező tag elhunytát. Az összes ülés a két súlyos veszteség jelett érzett fájdalomt jegyzőkönyvébe iktatta s felhívta a második osztályt, hogy a két jelesünk emlékét az Akadémia régi szokása szerint, emlékbeszédben méltassa.

Előterjesztette még *Szily* Kálmán főtitkár dr. *Fiszonta* Gyula tanár jelentését a Magyar Tudományos Akadémia alapításával való egykoru tudósításokról. E jelentés szerint *Döbrentei* Gábor aki maga is jelen volt az emlékeztetés országgyűlésen, így adja vissza *Széchenyi* szavait:

Nékem itt szavam nincs; az országnak nagyja nem vagyok, de birtokos vagyok és ha fölül oly intézet, mely a magyar nyelvet kitérji, mely azzal segít honosainknak magyarokká neveltetését: jószágaim egyesítendei jövede met föláldozom. Erett megfontolással teszem ezt, azért cébra vezetett fölívgyazási kivánok, hogy a nemzetnek ajánlott summa hasznátalanul el ne pazarolatlak.

Comarósi szerint, aki a gyűlés után két nappal *Kazinczyhoz* írt leveleiben idézi gróf *Széchenyi* szavait, az ajánlás ezekkel a szavakkal történt:

T. Statusok és Rendek! En ugyan Gyula nem vagyok de Vagyonos Ember vagyok a ért Nemzeti Nyelvemnek gyarapítására egy egész Esztendei jövedelmemet ajánlom, úgy hogy ennek a kívánt Cézra való fordítása s elröndölése mindenkor az Ország Gyűlésétül léjgjön.

Az üsszülés végén *Szily* Kálmán a beérkezett pályaműveket terjesztette elő.

A *Teleki-pályázatra* a következő szomorujátékok érkeztek: A fekete cár, *Subor* *Laurenzia*. Az istentagadó, *Hannibal*, A hatalomért, A gyanu, *Illa* és *Csorna*, *Engeddi* rózsája, *Brebr* bán, *Gyöngyvér*, *Szodoma*, *Ágnes*, *Martinovic*, *Buda* eleste, *Koldus* király, *Dante*, *Kék vér*, A sorsintéző, *Báthory* *Erzsébet*, *Árpádok* harca, *Szerelmért*, A bosszu, *Erz* és *fiu*, *Maritta*, *Zrinyi* *Péter* halála.

A *Nádasdy-pályázatra*: 32 elbeszélő költemény. A *Farkas-Raskó-pályázatra*: 64 hazafias költemény.

Péczely-reghény-pályázat. *Sziklay* *János*: A testvérek. Budapest, 1899.

A *Karácsonyi-pályázatra* a következő vigjátékok: *Álarcsból*, *Agrárius* asszonyok, *Futó* *vinar* A reformátor, *Amor* urfi házast, *Kurucosan*, *Hajnalka*. A világhódító, *Zrinyi* *György* házasága, *Pandora*, *Leány*-*érettségi*, Az ő álarcuk! *Boldizsár*. *Lukács* *Kristina-pályázatra*. *Munkácsi* *Bernát* és

A pestis.

Róma, október 7. A Stefani-ügynökség jelenti Nápolyból mai kelettel: Tegnap itt egy pestisesetet konstatáltak. A beteg egy fiatal leány, neve Martone Mária. A betegét a niszidai kórházba vitték, hozzátartozói elszigetelték és lakásukat irtótilenítették. Más eset sem Nápolyban, sem a vidéken nem fordult elő. Az elszigetelt emberek mind teljesen egészségesek. Holnap megkezdik az elszigetelték egy részének elbocsátását.

Páris, október 7. A Havas-ügynökség jelenti, hogy e hó 4-ike óta Saint-Louisban (Senegambia) három pestiseset, közöttük kettő halálos kimenetellel és Caësen három pestiseset fordult elő. Minden óvintézkedést megtették.

Közgazdasági táviratok.

Bécs, október 7. (A Budapesti Napló telefonjelentése.) Az itteni piacon nagyobb éleltség volt tapasztalható, mert a külföldi piacokról kezdeményezésnek híre érkezett. Különösen a buza irányzata volt szilárd és e cikkben a vételkedv is nagyobb volt. A többi cikk irányzata is valamivel barátságosabb volt.

Köttettek: Buza őszre 8.04—8.05, buza tavaszra 8.43—8.44, zab őszre 7.21, zab tavaszra 7.42, rozs tavaszra 7.39, tengeri szeptember—októberre 6.50—6.51—6.52, tengeri május—júniusra 5.38—5.39. A kész-áru-üzlet forgalma a budapesti piacról érkezett kedvezőbb jelentős tolytán jelentékenyebb volt. Záratkör maradtak: Rosz tavaszra 7.39, zab őszre 7.22, zab tavaszra 7.42. Egyébként változatlan.

London, október 7. A hivatalos kimutatás szerint a bevétel ez év szeptember havában valamivel több, mit 3 millió font sterlinggel, a kivétel pedig 2½ millióval csökkent a mult év ugyanezen hónapjában elért be-, illetve kivételhez képest.

New York, október 7. (Terménystábe.) (Zárlat.) Gyapot: New Yorkban helyben — (8.9/8) okt-re — (7.90). Januárra — (7.95). New-Orleansban helyben — (8.9/8). — Petroleum: Stand white New Yorkban — (7.65). Stand white Philadelphianban — (7.60). Refined in Cases — (8.75). Credit Balances at Oil City — (1.30). — Zsír: Western steam — (10.40). Rohe és Brothers — (10.70). — Tengeri irányzata szilárd. — Okt-re 61.1/2 (61.1/4) Decembeire 62.— (61.1/2). — Májusra 62.1/2 (62.1/2). — Buza irányzata szilárd. — Piros ősz helyben 75.1/2 (74.1/2). Októberre 72.1/2 (72.1/2). Decembeire 74.1/2 (74.1/2) márc.-ra — (—). Májusra 78.1/2 (76.1/2). Gabona szállítási díja Liverpoolba — (1.—). — Kávé: fair Rio 7. sz. — (5.1/2). Okt-re — (4.90). Januárra — (5.10). — Liszt: Spring Wheat cears — (2.80). — Kukor: 3.— (3.1/2). — Őn: — (24.12). — Rész: — (16.1/2). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Chicago, október 7. (Terménystábe.) (Zárlat.): Buza irányzata szilárd. Októberre 67.1/4 (67.1/4). Dec-berre 69.1/2 (69.—). Tengeri irányzata szilárd — Októberre 55.1/2 (55.1/2). — Zsír: Októberre 9.75 (9.55). — Januárra 10.07 (10.17). — Szaonna short clear 9.05 (9.55). — Sertésbús: Októberre 15.15 (15.32). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

A közönséghez.

Egy évtizednek a felét átélte ez az újság. A nagyobbik, a küzdelemesebb felét, mert az első felét. Az az öt esztendő, amely a Budapesti Napló háta mögött van, folytonos küzdelemben telt el. De nem a létért, nem a magunk léteért való küzdelem volt ennek a harcnak a nehezebb fele. Ezen a küzdelemben szinte könnyen esett át a Budapesti Napló. Átsegítette olvasóközönségének a magyar zsurnalisztika történetében páratlanul álló aldozat-készsége, ragaszkodása. A harc nehezebb fele az volt, amely a magyar közélet legujabb korszakának megteremtéséért zajlott le s amelyben a mi lapunk születésétől fogva részt vett.

Hogy ennek a korszaknak a kiformalódásában a Budapesti Napló tényező volt, ezt kimondhatjuk a szerénységnek minden sérelme nélkül, mert hiszen az a politikai átalakulás, amelynek gyümölcsei most már javában érnek, nem történt, nem is történhetett a sajtó közremunkálása nélkül. És ebből a harcából a mi lapunk akkora részt vett ki magának, a mekkorát csak a maga kötelességét a legszigorubb

mértékkel kimérő és aggodalmas lelkiismerettel teljesítő hajvivó vehet ki. Ott voltunk mindig az első csatasorban. Egy lépéssel sem engedett hátrább állanunk éber kötelességérzetünk.

Nem diökekvésből szölnk ezokról most, hogy a közélet átalakulásában jelentkeznek a nagy harc üdvös eredményei és a harc munkája után a munka békés korszaka következett el. Hogy a harcban helyünkön voltak, ezzel biztosítékát akarjuk csupán adni annak, hogy helyünkön leszünk a békés munka védelmében is. Az új korszak új feladatokat ró a nyilvánosság faktoraira, ezek között a sajtóra is. Eddigi kötelességteljesítésével megmutatta a Budapesti Napló, hogy rátermett az új feladatokra is.

Résen fogunk állani továbbra is a valódi szabadelvűség, a jog- és törvénytisztelő szabadelvűség védelmében. A szabadelvűség mellett az igazság, az emberi jogok védelme a jelszavunk. A magyar nemzeti államnak demokratikus alapon való teljes kiépítése a mi politikai ideálunk. Ennek az ideálnak a megvalósítására törekszünk a publicisztika fegyvereivel. Ezt a küzdelemünket a magyar olvasóközönségnek azelőtt példátlanul lelkes támogatása tette lehetővé és könnyíti meg mindmáig.

Ezt a támogatást napról-napra igyekszünk mi meghálálni. Háladatosságunknak egy-egy bizonyítéka akar lenni a Budapesti Naplónak minden száma. Most és ezután is mindenkor kötelességünknek tartjuk, hogy így legyen. Ezt az erkölcsi kötelességünket híven teljesítvén, ennek nyugodt tudatában kérjük bizalommal az új évnegyed küszöbén a közönség további jóindulatát és támogatását.

A Budapesti Napló szerkesztősége, külön is je'et öhajtván adni olvasóközönsége iránt való hálás eszmerésének jövő újvevre is díszes kiállítású és gazdag tartalmú naptárral kedveskedik előfizetőinek. A naptár azt az előkelő irodalmi színvonalat, amelyet lapunk állandóan megőrizni kíván, ezáltal is még fokozottabb mértékben fogja megvalósítani. Együtt fogja benne találni az olvasóközönség mindazokat, akiknek az írásai egész éven át kedvelt irodalmi csemegéjét szolgáltatják. És találkozni fog benne új nevekkel is, új irodalmi egyéniségekkel, akikkel naptárunk révén fog ismeretséget kötni, hogy azután állandóan megkedvelje őket. Egyszóval, a mi újévi naptárunk valóságos irodalmi esemény lesz; külső megjelenésére kalendáriom, de tartalmának értékére jóval több, egy gazdag, előkelő irodalmi album, maradandó becsű emléke annak a benső barátságának, amely a Budapesti Napló szerkesztőségét és közönségét egymáshoz lízi.

Szerkesztői üzenetek.

— Keziratokat nem adunk vissza. —

Petrarca. Budapest. Hát már megint megjelent, — és mint írja, — „megpíhenve és följenyhülve a nyári vakációtól.” Mai küldeménye így szól:

Bücs-láng.

— Szonett. —

Ha némi zengzet van dalom lebében,
Az esti alkony ihlető kegyét,
Azonfelül dalolja szám egyét,
Kinek hajfűrtje, mint a tenger, ében.

Kanál nem lévén mindenfélle' leben,
A mely becsalja ócska fal legyét,
Nem azom dalra már e töl heggyét
A régen elmúlt bús szerelm ügyében.

De jó idő, midőn a lányka szive,
Mint vész után az ég boltjának íve,
Jobb ismeretre végre főtérül, —

Ah, akkor késő, szőm lángoztatja fűradt,
A búfakasztott könyvpatak kiáradt,
S én síromon jajongok emberül!...

Megbocsát a, hogy honoráriumot ezúttal se küldünk. Egvébiránt ne féljen, bátran teljöhöz a redakcióba. Nem értjük aggodalmát. Itt nincsenek mászaroak.

Z. K. Lapunk október elseji számának közlése hírül adta, hogy a Mannheimi Biztosító Intézetet költött szerződésünk ez évi október hó elsejével megszünt. Világos tehát, hogy a Mannheimi Biztosító Inté-

zetet e naptól kezdve előfizetőink balesetbiztosításra tekintetében semmitéle kötelezettség sem terbeli.

A telefon. Az olyan sokszor megírt történetbe, amilyen a fiatal házaspárok első összejörrenése nagyon nehéz új színeket keverni. Önnek sem sikerült — s éppen ezért a tárcát — sajnálatunkra — nem közölhetjük.

W. E.-né. Kedves történet, éppen az igénytelensége az, ami bájosná teszi. Technikája azonban fejletlen. Az ilyen munkánál pedig annak tökéletességnek kell lenni, mert különben nem élvezhető.

Pegazus. Tehetségre valló munka de még nem nekünk való. Sziveskedjék előbb kissébb igényű lapoknál megpróbálkozni. Mint stílus-gyakorlat, ez önként nagy hasznára válik. Mert mondanivalója van, de még nem tudja ugy elmondani, a hogy kell.

A Bakonyból. Sajnálattunkra — nem nekünk való.

M. B. Nagyon sokszor megírt történet, aminek az előadásában sinos újság. Talán valami mással méltóztatnék megpróbálkozni.

V. P. Ez a katonatörténet már nagyon elcsépelet. Máskülönbön jól van megírva s ha újabb tárgyat ír meg, bizonyára közölhető lesz a munkája.

Sorsjegyekről.

186 765. sz. előzetű. Kecekemét. 3228—94. számú 1864-iki államsorsjegye 1896. június 2-án 180 forintot nyert.

M. S. T. Sz.-Márton. 3301—037. számú M. Jelzálog Hitelbank 4%-os nyeresémi kötvénye 200 koronát nyert.

N. V. Gödöllő. 40.625 számú Clary-léle sorsjegyet már régebben kisorsolták 126 koronával.

A. K. Dános. 4605—072. számú Bazilika sorsjegye 6 forintot nyert.

K. M. Metzenzef. 6375—81. számú Bazilika sorsjegye 6 forintot nyert.

Régi előzetű Budapest. 08—226—9. sz. osztrák vörös-kereszt sorsjegyet már régebben kisorsolták 28 koronával.

P. K. Vadas. 0405—033. számú Bazilika-sorsjegye már régebben 6 forintot nyert.

M. A. Dombóvár. 7910—89. számú Magyar Vöröskereszt sorsjegye 13 koronát és 2647—75. számú 1864-iki sorsjegye még 1893. június 2-án 180 forintot nyert.

L. K. 48.015. sz. előzetű. Miután szeptember elseje vasárnapra esett, a húzást augusztus 31-én tartották meg. Sorsjegyeit eddig nem húzták ki.

If. E. A. Upest. A magánisztitviselek sorsjátékának nyeresémei már régen elévültek.

Dr. K. D. Gyöngyös. Freiburgi sorsjegye háromféle van, 10—15 irankos és 3%-os. Milyen az ön sorsjegye?

W. D. Hodász. Azok a sorsjegyek már elévültek.

K. B. Ungvár. Milyen vöröskereszt-sorsjegye van?

P. C. V. Maros-Vásárhely. F. M. Budapest. Sz. A. Zircz, Özv. H. M.-né Nagybánya, S. M. Antalháza, R. S. Berzevics, W. M. Mernye, F. A. B.-M.-Kereszt, F. F. Sávoly, M. V. Beszterce, P. S.-né Igló, Sz. J. Perlak, O. Z. Kémer, O. S. Bujá, Özv. W. S.-né Budapest, D. J. aradi előzetű, K. M. Csik-Szent-Domokos, R. A. Hatvan, Sz. H. Felső-Galla, M. A. Garam-Szent-Benedek, Dr. S. Gy. Magyar-Ovár, J. Gy. Fiume, K. E. Salgó-Tarján, K. M. Percseny, K. M. Arad, H. M. B.-Vécs, Gy. Z. Alsó-Szombat, G. S. Szina, F. J. Fegyvernek, D. M. Szent-Gothárd, B. N. Nagy-Röcze, Sph. K. Nagy-Riminyi Kiváncsi 48. B. L. Pozsony, Sz. H. Szederkény, H. A. Upest, A. A. Kisvárdá, S. F. u. p. Retság, V. B. Baka, H. M. Percseny R. S. N.-Kerek, Dr. N. Sz. Alsó-Abrány, Schidi előzetű, V. B. Temesvár, Sz. J. Keszthely. Sorsjegyeik nem nyertek.

Utmutato.

Sternberg Armin és Testvére es. és kir. udv. hangszergyár központi Igraktáiban Kerespesi-ut 36. cimbalko, hegedűk, fuvókák s minden más hangszer jutányos árban szereshető be. Külön zongoratermek a Kossuth Lajos-utuban (a Károly-körút sarkán), hol zongorák és pianinok kedvező fizetési feltételek mellett is kaphatók.

Budapesti takarékpénztár és Országos Zala közösen Részvénytársaság. Befizetett részvénytöke: 10 millió korona. Elnöke: Tórnay Lajos, vezérigazgató: B. nek Gyula. Központ: VI., Andrássy-ut 5. Magy. kir. szab. osztály-sorsjáték felárúsító helye. IV., Koronakereszt-utca II. Kezi zálogüzletek: IV., Károly-körút 13.; IV., Koronakereszt- és Zala-utca sarkán; VII., Király-utca 57.; VIII., József-körút 2.; VIII., Üllői-ut 6. sz.

Elő Leánykibélasítási Egylet m. sz. (az intézet saját palotájában). Az intézet vagyonja 1900. december 31-én 6.717.250-21 korona. Eddig kibélasított biztosított töké több mint 6.000.000 korona. Ezen intézetnél gyermekek a legelőnyösebb díjtelek mellett 1000 koronától korlátlan összegig kibélasíthatók.

KÜLÖNFÉLÉK.

G y á s z.

Fekete fátolt fonnak, szőnek
Az égben angyali kezek.
Valakinek most lent a földön
Végőrája elérkezett.

Titokzatos szongás száll szerte
— Bánatos sirató zene —
S mintha egy kéz egy sira lassan
Dübörgő hantot szórna le,

Én hallom — valahol zokognak,
Én érzem — hull rém a könny,
És érzem, olvad — egyre olvad
Bennem a jéghegy — a közöny.

... Én nem tudom, mért fáj a szívem,
Hangosan miért zokogok? ...
Sóhajok szállnak fent a légben
S jajgató halottas dalok!

Kemény Simon.

† **Khinai szerelmem.** A khinaiak csodálatos esz-
ládias érzékével éles ellentétben áll közönyük a fele-
ségükkel és leánygyermekükkel szemben. A feleség
Khinában nagyon is alárendelt jelentőségű lény, aki-
nek nincs is lelke. Egy mandarin, akinek egy keresz-
tény misszionárius megmagyarázta, hogy az asszo-
nyoknak is van lelkük, erre nagyon nevetett és
így szólt:

— Majd otthon elmondom a feleségemnek, amit
állítottál, hogy neki lelke is van. Nagyon fog cso-
dálkozni.

Gyakran mesélik, hogy a khinaiak, ha mint
hivatalnokok vagy mint katonák vidékre elhelyeztet-
nek, ott egy bennszülött nővel házasságra lépnek s
mikor visszatérnek, csak a fiúgyermeküket viszik
magukkal. A feleséggel és a leánygyermekükkel pedig
miféle törődnek. Egy európai író, aki egy Tibetből
Khinába utazó katonai-mandarinval együtt utazott, a
következő jellemző apróságot beszéli el:

— Mielőtt lóra ültünk, egy erőteljes tibeti nő
jött élénk. A mandarin felesége volt, akivel hat
év előtt lépett házasságra és akit most örökre elha-
gyott. Bucsu házáró így szólt a férj: „Most mi el-
utazunk, te maradj itt és ülj nyugodtan a szobádban.”
A feleség pedig erre így felelt: „Távozzál ismét bé-
kében, utazzál szerencsésen és jól vigyázz dagadt
lábaidra.” Ezután kezét szeméi elé tette. Mintha sírna.
A férj azonban teletörpülve így szólt: „Milyen
bolondok a tibeti nők! Én egy szép házat és butorok-
kat hagytok itt neki s ő most úgy tesz, mintha sírna.
Nem lehet teljesen megelégedett?” Ez volt a megrázó
bucsu, amelynek megtörténte után elvágtattunk.

REGÉNY.

TÜZZEL-VASSAL.

Írta: SIENKIEWICZ HENRIK.

(47)

Ezer főnyi őrség volt a városban, de úgy a
katonák, mint vezetőjük, egy kozákkapitány,
rettenetes aggodalmukban szökni szerettek volna
már a helyről, mert híre járt, hogy a rettenetes
herceg bármely percben rájöküthet, mert jön már,
lefelé a Salán, fölégette Wasintint és löötte a
Borys valamennyi lakóját. Szkrzetuski örömmel
hallotta e híreket, amelyek, ha tulzoktak voltak
is, józanságra intették és visszatartották a láza-
dástól azokat, akik a fölkelőkhöz szítottak. Cseh-
rinből továbbment Roslogi felé, most már látható
megkönnyebbüléssel a szívében és édes remé-
nyekkel, mert azt hitte, hogy hirt hallott Heléna
szerencsés elmeneküléséről, Lubniebe való érkezé-
séről. Le is szállt a kocsiról és visszanyerve erejét,
lóra pattant s ugyancsak hajszolta a tatárokat. Ugy
vágattak most, montha üldöznék őket, pedig nem
is találkoztak élő emberekkel. Keresztülkutaták
a pihenőkön a romokat, de nem akadtak senki-
nek a nyomára. Pohrébnél azután utóérték két
többször meztelen alakot, akik ijedten menekültek
előlük a sásba, a tatárok azonban csakhamar föl-
kutatták és előhurokolták őket. Egyikük törődött
aggyasztán, a másik karesu, tizenöt-tizenhat éves
gyerkőc volt. Vacogott a foguk a félelemtől s alig
tudtak szólni.

— Koldusok vagyunk, — dadogta az öreg.
Én citorázom, ez a néma fiú meg a vezetőm.
— Honnan jöttök? Beszélhatsz bátran, nem
lesz bántódástok!
— Sorbajártunk minden falut, uram. Volt
jó eszünk, jó ruhánk, sipkánk, de ránkrontott
egy ember és elvette.

† **Asszonytűzoltók.** Egy kelet-porosországi
városkában, Heilsbergben, hétmérföldes eszímában
halad előre a némaoapció. Minden asszonynak és
leánynak, aki adóköteles, meghagyták, hogy tűz-
vész esetén az első vészjelre kötelesek a veszedelm
színhelyén megjelenni és az oltásnál segédkoezni. Aki
igazolatlannal marad el, azt pénzbüntetéssel snjtják. De
mindenki meg is válthatja ezt a kötelezettséget, ha
évenként hat márkát fizet be a község pénztárába.

† **Kivégzés villamossal.** Abból az alka-
lomból, hogy Mac Kinley gyilkosát, Czolgoszt az amerikai
törvények értelmében villamossal fogják
kivégzeni, a *Francis* a következőképpen írja le halá-
lát egy Kemmler nevű gyilkosnak, aki az első volt a
villamossal kivégzettek közt. Reggel nyolckor be-
vezették egy terembe, amelynek közepén a kivégző-
szék állott. Kemmler nagy készséggel vetette magát
alá a kísérletnek. Levetette kabátját és mellényét, s
leült. Maga figyelmeztette a bizottságot egy szijjra,
amely nem szorította eléggé a székátna rézlapjához
a testét. A fejére sósvizvel átítatot szivacsot tettek,
amely összefüggésben voltagéppel. Az ügyész parancs-
szavára megindították az áramot. Kemmler hirtelen meg-
merevedett és egy sóhajjal összeszent. Azt hitték róla,
hogy halott. Az orvosok hozzámertek és konstatálták,
hogy nem lélegzik többé. De ekkor hirtelen zihálni kez-
dett a melle, az arcaimai vonaglottak, úgy hogy újból
megindították az áramot, amely ezután végzett vele.
A szobában égés szaga terjedt el, Kemmler tulajdon-
képpen elégett. — Akkor az egész világ sajtója meg-
támadta ezt a kegyetlen kivégzési módot, amelyről
át mondták, hogy előbb megkínnozza, aztán megsüti
a delinkvenst.

† **Roosevelt — a szinpadon.** Az a név, amely
néhány hét óta a világpolitikában jelentékeny sze-
repre van hivatva, egyúttal a világot jelentő deszkák-
kon is szerepelni fog ezental. Az Egyesült Államok
elnökének, Rooseveltnek egyik unokahuga, Miss
Made Roosevelt — a szinpadra lép. Az iju és tüne-
ményesen szép hölgyet, ugyilátszik, ez a nagyjelentő-
ségű lett név ösztönzi arra, hogy a szinpadon
ünnepelessé magát és ugyanott ragyogtassa szépsé-
gét. Az iju Miss tulajdonképpen egy kis turpisságot
követ el, mikor az alelnök nevét rekláméjaira fel-
használja. Miss Made Roosevelt nem atyai, hanem
anyai ágról verrokona az elnöknek, így tehát elő-
szőr is ezért vádolható némi tendenciával az érdekes
hölgy, mikor anyja születési nevét használja. De még
az atyjától, Mr. Le Winsentől örökölt nevéhez való
joga is elévült jog, amennyiben a Miss báró Schwartz-
stein német követnek az elvált — felesége.

A jövő szinpadai esillaga rendkívül érdekes kö-
rülmenyek között kötötte meg és bontotta föl báró
Schwarzensteinnel való házasságát. Az esküvő New-
Yorkban történt, melynek utána hajóra szállt a fiatal

pár, hogy a mézesbeteket a tengeri utazás befejezté-
vel Párisban folytassa. Alig hogy azonban Párisban
megérkeztek, báró Schwarzenstein szükségesnek vélte
egyedül utazni Németországba, hogy birtokait meg-
nézze és családját kellőképpen értesítse megkötött
házasságáról. Mire azután a báró — elvégezvén
dolgoit Németországban — a francia fővárosba ismét
visszaérkezett, akorra már a legkülönösebb megle-
petés várt rá. A bárónó ugyanis, férje távolléte alatt
meghánya-vetette a megkötött házasság által várható
boldogságot s arra az eredményre jutott, hogy — léry
és feleség nem egészen illeken egymáshoz. Ki is je-
lentette egyben a hűdedző lérynek, hogy megindítja
ellen a válópört és biztosította keilő eleganciával ar-
ról is, hogy ő róla, a báró urról: a lehető legkedve-
zőbb véleményt fogja nyilvánítani. Igéretét a széssé-
lyes hölgy be is tartotta és az elválasztást keresztül
is vitte.

A házasság felbontása után az érdekes urnó
visszahajózott New-Yorkba és ott mostanság, nagy
hirtelenül arra határozta magát, hogy a szinpadra
viszi azt a nevet, amely őt kétszeresen — nem il-
leti meg.

Miss Maude Roosevelt első föllépése megtör-
tént óriási tapsvihar között. A volt bárónó — királynét
játszott a szinpadon.

† **A papirosról.** Érdekes adatokat közöl a
Magyar Nyomdász a papirosról. Elmondja, mint ké-
szítették az első papirost a papyrus buncsából az
egyiptomiak addig, amig ez a növény ki nem puszt-
ult. Rámutat a régi nyomozások eredményeire; a
germán népek a bükkia hamosát is használták papi-
rosnak s arra jegyezték föl nevezetesebb eseményei-
ket és regéiket. A öszv német neve (Buch) valószí-
nűleg származási összefüggésben is áll a bükkialéval
(Bucho). A középkorban az írástudó emberiség a
pergament használatához volt kénytelen fordulni. A
pergament tulajdonképpen eszeretlen állatbőr, rende-
sen kutyabőr, amelyet előbb otlott mésszel szörte-
nitettek s azután simítás által tették alkalmassá az
írásra. Hazánk törvényeit nagyobbbrészt erre írták s az
ügyvédi diplomát, nemesi leveleket ma is kutyabőrnek
nevezik. A rongypapír feltalálásának dicsősége a
khinaiaké. Még Krisztus sz. e. 128-ban találta ezt föl
Kína egyik minisztere, Csi-Lün. A khinaiktól a
tatórok, ezektől ismét az arabok tanulták el, akik
Spanyolországba is bevitték. Az első papirosalmot
azonban Hoibein állította fel Regensburgban 1270-ben.
Magyarországon pedig a brassói *Hunter* János 1547-ben.
Azóta lából számból, meg egyéb hasonló anyagból
is készítenek papirost, amely azonban nem olyan
tartós, mint a rongypapír. Mostanában készült köny-
veink papirosa alig képes megküzdeni 50—100 esz-
tendő viszontagságaival; míg a rongypapír 5-ször
annyi ideig is eltartott. Legújabbban a cukornádból
próbalnak papírt előállítani s a vállalkozó yankek

— Voltatok Roslogiban?

— Voltunk. Ot nap előtt.

— Láttál valami különöset?

— Nem én, uram! Browarkiban hallottuk,
hogy lengyelek jöttek oda, de mások meg azt
monkták, hogy nem lengyelek, hanem kozákok.

— Előre hangzott föl Skrzetuski szava.

Es mentek tovább. Lenyugvóban volt a nap
éppen, mint akkor, amikor először találkoztok a
kapitány Helenával és kocsija mellett lovagolt
ezen az uton. Piros volt az égből, esőndés, meleg,
barátságos az este. De akkor boldogság feszítette
a Skrzetuski mellét, édes reménység és virágos
hít, most pedig a pokol gyötrelmeit kinlódta szívé-
ben, s a kétségbeesés szárnyán rohant előre. Bizo-
nyára a Bohun járt Roslogiban, gondolta. Elra-
bolta, sohase látom már őt! De megessilant a
reménység is: látha a herceg volt, aki meg-
mentette Helenát! Vad vágatásban multak az
órák, a hold fölkelet már, meg is futotta az utját
s már hálóványodott is. Szakadt a tájték a lovak-
ról, amelyek bórögve futtak. Elérték az erdőt, át is
haladtak rajta, most rőtön meg kellett látniok
Roslogit. Egy szempillantás elég lesz, hogy mindent
megtudjon. A szél sivitva esapott az arcába, sipkája
a földre hullott, lóva megingott alatta. Még egy
utolsó ugrás. Es ebben a percben rettenetes, nem is
emberi ordítás szakadt föl a Skrzetuski melléből:
nem látott odalenn semmit, sem a házat, sem az
istállókat, a csirőket, a kertet. A hold odavilági-
tott a pusztá helyekre, ahol elszenesedett gerez-
dák, busz romok éktelenkedtek. Csönd volt körös-
körül.

Az árok előtt állottak. Skrzetuski a ma-
gasba emelte a karját és irtózatoss haraggal rázta
meg a fejét. Mőgötte leszállottak lovaikról a ta-
tárok, 6 keresztül ment az árkon egy épen ma-
radt gerendán, s az udvar közepén egy nagy kőre
ült. Körülözött, idegenül, tanácstalanul, mintha
először volna e helyen, s tájékozni akarná ma-
gát. Szinte elvesztette az eszméletét, szót sem
szólt, két kezébe fogva mélyen lehajította a fe-
jét, s mozdulatlanul úgy ült ott, mintha alud-

nék. De nem aludt, rettenetes merevség bé-
nitotta meg a tagjait és az irtózat szörnyűsége
képei szorongtak lelkében. Láta Helenát, úgy
mint elválásuk percében, csak az arcát takarta
előle sűrű köd. Szét akarta tépni ezt a ködöt, de
nem bírta, s válnia kellett tőle, utra mennie,
anélkül, hogy arcát látta volna. Gyors egymás-
utánban futotta meg most gondolatban utját. Láta a
Saewlichovskij arcát, a Grodziekiét és legchos-
szabban a Saglobáét. Aztán jött visszatelés és
tudta, érezte, hogy most itt van Roslogiban, s ül
a romok között egy kődarabon, föl akart kelni,
folytatni szerete volna az utját, de végtelen
gyöngeségében nem tudott fölállni. Mintha máz-
sás sulyok húzták volna vissza őt helyére.

Igy ült, üldögélt ott. Es elmúlt az éjszaka.
A tatárok tüzet gyújtottak, lohuszt stótték, azután
jólalkottan elsludtak. De alig pihentek egy órát,
lódobogás verte föl őket. Ijedten ugrottak föl, ke-
riettek egy hosszú rudat és fehér kendőt kötö-
tek rá, hogy ellenségeknek ne nézzék őket a
közeledők. Kisvártatva meg is érkezett egy jókora
csapat lovas, körülöngtük a tatárokat s kikérez-
ték őket. Egy követ kísérőinek vallották magokat
s arra a kérdésre, hogy ki a követ és hol van:
odamutattak a kövön ülő alakra. Hogy ki légyen
és mi járatban van, azt nem tudták megmondani.

A csapat vezetője leszállott lováról, s néhány
társával fölballagott a dombra. De alig ért a hold-
világ hunyó sugarában ülő alaknak a közelébe,
nagyot kiáltott:

— Skrzetuski! Hitemre mondom, hogy Skrzetuski!

A kapitány meg sem moccant.

— Kapitány uram, nem ösmersz rám? Én vagyok, Byhoviec! Mi bajod?

Skrzetuski csak egyre hallgatott.

— Ebredj föl! az Isten szerelmére, pajtások, jöjjetek ide!

A herceg seregének az előőrseit vezette Byho-
viec. Most már közeledett a többi csapat is. A
hir, hogy megtalálták Skrzetuskít, mint a tűz
futott végig a sorokon és a tiszték sietve jöttek

valószínűleg fel fogják karolni ezt az eszmét s talán nem sokára már mi is meggyőződhetünk az új papiros minősége felől.

+ Délbáb a hegytetőn. A dublini Quartaly Journal of the Royal Meteorological Society, ez a komoly tudományos folyóirat írja a következőket: Alaskában nagyszerű fata morgana látható az évkén bizonyos szakában. Az alaskai fata morgana minden évben a Mount Fairwintert roppant nagyságú gletscherjén jelenik meg s ezt a tüneeményt, mely a természettdások figyelmét a legnagyobb mértékben felkelti de magyarázatát adni még senki sem tudta. „the silent city of Alaska”-nak (Alaska néma városa) nevezik. Alaska indián törzsei nemzedékek óta ismerik ezt a fata morgant. Junius 21-dikétől július 10-ikéig reggeli hét és kilenc óra közt naponta megjelenik a néma városa képe a gletscher fölött elhúzódó ködön. A sceneria a köd-képen sohasem változik valami jelentékenyen. A változás mindössze az hogy időnként néhány új épülettel több van és a környék időjéi másképpen vannak megművelve. Összesen tehát csak annyi az elváltozás, amennyi minden nagy városban elő szokott fordulni. A város előtt kikötő látszik s maga a város kissé távolabb fekszik a tengertől. A ködképi város helyrajzi térképe s látképe teljesen megegyezik Bristol angol városával. A néma város székesegyházának tornya szakasztott a bristolli St. Marie Redshift-templom tornya.

+ A kopaszág tudományos gyógyítása. Akik eddig a kopaszág ellen csodátevő balzsamokat hirdettek, azok a közéletlőség és a tapasztalat szerint — rendszeren szélhámosok, vagy — enyhén szólva: praktikus üzleti szellemek voltak. Most azonban megszólalt a tudomány embere és orvosi ismeretek alapján csinálta meg a kórképletet. helyesebben: higiéniai alapon jelölte meg a baj okát, gyökerét és ezáltal kiemelte ezt a lokális betegséget a gyógyíthatatlannak vélelmezett bajok sorából. Dr. Parker irancia orvos kisütötte a következőket: Tény, hogy sokkal inkább a férfiak szenvednek a kopaszágban mint a nők. E tény arra kötelez, hogy az enterés okát kinyomozzuk — mondja a tudós doktor — és ez által a baj kuforrását meg fogjuk találni. Mi az oka tehát annak, hogy a nő nem veszti el a hajzatát a férfiak közül pedig oly sokan hullatják el őrüket? — A légzésben rejlik az ok! A férfiak a tüdőnek felső csúcsait nem igen szívják tele levegővel míg a nők — derekban meg lévő szorítva a tüdő által — töltetlenül jobban táplálják levegővel a tüdőcsúcsokat. Az által, hogy a tüdő felső részeibe nem hatol be rendszeresen a tápláló levegő. — dr. Parker szerint — mérég képződik és ez a mérég tovább hatolván a testben, az ember feje bubján boszszolja meg magát.

az elveszettek hitt bajtárs udvözlésére, köztük a kis Wolodyjovskij és Longinus is. De hiába szölgöttük barátjukat, hiába nőgatták, karjainál a levegőbe emelték — nem szólt ő, nem ösmert meg senkit. Szeme kifejezés nélkül meredt maga elé, talán látta is őket, de nem tudott hozzájuk szólani. A körülötte állók egyszerre észbe kaptak. Megösmerték a helyet, megértették, hogy az üszkös gerendák és szétrombolt falak nemcsak a Kucevické ősi fészkenek, hanem a Skrzetuskij boldogságának is a romjai.

— A fájdalom elvette az esztét, — mondták.
— Kétségbeesésben megtébolgyodott.
— Vezessétek a hereceghez, talán az ő látása meggyógyítja.
Longinus zokogva tördelte a kezét. Félkörben állottak Skrzetuskij körül, részvételt néztek. Fájdalmasan sóhajtottak és sokan törülgették könnyelábbadó szemüket.
Egyszerre magas, tiszteletreméltó alak haladt át a soraikon, odalépett Skrzetuskij mögé és mindkét kezét fejére tette.
Mukhovické volt, a prépost.
Mindannyian elnémultak és letérdeltek, mintha csodát várnának a préposttól. Ő azonban nem tett esodát. Kezét ott nyugtatta Skrzetuskij fején, föltekintett a csillagos égre és fennhangon imádkozni kezdett.
— Miatyánk, ki vagy a menyekben: szenteltessék meg a te neved, jöjjön el a te országod és legyen meg a te akaratod...
Itt megállott kissé. Azután ismételte, most már hangosabban, ünneppélyesen:
— Legyen meg a te akaratod!
Csönd volt, mély csönd körskörül.
— Legyen meg a te akaratod! mondta harmadszor is, parancsoló erővel a prépost.
Es most megszólalt Skrzetuskij. Végtelen fájdalommal, de megadással mondotta.
— Miképpen a mennyben — azonképpen itt a földön is...
Azután zokogva bukott a földre.

Aki tehát térfi létére nem restel fűzőt viselni, az — dr. Parker irancia orvos szerint — nem kopaszodik meg.

Es azután mondja valaki, hogy nincsen új a nap alatt.

+ Vak masszörök. Egy orvosi folyóirat a vakok foglalkozásairól írván, azt állítja, hogy rendkívül használatok az erőteljes vakok a masszörökre. Tapintási érzékük ugyanis kitűnő s a szem éppenséggel nem játszik szerepet ennél a foglalkozásnál. Így aztán elérhető az is, hogy az erősebb izomzatú férfimasszörök közreműködhetik a gyengébb nem gyógyígyításánál is.

+ A borhamisító büntetése. A régi idők marcona emberei cseppet sem értették a tréfiát ha hamisításokról van szó. Így az 1706-ik évben, mint a Sárospatak írja, egy Ebrni Jakab borpincét a borhamisításért lelejezték; a hóhér egyáltal nyilvánosan kiöntötte összes borait. Ebrni nemcsak gyakorlati borgyártó volt, de apostolkodott is a borgyártás terén: szót könyvet is írt erről a tudományról. Lelejeztetése alkalmával a borgyártásról szóló könyvét a város piacán elégették.

KOZGAZDASAG.

Ipar és kereskedelem.

A Magyar Ipar- és Kereskedelmi Bank r. t.
igazgató-tanácsának mai napon tartott ülésében Schwarz Féliz igazgató ez alásától való fölmentését kérte. Mindazok akik e kiváló képzettségű és kiváló tulajdonainál fogva közbecsülésben álló férfinak több mint tíz évre terjedő munkásságát figyelemmel kísérbették bizonyára őszinte sajnálkozással fogják annak hírtét venni. hogy a bank igazgató-tanácsának a legteljesebb bizalomnyilvánítás kapcsán kifejezett óhaj-tása csak annyiban volt képes Schwarz Féliz igazgatót elhatározásának módosítására bni, hogy még néhány hónapon keresztül a bank ügyeinek ideiglenes vezetésére hajlandónak nyilatkozott.

Szemben ama híres-telésekkel, amelyek a Magyar Ipar- és Kereskedelmi Bank részvénytársaság helyzetéről az intézet részvényeinek ársökkenésével kapcsolatosan utóbbi időben forgalomba kerültek. Örmmel adunk helyet a bank aanti hivatalos közleményének amely a helyzet megnyugtató ismertetésével és a bank további zavartalan működésének biztosításával bizonyára minden további mendemondának elejét veszi.

A Magyar Ipar- és Kereskedelmi Bank igazgató-tanácsának mai napon tartott ülésében előterjesztették az intézetnek ez évi szeptember 30-ával lezárt vagyonmértéket. E vagyonmérték

MASODIK KÖNYV.

Most visszatérünk arra a napra, amelyen Rzenzian utnak indult a Skrzetuskij levelével Kudakból Lubinebe. Lassan haladt a csónakja az ár ellen, Kremencsuknál összetalálkozott a Krucsovski és a Barnabás seregével, elmondta az öreg kapitánynak, hogy Skrzetuskij veszedelemben forog, azután folytatta az utját s hajnalban Csehrin alá érkezett. Az őrség fölirtározta a csónakot, amelyen Rzenzianon kívül a Grodsicki katonái ültek, akiket puskaporért küldött a parancsnok. Vezetőjüket és az apródot a partra szállították, mert, ugymondták, a nagy hetman megparancsolta, hogy a Siesből jövőket Loboda kapitán elé kell vezetni. A Selenski házába vezették s jó ideig várták őket, mert Loboda nem volt ott s az alkaptány jöttére kellett várniok. Végre jött az alkaptány. Láttára összerzedült az apród.

Bohun volt.
Az asztalhoz ült és vallatóra fogta a kettőt. A Grodsicki katonájától nem tudott meg semmi különösét, megforgatta a kezében a nagyhetman-nak címzett levelet, de, bár nagy kedve volt hozzá, nem merté fölfontani a pesétes irást. Már éppen el akarta bocsítani őket, amikor belépett Sagioba.

— Bohun pajtás, az a Dopula egy gazember. Bemegyek a kocsmájába, jemegek utána a pincébe és uram fia, mit látok ott? Szalmarakást a sarokban és a szalmából lezfinomabb boroska palackjainak a nyaka integetett elő. Nyakon csíptem a zsványt, amiért hogy elrejtette előlem a legjobb borát és aztán mondok, osztokodjunk. Tied a szalma, mert marha vagy, enyém a bor! Hoztam köstölöba néked is, Bohun pajtás.

Valami víg nótába kezdett, de egyszerre abbahagyta.
— Nini, a Skrzetuskij apródja.
— Hogy mondog? — kérdezte fölattanva Bohun.

(Folytatás következik.)

a múlt évi december 31-éről közzétett számadatokkal szemben csökkenést mutat ama tételknél, melyekben a folyó banküzlet jut ki előzésre. Így nevezetesen egyfelől a váltótárolca, az értékpapíroellegek és adósok állománya, másfelől az ellátóadványok, cheque-kivételések s egyéb hitelök összege alább szállott. E mellett kiemeendő, hogy a bank a gazdasági válság egész tartama alatt kereskedelmi vagy ipari körkörös tartozó üzletfelének hitelét sem egészen, sem részösszegre kiterjedőleg egyetlen esetben sem mondotta fel. Az előterjesztett vagyonmértékben az értékpapírok és koncorialis állományok a szeptember 30-iki állományon vannak lővéve. Az egész ipari téren mutatkozó általános depresszió következményeként az áriolyamok napvon nyomottak s kedvezőtlenebbek voltak az egész év folyamán. Az ebből eredő, valamint az adósok számláján hasonló okból előálló leírások a vagyonmértékben megkülönböztetve a kimutatott tartóalkalop összegének megfelelő vagyoncsökkenést eredményeznek. Ami az intézet lőengazementjét, t. i. az Etoile Roumaine című román petroleum-társaság részére és a Nemzetközi Kőolajipar-társaság részére fölcsított előlegeket illeti, mely utóbb említett előleg a nevezett társaságoknak a birtokában lévő Roumanian Oil Trust-ciműtelkek ellenében nyújtott s mely ügyvelekről már a legutolsó ületi jelentésben kimerítő közlemények foglaltatnak, jelentés tétetett arról, hogy ez engazement számszerű lőösszegeiben semmi változás nem történt, s hogy az 1900—901. üzletéről az Etoile Roumaine nem fogja részvényeseit osztalékban részesíteni. Az új üzletét kezdett, vagyis folyó év május eleje óta a termelési viszonyok állandóan kedvezően alakulnak: az új turási el-társások által igen nagy kiterjedésű olajterületek jelenléte konstátáltatott. Az átlagos termelés az új üzletében 50 vagonon felülre emelkedett az előző évi 30 vagonnal szemben. Ily körülmények között bőséges leírások s a tartozási kamatok fedezetlen felül az Etoile-részvények megfelelő kamatoztatása is várható. A Magyar Ipar- és Kereskedelmi bank részvénytársaság üzleteinek nyugodt továbbvittele iránt a szükséges gondoskodások megtörténtek. A Schwarz Féliz helyének utjonnan leendő betöltése iránt a legközelebbi ülésük egyikén fog javaslat előterjesztetni.

A Magyar Agrár és Járadekbank Részvénytársaság igazgatóságának legutóbbi ülésében Hieronymi Károly v. b. t. tanácsos bejelentette a banknál eddig elfoglalt igazgatósági tagsági és elnöki állásaitól való végleges visszalépését, folyamánva gyanánt az aug. 1-én tartott rendkívüli közgyűléset tett ama kijelentésének, hogy az említett tisztségeket csak az országgyűlési képviselőválasztások tartja meg. Az igazgatóság mély sajnálattal vette ezt tudomásul, hálás köszönetét fejezte ki eddigi elnökének a bank érdekében kifejtett lankadatlan buzgósgáért s helyébe az igazgatósági tagok közül a bank elnökévé Beck Nándort, a Jelzáloghitelbank elnök-igazgatóját választotta meg.

Lőosztályozás. A hadügyminiszter elrendelte, hogy az ősi vonatgyakorlatok után kisorsolásra kerülő lovak közül a tenyésztésre alkalmas kancák 150 korona véltárlaban lőtenyésztő kiszgárdk részére engedessenek át. A kisorsolásra kerülő lovaknak e célból való osztályozása Budapestén e hónap 9-ikén, szerdán délelőtt 10 órakor történik az Aréna-ut és Lehel-utca sarkán lévő vonatlakanyában. A vásárolni szándékozók gazdák igazolni tartoznak, hogy lőtenyésztéssel foglalkoznak.

A Magyar Folyam- és Tengerhajózási Részvénytársaság igazgatósága közhírré teszi, hogy a kombinált vasuti és hajózási forgalom 1898. évi április 1-től érvényes lő. kivételes díjszabásában Karlsruhe-Westbahnhof állomásra nézve foglalatt részdíj-tételek, október 1-től kezdve a badeni államvasutak Karlsruhe-Hafen állomására is érvényesek.

Szeszárok. A kontingens nyersszesz ára Budapestén pénzben 42.— korona, áruban 42.50 korona. Bécsben 40.80 korona pénzben, illetve 41.20 korona, áruban.

Liszt. (A Budapesti Napló tudósítótól.) Az évi heti lisztüzlet irányzata a múlt hetéhez képest változatlan. A korábbi kőtések lebonyolítása kielégítőnek mondható. Az eladásokat tekintve a finom lisztek élténkebb kereslet tárgya voltak elannvira, hogy egyes malmoknál különösen a 0-as lisztben hiány érehető; egyebekben pedig kőtések csak kisebb mérvben fordultak elő változatlan árak mellett. Külföldi üzlet, ugyszintén a takarmánycikkekben a hangulat nyugodt. Átlagos budapesti jegyzések 100 kilogrammonként zsákostul.

Sám:	0	1	2	3	4	5	6
Ar kor.	25.—	24.—	23.—	22.10	21.70	21.20	20.20
		7	7½	8			
		17.90	15.30	10.60			
		Finom korpa:		Goromba korpa:			
Ar korona	8.50						5.90
		Dara:		AB		C	
				25.60 24.60			

Juhvásár. (A budapesti marhavásártól vásárpénztár részvénytársaság tudósítása.) Felhajtás 3639 darab juh, — kecske. Jegyzett árak: Elsőrendű ürü 33 l-től 40 l-ig, kivételesen 4 l — kg-ként, (vagy 32.— k-tól 39.50 l-ig páronként), középmérségű ürü 32 l-től 36 l-ig, kivételesen — l, kg-

ként, vagy 24.—k-tól 30.—k-ig páronként, kosokért — 1-től — 1-ig, kivételesen — 1-től — 1-ig, vagy — k-tól — k-ig, középminőségű gyapjas — 1-től — 1-ig, kivételesen — 1. kg.-ként, vagy — k-tól — k-ig páronként, kosok legjobb minőségű — fillérig, páronként — korona, kivételesen — korona, rackajuhok 21 — fillér, páronként — korona, szerbiai juhok páronként — korona, romániai juhok páronként — korona, anyajuhokért — fillér kg-nt (23—24 K-ig páronként), kiselezett juhokért — fillér kg-nt (11½—20 korona páronként) kecskék — korona páronként. A nagy felhajtás a szükségletet jóval túlhaladta emélfogva az irányzat lanya volt s az árak 1 fillérről kilogrammonként összkentek s néhány száz darab eladatlanul maradt.

Budapesti konzum-marhavasár. Október 7. Felhajtott 2171 darab szerb marha és pedig 2022 darab szerb ökör, 24 db szerb bika és 119 db szerb tehén, 6 bivaly. Árjegyzékek: jobb minőségű ökrökért 53—60 koronáig, kivételesen — korona, alarendelt 44—51 koronáig, súly 36—42 koronáig, bikákért 42—50 koronáig, tehénekért 34—40 koronáig métermázsánként. Az irányzat lanya s az eladás nehézkes, az árak 4—5 fillérről olcsóbbak, mint a szabad vásáron.

Budapesti sertés-konsumvásár. A terepvárosi petróleum-rakodónál lévő székes-lővárosi sertés-konsumvásár árjegyzése 1901. évi október 7-én. Készlet 271 darab, Erkezett 83 darab. Összesen 354 darab. Eladott 111 darab, Maradt 243 darab. Napi árak: 120—180 kilogramm súlyban 88—94 koronáig, 220—280 kilogramm súlyban 88—92 koronáig, 320—380 kgr. súlyban 88—92 K-ig, Öreg nehéz páronként 400—500 kilós 84—88 koronáig. Malac 88—94 korona. A vásár élénk volt.

Bécsi vagyonarvásár. Október 7. (Saját tudósítónk telefonjelentése.) A st.-marxi központi vásár-csarnokban ma megtartott vágómarhavasárra felhajtott: 3577 darab magyar fajtájú, 362 darab galíciai fajtájú, 38 darab bukovinai fajtájú, 937 darab német fajtájú, összesen tehát 5214 darab szarvasmarha. Tulajdosok felhajtás miatt az árak hanyatlottak.

Jegyzékek: 100 kilogrammonként élő súlyban: magyar hi-6ökör I. minőségű 70—78 fillér, kivételesen — fillér, II. minőségű 60—68 fillér, III. minőségű 52—59 fillér, galíciai hi-6ökör I. minőségű 72—78 fillér, kivételesen — fillér, II. minőségű 67—71 fillér, III. minőségű 60—66 fillér, német hi-6ökör I. minőségű 76—83 fillér, kivételesen 85 fillér, II. minőségű 68—75 fillér, III. minőségű 62—67 fillér. Legelő ökör 52—66 fillér, bika és tehén 100 kilogrammonként 44—67 korona. Kivételesen 68 korona.

A budapesti gabonaszéde.

Budapest, október 7.

Elég jó kínálat és élénkebb vételkedv mellett készbuzában szilárd volt az irányzat. Elkelet 58.000 mm kezdetben 5, később azonban 10 fillérrrel magasabb áron. A többi cikkeken szintén kellemes az irányzat emelkedő árak mellett.

Eladott:

Buza. Tiszavidéki: 200 mm. 79-5 k. 8 K. 30 l., 300 mm. 80 k. 8 K. 25 —, 150 mm. 79-5 k. 8 K. 25 l., 200 mm. 79 k. 8 K. 25 l., 400 mm. 79 k. 8 K. 25 l., 200 mm. 79 k. 8 K. 12½ l., 200 mm. 79 k. 8 K. 15 l., 400 mm. 79 k. 8 K. 07½ l., 200 mm. 79 k. 8 K. 22½ l., 400 mm. 79 k. 8 K. 15 —, 100 mm. 78-8 k. 8 K. 05 l., 100 mm. 78-7 k. 8 K. 22½ l., 400 mm. 78-5 k. 8 K. 10 f., 200 mm. 78-5 k. 8 K. 05 l., 100 mm. 78-3 k. 8 K. 20 f., 800 mm. 78 k. 8 K. 10 l., 100 mm. 78-3 k. 8 K. 10 l., 100 mm. 78-5 k. 8 K. 10 l., 150 mm. 78-3 k. 8 K. 10 l., 100 mm. 78 k. 8 K. 05 l., 200 mm. 78 k. 8 K. 07½ l., 200 mm. 78 k. 8 K. 12½ l., 100 mm. 78 k. 8 K. 05 l., 100 mm. 77-7 k. 8 K. 05 l., 150 mm. 77-5 k. 7 K. 80 l., 100 mm. 77-2 k. 7 K. 72 f., 100 mm. 76-3 k. 7 K. 72½ l., 100 mm. 77 k. 8 K. 15 l., 100 mm. 77 k. 8 K. — f., 100 mm. 76-8 k. 8 K. — f.

Szarvasi: 4000 mm. 78-5 k. 8 K. 35 f.
Malaki: 3000 mm. 77-5 k. 8 K. 23½ f.
Fehérmegyei: 1800 mm. 77 k. 8 K. 12½ f., 400 mm. 77 k. 8 K. — f., 1000 mm. 76 k. 7 K. 95 f.
Pestmegyei: 200 mm. 79 k. 8 K. 07½ l., 200 mm. 78 k. 8 K. 10 f., 1000 mm. 78 k. 8 K. 05 f., 300 mm. 77 k. 8 K. — f., 300 mm. 76-8 k. 7 K. 90 f., 350 mm. 78-8 k. 8 K. — f., 420 mm. 78-8 k. 8 K. — f.
Török-Becsei: 4000 mm. 77-3 k. 8 K. — f.
Hortái: 1690 mm. 76-7 k. 8 K. — f.
Bácskai: 1100 mm. 75-7 k. 7 K. 85 f., 1000 mm. 75-3 k. 7 K. 80 f.
Páddi: 3130 mm. 77 k. 8 K. 07½ f.
Torzsai: 2400 mm. 76-4 k. 8 K. — f.
Csurgói: 1430 mm. 74-4 k. 7 K. 95 f., 200 mm. 75-7 k. 7 K. 92½ f.
Dunai: 1500 mm. 76 k. 7 90 f.
Szerb: 1700 mm. 74 k. 7 K. 30 f., 3170 mm. 74-5 k. 7 K. 40 f.

Ó-buza. Baktárú: 1500 mm. 75 k. 7 K. 75 f.
Mind három hónapra.
Rozs: 100 mm. 6 K. 95 f., 100 mm. 6 K. 75 f., 200 mm. 6 K. 72½ f., 400 mm. 6 K. 70 l., 400 mm. 6 K. 70 l., 400 mm. 6 K. 75 f.
Zab: 200 mm. 7 K. — f., 100 mm. 7 K. — f., 200 mm. 6 K. 90 f., 100 mm. 6 K. 80 f., 200 mm. 6 K. 75 fillér.
Tengeri: 3000 mm. 5 K. 20 f., 800 mm. 5 K. 15 fillér.
Lóhere: 80 mm. 45 K. — f. ab Budapest.
Készpénzfutás mellett.
 A készpénz hivatalos jegyzése a budapesti áru-és értéktőzsde szokásai szerint készpénzben 50

kilogrammonként — A minőség hektoliterenként és kilogrammonként.

B u z a	Kiló	Kilogramm ára		Kiló	Kilogramm ára	
		K.-tól	K.-ig		K.-tól	K.-ig
Tiszavidéki új	76	7.80	7.90	80	8.15	8.30
"	77	7.85	8.00	81	8.15	8.30
"	78	7.90	8.10	82	8.15	8.30
"	79	7.95	8.20	83	8.15	8.30
Fehérmegyei	77	7.80	7.95	80	8.15	8.30
"	78	7.85	8.00	81	8.15	8.30
"	79	7.90	8.10	82	8.15	8.30
"	78	7.85	8.05	81	8.15	8.30
Pestvidéki	76	7.75	7.90	80	8.10	8.20
"	77	7.80	8.00	81	8.10	8.20
"	78	7.85	8.10	82	8.10	8.20
"	79	7.90	8.15	83	8.10	8.20
Bánsági	76	7.70	7.85	80	8.05	8.15
"	77	7.75	7.90	81	8.05	8.15
"	78	7.80	7.95	82	8.05	8.15
"	79	7.85	8.00	83	8.05	8.15
Bácskai	76	7.65	7.80	80	8.00	8.10
"	77	7.70	7.85	81	8.00	8.10
"	78	7.75	7.90	82	8.00	8.10
"	79	7.80	7.95	83	8.00	8.10

Egyéb gabonafajták		Kiló	Kilogramm ára	
			K.-tól	K.-ig
Rozs	új elsőrendű	70-72	6.75	6.85
	másodrendű		6.55	6.75
Arpa	takaromány	90-92	5.90	6.10
	égetni való	39-42	6.75	6.90
	szőlőre való	34-36	0.00	0.00
Zab	elsőrendű	39-41	6.70	6.80
Tengeri	bánsági		0.00	0.00
	mánemű		5.10	5.20
Repce	káposzta		0.00	0.00
	bánsági		4.90	5.10

A határidőszűlet folyamán a következő kötések történtek:

Buza októberre	7.87-7.98-7.89-8.02-8.03
Áprilisi buza 1902.	8.25-8.26-8.28-8.30
Rozs októberre	6.88-6.87
Áprilisi rozs 1902.	7.07-7.06-7.05
Zab októberre	6.89-6.90-6.91-6.92
Áprilisi zab 1902.	7.18-7.19-7.20
Májusi tengeri 1902.	5.08-5.09-5.10

Déli egy órákor a következő záróárakat állapították meg hivatalosan a tőzsdén:

Buza októberre	7.93	pénz	7.94	ár
Áprilisi buza 1902.	8.29	"	8.30	"
Rozs októberre	6.86	"	6.87	"
Áprilisi rozs 1902.	7.05	"	7.06	"
Zab októberre	6.91	"	6.92	"
Áprilisi zab 1902.	7.19	"	7.20	"
Májusi tengeri 1902.	5.10	"	5.11	"

Délután fél 5 órakor zárul:

Buza októberre	7.95-7.96
Buza áprilisi	8.31-8.32
Rozs októberre	6.88-6.88
Áprilisi rozs 1902.	7.05-7.06
Zab októberre	6.91-6.92
Áprilisi zab 1902.	7.21-7.22
Májusi tengeri 1902.	5.10-5.11

A budapesti értéktőzsde.

A mai előtőzsde nyugodtan nyílt meg. Az üzlet folyama alatt az értékek csekély ingadozás után, változatlan árak mellett képeztek a forgalom tárgyát. A zárlat csendes.

A helyi piac el volt hanyagolva. A déli tőzsde kezdetben kedvező volt, míg később berlini alacsonyabb jegyzésekre elyngyultek az értékek, amelyhez helybeli csekély eladások is hozzájárultak, amely által a vezető értékek kedvtelenül kerültek forgalomba és alacsonyabban zárultak.

A valuták és érváltók változatlanok.

Az előtőzsde nyugodt.

Kötöttek: Magyar hitelrészvény 621.—622.50. Osztrák hitelrészvény 614.—616.—. Államvasut részvény 618.25—620.25. Ipar- és kereskedelmi bank 79.—80.—. Városi vasut 279.—280.— korona.

A déli tőzsde: kedvtelen. Jegyzetek: Magyar hitelrészvény 623.50—624.—, Osztrák hitelrészvény 614.25—615.50. Államvasutak 618.80—619.75. Közúti vasut 555.—557.— korona.

Forgalomba került továbbá: Koronajáradék 92.70. Salgótarjáni részvény 528.—532.—. Nemzetközi villamos részvény 461.—. Dunagőzhajózási 770.—780.— korona.

Utőtőzsde. A 4 órai zárlatok maradt: Osztrák hitelrészvény 619.50. Magyar hitelrészvény 623.50. Leszámitoló 410.—. Rimamurányivasmű 419.—. Osztrák-Magyar államvasuti részvény 619.—. Közúti vasut 559.—. Villamos vasut 279.— korona.

A budapesti terménytőzsde.

A terményüzletben a szezonzerű hangulatnak megfelelően alakultak az árak és végül a terményüzleti árjegyző-bizottság hivatalosan a következő ár-folyamokat állapította meg:

Jegyzetek: Heremag: lucerna magyar 43.—48.— korona, vörös aprószemű 42.—46.— korona, vörös erdélyi — korona, vörös bánsági — korona, középsemű 43.—50.— korona, nagyszemű 51.—55.— korona. Disznózsír: budapesti 54.50—55.— korona, vidéki — korona. Táblaszalonna: légszárazított vidéki — korona, városi 4 darabos 44.50—45.—, korona, 3 darabos 46.—46.50 korona, üstölt — korona. Szilva boszniai, szokás szerinti minőség 13.25—13.75 korona 120 darabos —, korona, 100 darabos 14.25—13.75 korona, 85 darabos 15.75—16.— korona, azonnali szállításra. Szerbiai szokás szerinti minőség 13.—13.50 korona, 100 darabos 14.—14.50 korona, 85 darabos

—, —, — korona, Szilvaiz: slávniai —, —, — korona, szerbiai 16.50—17.— korona, azonnali való szállításra.

A bécsi értéktőzsde.

Az előtőzsde kedvtelenül indult. A depresszióra hatással voltak a németországi kedvezőtlen tőzsdehírek és az a körülmény, hogy a newyorki tőzsdén tartózkodó volt a hangulat.

A déli tőzsde lanyhán indult. Az árak változatlanok.

Zárlat jobb Berlinre.

Bécs, október 6. (Magyar értékek zárlata.) 4½%-os aranyjáradék 118.50. Tiszai és szegedi kölcsön sorsjegye 143.—, Magyar vasúti kölcsön ezüsten 100.—, Magyar keleti vasúti állami kötvény 119.25. Magyar leszámitoló- és pénzváltóbank 410.—. Rimamurányi vasműrészvény 420.—, Magyar koronajáradék 92.70, 4½%-os Magyar földterem. kötvény 92.10. Magyar hitelbank részvény 622.—, Magyar nyeregemű kölcsön sorsjegye 176.75. Kassa-oderbergi vasúti részvény 350.75. Magyar kereskedelmi bank —, Magyar cukoripar 1685.—.

Bécs, október 6. (Osztrák értékek zárlata.) 4½%-os papírjáradék 98.50, 4½%-os osztr. aranyjáradék 118.60, 1860-os sorsjegye 138.65. Osztrák hitelrészvény 398.—, Angol-osztrák bank 260.—, Bécsi bankgyűléslet 424.50. Osztrák-magyar bank 1630.—, Déli vasut 78.—, Dunagőzhajózási részvény 765.—, Dohányrészvény 273.50 Császári és királyi arany 11.32. Német bankváltó 117.25, 4½%-os ezüst járadék 98.40. Osztrák koronajáradék 95.50, 1864-iki sorsjegye 212.—, Osztrák hitelintézet részvény 614.25. Unionbank 513.50. Osztrák Länderbank 395.50. Osztrák-magyar államvasut 618.—, Elbavölgyi vasut 468.—, Alpesi bányarészvény 337.—, 20 frank arany 19.10. Londoni váltóár 239.05. Bécsi Tramway Litt B. 239.—, Bécsi Tramway Litt A. 243.—, Lipót köci 310.—, Az irányzat csendes.

Bécs, október 6. (A Budapesti Napló tudósítójának telefonjelentése.) A délutáni magánforgalomban a zárlatok a következők voltak: Osztrák hitelrészvény 614.25. Magyar hitelrészvény 622.—, Angol-Osztrák bank 260.—, Bécsi bankgyűléslet 425.—, Union bank 514.—, Länderbank 395.—, Osztrák-magyar államvasut részvény 618.50, Déli vasut 76.50. Elbavölgyi vasut 469.50. Északnyugati vasut részvény 454.50. Dohányrészvény 274.25. Rimamurányi vasut 419.50. Alpesi bányarészvény 338.—, Májusi járadék 98.50 Magyar korona járadék 92.70. Török sorsjegyek 93.50 Német birodalmi márka 117.—, Napoleon d'or —.

Külföldi értéktőzsde.

Berlin, október 7. (Tőzsde tudósítójának telefonjelentése.) Az irányzat egyenlőtlen volt és nagy kedvtelenséget mutatott csekély forgalom mellett. Bankok kezdetűl fogva gyöngök voltak. Bányarészek kezdetben tartották magukat, de később gyöngültek arra a hírre, hogy a koksz ára január 1-től alacsonyabb lesz. Kanada-Pacifier-eszvények New-Yorkra gőgöltek, ugyiszintén transvaaliki. Magánkatibál 2½/0.

Berlin, október 7. (Zárlat.) 4½%-os papírjáradék —, 4½%-os osztrák aranyjáradék 100.90. Elbavölgyi vasut —, Magyar koronajáradék 93.75. Osztrák-magyar államvasut 132.75. Kassa-oderbergi vasut —, Bécsi váltóár 85.25. Magyar vasúti beruházási kölcsön 102.60. Alpesi bányarészvény —, Disconto-Commandit 170.10. Aitalános villamosági Edison 173.—, Gelsenkirchen 156.—, Laura-kohó 175.—, 4½%-os ezüstjáradék 98.60. 4½%-os magyar aranyjáradék 100.—, Osztrák hitelrészvény 193.50. Déli vasut 19.75. Károlyi Lajos vasut 102.75. Orosz bankjegyek 216.10. 4½%-os új orosz kölcsön 95.90. Iérték dohányrészvény —, Olasz járadék 99.10. Magyar hitelbank —, Dynamit Trust 143.25. Harpeni 150.75. Az irányzat gyenge.

Berlin, október 7. (A Vasapeti Napló tudósítójának távirata.) Esti forgalom 4½%-os magyar aranyjáradék 93.75. Magyar koronajáradék 193.50. Osztrák hitelrészvény 132.60. Osztrák-magyar államvasut 132.60. Déli vasut 19.75. Északnyugati vasut 216.35. Elbavölgyi vasut —, Orosz bankjegyek 217.10. Buschtiehrár 99.10. Orosz bankjegy —, (Ultimeo) Lombard —, Szilárd,

Frankfurt, október 7. (Zárlat.) 4½%-os papírjáradék 98.70, 4½%-os osztrák aranyjáradék 101.15. Magyar koronajáradék 93.80. Osztrák-magyar bank 117.60. Déli vasut 19.75. Elbavölgyi vasut —, Londoni váltóár 232.75.—, Bécsi bankgyűléslet 108.—, Villamos részvény 117.—, 3½%-os magyar aranykölcsön 83.95. 4½%-os ezüstjáradék 98.55. 4½%-os magyar aranyjáradék 100.45. Osztrák hitelrészvény 193.40. Osztrák-magyar államvasut 133.80. Északnyugati vasut —, Bécsi váltóár 852.16. Párisi váltóár 809.33. Uno bank —, Alpesi bányarészvény 170.50. Az irányzat gyenge.

Frankfurt, október 7. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) Artoiyamok január. Esti forgalom Osztrák hitelrészvény 193.40 Német bank 170.25. Disconto 118.40. Berlini kereskedelmi bank —, Gelsenkirchen —, Harpeni 150.75. Laura-kohó —, Olasz járadék —, Nyugodt.

Hamburg, október 7. (Zárlat.) 4½%-os ezüstjáradék 98.45, 1860. sorsjegye —, Déli vasut 19.50, 4½%-os osztrák aranyjáradék 100.75. Osztrák hitelrészvény 193.40. Osztrák-magyar államvasut 132.40. Olasz járadék 98.90. 4½%-os Magyar aranyjáradék 99.80. Az irányzat nyugodt.

Páris, október 7. (Zárlat.) Osztrák-magyar államvasut 673.—, 4½%-os osztrák aranyjáradék 100.55. Osztrák Länderbank —, 3½%-os francia járadék 101.05. Ottomanbank 516.—, 3½%-os francia járadék 102.05. Alpesi bányarészvény 370.—, Déli vasut 103.—, 4½%-os magyar aranyjáradék 101.50. Párisi bankrészvény 995. Olasz járadék 99.35. Francia törleszt. járadék —, Osztrák földhitelezési részvény 1200. Török dohányrészvény 305.—. Az irányzat bágyadt.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

Október 7. A sertésüzlet irányzata változatlan. A Hízott sertések ára: 1.) Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (páronként 400 kilogramm felüli súlyban) — fillérig. Öreg közép (páronként 300—340 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig. Fialat nehéz (páronként 320 kilogramm felüli súlyban) 91—92 — fillérig. Fialat közép (páronként 251—320 kilogramm terjedő súlyban) 90—92 — fillérig. Fialat könnyű (páronként 250 kilogramm terjedő súlyban) 90—92 — fillérig. — II. Magyar s z e d e t t: Nehéz (páronként 280 kilogramm felüli súlyban) — fillérig,

Közép (páronként 240—280 kilogramm súlyban) — illérlig. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) — illérlig. — III. Romániai: Nehéz (páronként 320 kilogramm felüli súlyban) — illérlig. Közép (páronként 250—320 kilogramm terjedő súlyban) — illérlig. Könnyű (páronként 260 kilogramm terjedő súlyban) — illérlig. IV. Romániai eredetű (Stachi). Nehéz (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) — illérlig. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) — illérlig. — V. Szerbiai: Nehéz (páronként 280 kilogramm felüli súlyban) 90—91 illérlig. Közép (páronként 240—260 kilogramm terjedő súlyban) 89—90 illérlig. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) 89—90 illérlig.

Serléslétszám 1901. október 5. napján volt készlet 44,268 darab. — 1901. október 6. napján felhajtott 33 darab. 1901. október 6. napján elszállított: 923 darab, 1901. október 7. napjára maradt készletben 43,378 darab.

Vizállás.

	Ok.	Ok.		Ok.	Ok.
	7.	6.		7.	6.
	m. e. f.			m. e. f.	
Inn	Schilling	0.28 0.82	Tizza	M.-Sziget	0.25 1.20
Duna	Paszna	1.00 1.07		Tekeháza	0.12 0.16
	Lina	1.04 1.10		V.-Nemény	0. — 0. —
	Bécs	1.17 1.18		Tokaj	0.64 0. —
	Pozsony	1.37 1.47		Tisza-Füred	0.85 0.80
	Komárom	1.37 1.47		Szolnok	0.78 0.68
	Budapest	0.58 1.09		Ceongrád	1.26 1.18
		0.29 0.39		Szeged	0.60 0.97
	Paks	1.12 1.43		Turk-Beosa	0.41 0.20
	Mohács	1.23 2.40		Tibó	0.18 0.18
	Gombos	1.37 1.63		Bárfa	0.80 0.94
	Eyrdök	1.26 2.00		Hoór	1.12 1.12
	Pasznya	0. — 0. —		Sopron	0. — 0.28
	Orsova	0.06 0.09		Zala	1.48 1.50
	Magyarfalva	0.10 0.10		H.-Német	0.06 0.06
	Zala	0.14 0.15		Herzán	0.56 0.80
	Trencsén	0.38 0.38		Margits	0.38 0.42
	Szered	0.10 0.10		B.-Ufala	0.32 0.32
	Sz.-Gothárd	0.32 0.24		Ceusa	0.85 0.26
	Sárvár	1.72 1.76		K.-Vasad	0.39 0.39
	Győr	1.20 0. —		Bélnyos	0.15 0.15
	Péttas	0.07 0. —		Tenke	0.20 0.16
	Zákány	0.65 0.65		Gurahon	0.18 0.48
	Barca	1.46 1.48		Béka	0.48 0.8
	Barok	0.50 0.60		Gyoma	0.48 0.6
	Mura	0.61 0.60		Gy.-Fehérvár	0.04 0.16
	Száva	1.10 1.68		Franyeska	0.04 0.16
	Székely	1.38 2.38		Behorna	0. — 0. —
	Milvics	0.26 0.36		Árad	1.24 1.24
	Szabolcs	0.00 0.27		Jakó	1.28 0.96
	Szatmár	0.11 0. —		K.-Kertész	0.18 0.14
	Kisvárd	0. — 0.74		Kisgöd	0.48 0.47
	Latoros	0.16 0.48		Toskavár	0. — 0. —
	Zala	0.16 0.48		Devecser	1.09 0.16
	Ungvár	0.14 0.04			

Napirend.

Napirend: Kedd, október 8. Római katolikus: Brigitta assz. — Protestáns: Pelagia. — Görög-orosz: (szepember 25.) Eufrozina. — Zsidó: Tischri 25. — Nap két: 5 óra 54 perckor. — Nyugszik: 5 óra 8 perckor. — Hold két: délelőtt 11 óra 31 perckor. — Nyugszik: délután 3 óra 6 perckor.

A földművelésügyi miniszter fogad délután 5 órakor. Az osztálysorszádek húsdia délelőtt 9 órakor. Oszti loversenyek hetedik napja d. u. 1/43 órakor. Nemzeti Múzeum. Régiségár, nyitva délelőtt 9 órától délután 1 óráig. — Többi tárai 1 korona belépődijjal meglekinthetők. A Nemzeti Szalon kiállítás d. e. 9 órától este 7 óráig. Belépődij 50 fillér. Országos képtár zárva. Iparművészeti múzeum nyitva délelőtt 9—1-ig. Technológiai iparmúzeum d. e. 9—1-ig. Mezőgazdasági Múzeum d. e. 9—1-ig. Földművelésügyi múzeuma (Stefánia ut. 14.) nyitva délelőtt 10—1 óráig. Belépődij 1 korona. Kélekedési múzeum zárva. Az Akademia Goethe-szobája zárva. Múzeumi könyvtár nyitva délelőtt 9 órától 1 óráig. Akademiai könyvtár nyitva délután 3 órától 7 óráig. Egyetemi könyvtár nyitva délelőtt 9 órától 12 óráig és délután 3—8-ig. Alakkeri a Városigetben nyitva egész nap. Belépődij 60 fillér. Magyar Kereskedelmi Múzeum. Igazgatóság, kereskedelmi szakkönyvtár és keleti miniatúr: V. kerület Váci-körút 32. szám alatt. Hivatalos órák: délelőtt 9-től délután 2 óráig. Hazai termékek állandó kiállítása és kereskedelemtörténeti gyűjtemény, továbbá a házi-ipari kiállítás (melyben az üzletvezetés arisztokratái is eszközöl) a városigeti iparcsernyben nyitva: délelőtt 9 órától 12 óráig és délután 3 órától 6 óráig. A külföldi kirendeltségek központi üzletvezetése (Magyar kereskedelmi részvénytársaság) V. kerület 32. szám alatt.

Kivonata hivatalos lapból.

— Október 7. —

Kivonatok. A pénzügyminiszter a komáromi pénzügyigazgatósághoz Csikós Józsefet pénzügyi irodavezetővé, Hoffer Ferencet, Patzkó Lajost, Steidl Henriket, Nacs Ferencet és Halada Ferencet pénzügyminiszteri irodasegédtszítő, Weichsel Sándort a fő- és szekvárosi és Szász Jánost a székesfejvári pénzügyigazgatóságok pénzügyi irodatisztjává, — a kassai, illetve a pozsonyi pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevő-séghez Bodvay Árpádot és Frey Jenőt pénzügyi számtisztokká, — az igazságügyminiszter Nemeth Istvánt a budapesti törvényszékhez, Mester Józsefet a nagyenyedi és Nedich Lászlót a kulai járásbírószághoz irnokkává; — a belügyminiszterium ideiglenes vezetésével megbízott miniszterelnök Arad-megyében a borossebei kerületbe Baumgarten Jánost anyakönyvvezetővé, a bokszeji kerületbe Margold Lajost anyakönyvvezető-helyettesévé, Abauj-Tornamegyében a komlósi kerületbe Lux Istvánt anyakönyvvezető-helyettesévé, Gömör-megyében a mező-órsi kerületbe if. Babics Antalt anyakönyvvezető-helyettesévé, Zalamegyében a szarvasi kerületbe Szemző Zsigmondot, a felső-náhalypfalvaiban Simon Istvánt anyakönyvvezetővé, a hotornyabai Pintér Ferencet, a csáktornyadéki Mróz Kálmánt, a murakirályba Szabolcs Rezsőt, a vanyorcvashegybe György Ferencet, a kiskomáromba Kovács Dezsőt, a sármelléki Tar Árpádot, a karmacsiba Vajda

Ákost anyakönyvvezető-helyettesékké, Kolozsmegyében a nagy-sármási kerületbe Kozma Károlyt anyakönyvvezetővé, a megergyői kerületbe Moskovics Sámuel anyakönyvvezető-helyettesévé nevezték ki. Pályázatok. Az alsó-járai járásbírósnál irnok állásra, 4 hét alatt; ugyanazon járásbírósnál ügyelő állásra 2 hét alatt; továbbá hivatalosai állásra november 19-ig; — telek-könyvvezető állásra két hét alatt; — a karczagi járásbírósnál hivatalosai állásra november 10-ig; — a marosvásárhelyi törvényszékelnél bíró állásra 2 hét alatt; — az eperjesi pénzügyigazgatóság kerületében pénzügyi szemlélni állásra 2 hét alatt; — az új-arádi járásbírósnál ideiglenes segédelekkönyvvezető állásra 2 hét alatt; — a jászberényi járásbírósnál hivatalosai állásra november 10-ig; — a kisjenői, esetleg más, az aradi pénzügyigazgatóság kerületéhez tartozó adóhivatalnál adótitási állásra 2 hét alatt.

Budapesti Napló
részére
Apró hirdetéseket
és
Előfizetéseket

elfogadnak a következő lapelárusító helyeken:

Breuer Nővérek, Teréz-körút és Podmaniczky-utca sarok.
Adler Loána, Lipót-körút.
Posch József, Váci-körút 80.
Ozv. Véber Vimosné, Váci-körút 15.
Feldmann Mórné, Marokkói-utca 1.
Mosch utóda, Dorottya-u. 2. Magy. király-szálló.
Kürthy Kálmáné, Harmad-utca 1.
Wentzenfeld Jakab, Király-utca 1.
Redlich Szidónia, Király-utca 59.
Benda Józsefné, Andrássy-ut 50. Oktogon.
Deutsch Miksáné, Andrássy-u. 38.
Schneller Mórné, Dob-utca és Károly-körút sarok.
Sopronyi V., dohány-nyírtáza, Kerepesi-ut 1.
Orv. Hallada Ana, Múzeum-körút 10.
Szántó Mór, Kecskeméti-utca és Káivín-tér sarok.
Deutsch Julia, József-körút 50. Baross-utca sarok.

Kataphoresis

IDEG ÉS NEMIBETEGSÉGEK

radikális gyógyítására legjobban ajánljuk

Dr. MITZGER

kiváló gyógyhatásairól elismert intézet

Budapest, VI., Teréz-körút 44. I. em

Tapasztalt gyors és biztos eredmények folytán honorárium teljes gyógyulást után fizetendő.

Durbints sógor

Mert mondd, ha más iriak könyvet alóru is, gyszorúru is, miért ne lóhetne könyv a sógorru is? Vagy más szóval ez a könyv féképpen a Durbints sógorral foglalatokodik, benne van a sógor tóthhála is még más előle kesőru történetek.

Egy könyv 1 forint.

Megrendelhető a „Budapesti Napló” kiadóhivatalában, József-körút 13.

Olecsó butor-eladás.

2 szokrény, 2 ajtó fényezett	30 frt	1 ebédlészék, 6-német stíl	3.50 frt
2 ágy, fényezett	22	1 íróasztal, 3 fiókos	19
1 éjjeli szokrény, fényezett	8	1 hálószoba, matt díofa	100
1 mosdó, 2 ajtó, fényezett	14	1 hálószoba, faragott	130
2 szokrény, 2 ajtó, díofa, matt	30	1 garnitúra cépe- vagy bourette-behuzat	55
2 ágy, magas, díofa, matt	28	1 garnitúra selem-behuzat	80
1 éjjeli szokrény, díofa, márvánnyal	8	1 garnitúra plüss-behuzat	80
1 kredenc, 4 ajt, fülkés, faragott, márv.	48	1 szalonasztal	10
1 diván, magas támla szőnyeggel	40	1 csosol márvánnyal és tükör	26
1 ebédlészék, díofa, matt	12		

Nagy vázlatok egys.orrú, valamint a legdrágább kivitelű b-torokban.

Dósa Kálmán fővárosi asztalos és kárpitos butortelepe
Budapest, Erzsébet-tér 18 Sas-utca sarok, I. emelet.
Arjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

Titkos betegségek ellen

25 évi, részben katonatorvosi (a bécsi és budapesti katonakórházakban), részben magánorvos tapasztalatai után legelőgebben ajánlható

DR. KAJDACSY,
v. cs. és kir. ezredorvos és kórházi főorvos

Electrotherapiai rendelő-intézete
IV. Kigó-utca 5. I. em. Klotild-palota (Atjáróház és lift használat).

A legelhanyagoltabb hűgyesfolyásokat, legnyolabb hűgyhólyagbajokat, hújakóros sebeket, syphilist, az őnfertőztetés utóbjait

Elgyengült férfierőt
az orvosi világ által legújabbban olyannyira felkarolt és hatásában párádian sikerő

Electro-Massage vagy Psychrophor

Által, magómléseket, nőknél fehérfolyásat befecskendezés nélkül, a legmakacsabb bőrbetegségeket, valamint ifjakori bűnök következtében beállott ideg és ennek utókövetkezményeképp létező jéti háternebakat gyógyít a legújabb gyógy mód szerint alaposan és biztos, állandó sikerrel. Rendel: délelőtt 9 órától 4 óráig; este 7—8 óráig Nőknek úgy mint férfiaknak külön be és kijáratt

Külön zónatermek.

Levelekre díjtalanul azonnal válaszoltak; esetleg gyógyszerekről is gondoskodva lesz.

Női betegségeket,
mint egyáltalában kifolyást és méhnyajt fel-tűnő gyorsan gyógyítja az Általán elismert **Lysosferrin.**

Ezen befecskendező por kitűnő hatással bír idős és új fehérfolyásnál, anyaméhgyulladásnál és anyaméh-gyulladásnál, valamint minden más terűdő női bajnál. 1 doboz ára 3 korona és egy dupla doboz ára 5 korona.

Erőmegújító-elixír,
hatásában a mai napig utól nem őrt szer, mindennemő győngéretől bűnkől, és különösen elgyengült férfiőrd (impotencia) ellen kitűnő szer, valamint: vérszegénység, sápkór, idegyengedőség, valamint nők magtalan-ságánál és önkéntelen magómlésnél. Egy kis üveg ára 3 korona és egy dupla üveg 5 korona.

Injectio Lysosferrin és Capsulae Lysosferrin

Kitűnő szer gonorrhoeis kifolyásoknál a hűgyesgyulladással, még ha elavultak is, gyorsan és biztosan gyógyítják, már néhány befecskendezés és Capsulae bevétele elégedő, hogy a lehevessé folyást megszüntesse. Egy üveg injectio Lysosferrin 2 korona és egy doboz Capsulae 2 korona. Postai megrendelések gondosan csomagóztatottak. — Kérdésnél felelő megrendeléseknél csomagolás nem számítatik. Számos hálalrat van, kiknek felelőbbi szerek segítettek. Mint egyedül valódián kapható:

Erős Aladár gyógyszerárában
a Szent Jánoshoz, Nagy-Kikindán 2. sz.

Téli barchentek

fehér és színes, divatos mintákat küld méterenként is

Netval Mátyas
szővőde,
Rot-Kostelec
(Csehország).
Minták és árjegyzék ingyen és bérmentve.

Cs. kir. szab. déli vaspálya társaság magyar vonalainak üzletigazgatósága.

Hirdetmény.

A cs. és kir. szab. déli vaspálya társaság magyar vonalai számára az 1902. évben szükséges **műszaki anyagok** u. m.:

1. mozdony-szerkocsi és kocsiengelyek, Martin- és tégely acélból.
2. mozdony-szerkocsi és kocsikerékbronzok, Martin- és tégely acélból.
3. I. minőségű kazánlemezek, Martin-folyt vasból.
4. II. minőségű fűtszekrény- és szerelési lemezek.
5. kovacsolt mozdony alkatrészek, mint hajtforgattyúk, ellenforgattyúk, hajtó- és kapcsoló rudak, excenter- és dugattyurudak stb.
6. acélöntésű mozdony alkatrészek, mint ágytokok, ágytokvezetőpofák, dugattyutestek, keresztfejek stb.
7. öntött vas alkatrészek, mint mozdony gőzhengerek, ágytokok, féktuskók stb.
8. bordás rugó acél, lemezes rugókhoz
9. csigargövek
10. acél tűzcsövek és toldatcsövek

szállítására ezennel nyilvános pályázatot hirdettünk. Az ajánlatok

f. évi november hó 10-én déli 12 óráig

a cs. kir. szab. déli vaspálya társaság üzletigazgatósága iktatójánál (I. Mészáros-u. 17. földszint) nyújtandók be megjegyzésvén, hogy ugyanott a vonatási- és műhelyi osztályánál a részletes pályázati hirdetmények megszerkeszhetők.

Budapestben, 1901. október hó 1.

Az üzletigazgatóság.

Színházak, szórakozó helyek.

M. KIR. OPERAHÁZ.

Kedd, 1901. október hó 8-án.

A walkür.

A „Nibelung gyűrűje” című zenedráma-trilógia első része, 3 felvonásban. Zenéjét és szövegét írta Wagner Rikárd. Fordította Csiky Gergely.

Személyek:

Siegmund	Burrian	Helmwigo	Kaczér
Hunding	Szendri	Gerhilde	F. Pevny
Wotan	Ney D.	Ortlinde	M. Rottor
Sieglinde	Vasquezna	Waltraute	Szilágyi nő
Brünhilde	Diosyné H. B.	Schwarteite	Bartolucci
Fricka	Semsey M.	Siegfruno	Kánn M.

Kezdeté 7 órákor.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Kedd, 1901. október hó 8-án.

Folt, a mely tisztít.

Dráma 4 felvonásban. Írta: Behagray J. A. spanyol eredetűből fordította Pathy Károly.

Személyek:

Mathilde	Márkus	Dolores	Meszlényi
Antiquetta	Móróthy	Fernando	Mihályfi
Concepcion	Szaecsvayné	Don Justo	Szaecsvay

Kezdeté 7 1/2 órákor.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

Kedd, 1901. október hó 8-án.

A szerencsecsillag.

Angol operett 3 felvonásban. Szövegét írták Adrian Ross, Charles Brookfield és Aubrey Hopwood. Fordították Lutzkó Andor, Makai Emil és Mérei Adolf. Zenéjét szerzte Ivan Caryll

Személyek:

Bahadur	Sziklay	Lord Teddy	Ledófsky
Bim-Shing-Tapa	Dolly	Oázis	Almássy
Milimatt	Boross	Cukornád	Lukácsy
Roniceross	Mátrai	Ananász	Mezei
Alóé	Tomcsányi	Mákvirág	Sziklayné
Tapióka	Palásthy	Mika	Turehányi
Laula	Bolgár N.	Ajtónálló	Iványi

Kezdeté 7 1/2 órákor.

Színházjegyek, az Opera, Nemzeti- és Magyar színház összes előadásaira kaphatók és előjegyezhetőek: **Bárd Ferenc és Testvérei** zeneműkereskedésében Kossuth Lajos-u. 4. (Telefon 656) és Andrásy-ut 2. (Telefon 25-13) sz. a.

VIGSZÍNHÁZ.

Kedd, 1901. október hó 8-án.

Szívem!

Vígjáték 3 felvonásban. Írta Bilhaud és Hennequin. Fordította Molnár Ferenc.

Személyek:

Grisolles	Góth	Maxime	Tapolczai
Montureux	Balassa	Francino	Fábián
Antoinette	Csilag	Rose	Bálint
Hélène	Garcé M.	Joseph	Kassay
Gaston Chateau	Bihari		

Kezdeté 7 1/2 órákor.

NÉPSZÍNHÁZ.

Kedd, 1901. október hó 8-án.

Blaha Lujza asszony mint vendég

Népies színmű a kuruc időkől 3 felvonásban. Írta Abonyi Árpád. Zenéjét összeállította Barna Izsó.

Személyek:

Mikolai	Horráth	László	Raskó
Eva	Bán Nelli	Cselkó	Szabó
Mátyás	Tollagi	Zsófi	Izsóné
Panna	Erdélyi	Veszélka	Szerdahelyi
Laczkovics	Solymosi	Antal	Kiss M.
Kalinka	Blaha	Zenobia	Krecsányi

Kezdeté 7 órákor.

URANIA SZÍNHÁZ.

Kedd, 1901. október hó 8-án.

Róma.

Három szakaszban. Írta Imrei Ferenc.

Kezdeté 7 1/2 órákor.

FOGAK

Hj. PROHÁSZKA IGNÁC
 magyar királyilag szabadalmazott könnyen viselhető és eltávolítható fogorok feltalálójának. Általánosan ismert.
BUDAPEST, Kerepesi-út 8. I. em.
 (Pannónia-szálló átellenében.)
 Elvett: jutányos árak mellett nagy forgalmat élvett.
 Számos kitüntetés.

FŐVÁROSI ORFEUM

Nagyterem-utca 17.

A napibeszéd tárgya
 A szenzációs októberi program:
Rosario Guerrero
 a „Tör és róza” némajátékban.

Paul Conchas manőver-jelenetével.
O. K. SATO kómius szonfűr.
Fiorati testvérek a föllümléstől tanácsok.
Mörbitz Bernát, Nordsterne Trio
 Zarina, Vendér, Helene és Emilon.
Baumann, Jim és Jam, Kövessy, Oly Jolly, Margherita
 és a Kozmográf (új sorozat)

Az előadás 8 órákor kezdődik. Jegy előre váltatható, a pénztárnál délelőtt 10-11 óráig.

Ferenczi-kávéház

Ujvilág és Rostély-u. sarok.
Oláh Józsi közkeveltségi zenekara esténként hangversenyek.
Figyelmes kiszolgálás. Separék.
Mérsékelt árak.

Legszébb Legjobb Legolcsóbb
PAP lap PAP lap PAP lap

1 öszökhajtható vaságy 5 db	10.-	1 szőcs sodrony ágybetét	6.-
1 kivételű matraccal	10.-	1 teniszpár matrac	4.50
1 rongy paplan	1.80	1 ágyúgy	5.-
1 prima	2.80	1 öször	13.-
1 csuhmír paplan	2.40	1 alvókánpár függöny	3.-
1 satin	3.80	1 tábla	1.50
1 szőcs csehmir	4.80	1 gyapjú	4.50
1 szőcs atlasz paplan	8.50	2 ág, 1 asszisztenté bútor	6.50
1 fodros selyem al. papl.	13.50	1 gyapjú	12.-
1 jó vázalon paplan lepedő	2.-	1 nagy szobaszőnyeg	2.50
1 ág	1.20	1 ág	5.20
1 fűzős ágyszék pár	2.50	1 nagy szőnyeg	0.85
1 gyapjú	1.50	1 tapaszú ágyszék	1.50
1 jó löpökör	5.60	1 pár. jó futószőnyeg	40
1 tábl pár	4.60	1 pár. miniatúr	75
1 szép fali szőnyeg	7.60		

GICHNER JANOS
 paplan, matrac és kárpitozások gyáros, szőnyeg, függöny, vaburor stb. nagy raktára
Budapest, VII. Erzsébet-körút 20.
 Irjegyzéket kivételre ingyen és bérmentve küldök. Vidéki megrendelések pontosan szállítanak, nem telve árak kiserőltetnek, vagy a pénz visszajut.

PRÓBA SZERENCSE!

Kétkrajcáros levelezőlapon tett megrendelése elegendő, hogy meggyőződéssel szerezzon cipőmjóságáról, mely ha nem felel meg, a pénzt haladéktalanul visszazadom

Minden-cipőért egy évi jótállást vállalok, ha az általam feltalált „G.M.Z.” kenőcsel, melyet ingyen adok, bekent. Mértéknek elegendő egy papirlapon harisnyában a lábaltal rajza. Kérje képes árjegyzékem ingyen.

Férfi sima vixipő	3.-	belov. vízmentes, erős kivitel	7.-
Férfi elegáns vixi fűzős	2.50	Egyreves önkéntestel-cizma, elegáns, elő-rán-	10.-
Szárga bagarria fűzős	3.50	Önkéntestel bakancs, elő-	5.-
Borcsalv. bér v. szalon-		csma	10.-
lakk, elegáns, fűzős	4.-	Hálina csizma, tertiér	
Női zerge ongos v. fűzős	3.-	es, erős vízmentes	4.50
Angol szalonv. bér v.		em bagarria borborítás-	
szalonlak fűzős	3.50	sul, erős vízmentes	4.50
Bagarria csizma egy da-		em bagarria borborítás-	
rabból, hálhálhálhál		sul, erős vízmentes	4.50
Cégyváltás! Igen kedvelt vevőim szívesen tudomra hozom, öngem Agurik David-é, ezennel talál nevem alatt vezetem.			

AGULÁR IGNÁTZ
 Budapest, DEÁK-TÉR 6.

CRÉME DE FANCHON
 a 3 sziv védjeggyel.

Rögtön finomított és szépítő arc krém. Legjobb a világon! Ártalmatlan! Zsirtalan!

Kis tégely 1 K. Nagy tégely 2 K.
 Főraktár: **URSITS** gyógyszertár, Budapest, Erzsébet-utca 5. Védőre 20 fillér fölött bakul-déto utca franka.

Kapható mindenhol. Raktár: Török győgytár Budapest

Felöltő és téli-ulster.

Felöltő 9 frt, téli-ulster 18 frt, télikabát 16 frt, téli loden-kabát, meleg béleléssel 6 frt, mindez tiszta gyapjuból, Rothberger Jakabnál es. es kir. udv. szállító Budapest, IV. Váci-utca 6. Ruhák becseséltetnek.

A Gyöngyös-Visontai bortermelők szövetezete mint az Országos központi hitelszövetkezet tagja 1899. és 1900. években termelt

borait

a következő árakban szállítja: hektója

1900. évi visontai nehéz vörös (bikavér)	80 kor.
1900. évi visontai vörös	60
1900. évi gyöngyösi sillerbor	40
1900. évi visontai nehéz fehér pestyenybor	60
1900. évi könnyebb asztali fehér	52
1899. évi fehér asztali bor	50
Töröklyapálinka, saját főzésük	120

Erte közpönzfizetés vagy utánvételt mellet, a helybeli vasútra szállítva, hordó nélkül. — A hordó felszámitaik, de 30 napon belül visszavetetik.

Gyöngyös-Visontai bortermelők szövetezete mint az országos központi hitelszövetkezet tagja.

LAMPEL RÓBERT (Wodianer F. és Fiai)
 cs. és kir. udvari könyvkereskedésében (Andrássy-út 21. szám)
 az 1901/02. tanévben a következő tanintézetekben használandó tankönyvek kaphatók:

Budapesti m. kir. tanítóképző-intézeti gyakorló főgymnasium

- I. ker. állami főgymnasium
- II. ker. egyetemi kath. főgymnasium
- IV. ker. kegyestanítórendi főgymnasium
- IV. ker. ág. h. ev. főgymnasium
- Orsz. Nőképző-Egyesület leánygymnasiuma
- V. ker. állami főgymnasium
- V. ker. Dr. László-féle nyilvános főgymnasium
- VI. ker. állami főgymnasium
- VII. ker. állami főgymnasium
- VIII. ker. állami főgymnasium
- IX. ker. ev. ref. főgymnasium
- II. ker. állami főreáliskola
- IV. ker. községi főreáliskola
- V. ker. állami főreáliskola
- VI. ker. állami főreáliskola
- VIII. ker. községi főreáliskola
- VI. ker. m. kir. állami felsőbb leányiskola
- VI. ker. állami Erzsébet nőiskola felsőbb leányiskolája
- I. ker. felsőbb leányiskola
- IV. ker. községi felsőbb leányiskola
- Angolkisasszonyok intézetének felsőbb leányiskolája
- Naschitz-féle nyilvános felsőbb leányiskola
- kereskedelmi Akadémia
- keleti kereskedelmi Akadémia
- II. ker. községi felső kereskedelmi iskola
- V. ker. felső kereskedelmi iskola
- VI. ker. felső kereskedelmi iskola
- IX. ker. felső kereskedelmi iskola
- Röser János-féle felső kereskedelmi iskola
- I. ker. polgári fuiskola
- II. ker. községi polgári fuiskola
- III. ker. községi polgári fuiskola
- VI. ker. községi polgári fuiskola
- VII. ker. községi polgári fuiskola (Wesszlényi-utca)
- VII. ker. községi polgári fuiskola (Nagy-Diófa-utca)
- VII. ker. izr. polgári fuiskola
- VIII. ker. községi polgári fuiskola
- IX. ker. községi polgári fuiskola
- Röser-féle magán polgári fuiskola
- I. ker. községi polgári leányiskola
- II. ker. községi polgári leányiskola
- III. ker. községi polgári leányiskola
- IV. ker. községi polgári leányiskola
- V. ker. községi polgári leányiskola
- VI. ker. községi polgári leányiskola
- VII. ker. községi polgári leányiskola (Dohány-utca)
- VII. ker. községi polgári leányiskola (Arenát)
- VIII. ker. Szent Sziv-árdá r. k. polgári leányiskola
- VIII. ker. községi polgári leányiskola (Prater-utca)
- VIII. ker. községi polgári leányiskola (Csokonay-utca)
- X. ker. községi polgári leányiskola
- IX. ker. Ranolder-féle r. k. polgári leányiskola
- IX. ker. Szent Margit r. k. polgári leányiskola
- IV. ker. ág. ev. polgári leányiskola
- VII. ker. izr. polgári leányiskola
- IV. ker. orsz. nőképző-Egyesület polgári leányiskola
- VII. ker. magyar gazdaszönyök egyj. poig. leányiskolája
- VII. ker. Janits-féle magán polgári leányiskola
- I. ker. állami polgári iskolai tanítóképezde
- IV. ker. polgári iskolai tanítóképezde
- I. ker. állami elemi iskolai tanítóképezde
- VIII. ker. orsz. izr. elemi iskolai tanítóképezde
- II. ker. állami elemi iskolai tanítóképezde
- IV. ker. orsz. nőképző elemi iskolai tanítóképezdeje
- IV. ker. róm. kath. elemi iskolai tanítóképezde
- VI. ker. Fröbel-féle óvónképezde
- IX. ker. róm. kath. elemi iskolai tanítóképezde

valamint az összes községi elemi népiskolákban használandó tankönyvek.

Ezen kívül kaphatók ugyanott kértől megjelölve és bárhol használandó 416 képző- (gymnasium és reál) felső kereskedelmi, felsőbb leányiskolai, polgári- és leányiskolai, elemi népiskolai, tanító-, tanítóné- és óvónképezde tankönyvek.

Színházak heti műsora.

	M. Kir. Operaház	Nemzeti színház	Vigszínház	Népszínház	Magyar színház
Szerda	Nincs előadás	A sasok	Szívem	Katalin	Ugyanaz
Csütörtök	Paraszt becsület A piros cipő	A bor	Ugyanaz	Ugyanaz	Ugyanaz
Péntek	Nincs előadás	Essex gróf	Ugyanaz	Jáfet 12 felesége	A vesztő-szűzek
Szombat	Aida	A sasok.	Ugyanaz	Katalin	A vesztő-szűzek
á. u. Vasárnap este	—	Peleskei nótásur	Ugyanaz	Szökött katona	A vesztő-szűzek
	Észak csillag	A sasok	Ugyanaz	Csakay brigádéros	Katalin

Minden szó egyszeri beiktatása... Kereslet...

ADÓ HIRDETESEK

A hirdetekre díjmentesen ad... Teli loden-sacco...

Levélbeli tudakozásra ingyen adunk felvilágosítást...

KERESLET.

Röfös, rövid, divat vagy férfi szakma... Breuer nővérek...

Gözmalom.

Zemplénnegy legvadagabb buzaerő... Földbírókora...

Nevelőnőket

magyar, okl. tanítóknak, zenés és... Szeghőm S. Lujza...

Használt férfruhákat

legmagasabb árban vesz Weisz Lipót...

Zalogházból veszek cédulákat.

13 lator eszt évkezes... Eladok...

Butorok

képek berakláró lebdő vissza... Grünberger A. Béla...

Boroshordók

hágyományú minden nagy... Kötőnő szabóné...

A ki hégitűt,

éimbalom, harmonikák, mecha... Valódi Echo-Phono...

Téli alma

Nemesfejn, hazai szedett, vas... Téllalma...

Privát kutató.

Iroda Váci-körút 89. Kénes... Kénes...

Cimbalozni

tanítok 3 hónap alatt kottából... Kénes...

Kitűnő ruhavarróné

munkát vállal merészebb díjazás... Kénes...

Egy perfect könyvtár.

egy teljes és új gyűjtemény... Kénes...

Okl. gyermekkorosztály.

születésű, 3-12 éves gyermekek... Kénes...

Váltókölcsönt

nyelvezetű kölcsönök... Kénes...

Angol tapéta raktárak.

Ajánlja nagy raklárát bel-... Kénes...

Minius Jakob, Budapest.

Fő-üzlet: Kerepesi-út 6. Fiók-üzlet: Irányi-ú. 25.

KERESLET.

Röfös, rövid, divat vagy férfi szakma... Breuer nővérek...

Gözmalom.

Zemplénnegy legvadagabb buzaerő... Földbírókora...

Nevelőnőket

magyar, okl. tanítóknak, zenés és... Szeghőm S. Lujza...

Használt férfruhákat

legmagasabb árban vesz Weisz Lipót...

Zalogházból veszek cédulákat.

13 lator eszt évkezes... Eladok...

Butorok

képek berakláró lebdő vissza... Grünberger A. Béla...

Boroshordók

hágyományú minden nagy... Kötőnő szabóné...

A ki hégitűt,

éimbalom, harmonikák, mecha... Valódi Echo-Phono...

Téli alma

Nemesfejn, hazai szedett, vas... Téllalma...

Privát kutató.

Iroda Váci-körút 89. Kénes... Kénes...

Cimbalozni

tanítok 3 hónap alatt kottából... Kénes...

Kitűnő ruhavarróné

munkát vállal merészebb díjazás... Kénes...

Egy perfect könyvtár.

egy teljes és új gyűjtemény... Kénes...

Okl. gyermekkorosztály.

születésű, 3-12 éves gyermekek... Kénes...

Váltókölcsönt

nyelvezetű kölcsönök... Kénes...

Angol tapéta raktárak.

Ajánlja nagy raklárát bel-... Kénes...

Minius Jakob, Budapest.

Fő-üzlet: Kerepesi-út 6. Fiók-üzlet: Irányi-ú. 25.

Teli loden-sacco.

Téli loden-sacco 6 frt... Frakk 6 frt...

Népies-osztály.

Rothberger Jakob... Kristóf-tér 2.

DÓCZI M.

cipész... Budapest egmegbizhatóbb...

Zalogházból veszek cédulákat.

13 lator eszt évkezes... Eladok...

Butorok

képek berakláró lebdő vissza... Grünberger A. Béla...

Boroshordók

hágyományú minden nagy... Kötőnő szabóné...

A ki hégitűt,

éimbalom, harmonikák, mecha... Valódi Echo-Phono...

Téli alma

Nemesfejn, hazai szedett, vas... Téllalma...

Privát kutató.

Iroda Váci-körút 89. Kénes... Kénes...

Cimbalozni

tanítok 3 hónap alatt kottából... Kénes...

Kitűnő ruhavarróné

munkát vállal merészebb díjazás... Kénes...

Egy perfect könyvtár.

egy teljes és új gyűjtemény... Kénes...

Okl. gyermekkorosztály.

születésű, 3-12 éves gyermekek... Kénes...

Váltókölcsönt

nyelvezetű kölcsönök... Kénes...

Angol tapéta raktárak.

Ajánlja nagy raklárát bel-... Kénes...

Minius Jakob, Budapest.

Fő-üzlet: Kerepesi-út 6. Fiók-üzlet: Irányi-ú. 25.

185 cm-h. óriás Loreley-hajjal... Egy tégy ára 1, 2, 3 és 5 forint.

Csillag Anna

Bécs: I. Seilerstrasse 5. BERLIN: Friedrichstrasse 50.

Butor

csak jó minőségű. Hálózba, kredenc, fém...

Steinberger Mand

Karpatok mesterné. VI. Gyár-utca 25. szám

Tűzmentes

pénzszekre nyeket, kasszétákat...

BUTOR

minden kivételben, otcson részletfizetésre.

Pollák N. Ignác

Budapest, VI., Tere-körút 23. Nagy képes árjegyzék 40 fillér.

Erzsi néni Szakácskönyvei

A legnépszerűbb és leghasznosabb szakácskönyvek...

Gyakorlati szabóné

ajánlóké elegáns ruhák, pongyolák stb. elkészítésére...

Úgyes szabóné

olcsón dolgozik saját lakásán a leglegelősebb ruhákat...

Kitűnő fémvarróné

ajánlóké házakhoz és házon kívül is. Siera A. Nepeszi-ház-u. 24. II. 19.

Cimbalom

tanítását kezdő kottázó kímveltség 2 zongoránál. Vas I. Ujvá-u. 7. III. 10.

Egy perfect könyvtár.

egy teljes és új gyűjtemény... Kénes...

Okl. gyermekkorosztály.

születésű, 3-12 éves gyermekek... Kénes...

Váltókölcsönt

nyelvezetű kölcsönök... Kénes...

Angol tapéta raktárak.

Ajánlja nagy raklárát bel-... Kénes...

Nyomtatás a 'Patrie' irodalmi éremyomai vállalat részvénysársaság kőnyomtatásán, Budapest, IX. Úll-út 25.